

C/2024/4234

24.7.2024

P9_TA(2023)0401

Ramy obejmujące środki na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produktów o zerowej emisji netto (akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie)

Poprawki przyjęte przez Parlament Europejski w dniu 21 listopada 2023 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji produktów technologii neutralnych emisyjnie (akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie) (COM(2023)0161 – C9-0062/2023 – 2023/0081(COD))⁽¹⁾

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(C/2024/4234)

Poprawka 1

POPRAWKI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (*)

do wniosku Komisji

2023/0081 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji produktów technologii neutralnych emisyjnie (akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁽²⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁽³⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (-1) **Głównym średniookresowym celem europejskiej polityki przemysłowej jest umożliwienie unijnemu przemysłowi realizacji transformacji energetycznej, klimatycznej, środowiskowej i cyfrowej, przy jednoczesnym zachowaniu jego konkurencyjności na rynku światowym, utrzymaniu wysokiej jakości miejsc pracy w Europie i wzmocnieniu jego zdolności do innowacji i produkcji w Europie, zwłaszcza w odniesieniu do czystych technologii.**

⁽¹⁾ Sprawa została odesłana do komisji właściwej w celu przeprowadzenia negocjacji międzyinstytucjonalnych na podstawie art. 59 ust. 4 akapit czwarty Regulaminu (A9-0343/2023).

(*) Poprawki: tekst nowy lub zmieniony został zaznaczony wytłuszczonym drukiem i kursywą; symbol ¶ sygnalizuje skreślenia.

⁽²⁾ Dz.U. C 349 z 29.9.2023, s. 179.

⁽³⁾ Dz.U. C C/2023/254 z 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/254/oj>

- (1) Unia zobowiązała się do przyspieszenia dekarbonizacji swojej gospodarki i ambitnego wdrożenia odnawialnych źródeł energii w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej, czyli zerowej emisji netto (emisje po odliczeniu pochłaniania) do 2050 r. Cel ten jest centralnym elementem Europejskiego Zielonego Ładu i zaktualizowanej strategii przemysłowej UE, a także jest zgodny z zobowiązaniem Unii do globalnych działań w dziedzinie klimatu określonych w porozumieniu paryskim⁽⁴⁾. Aby osiągnąć cel neutralności klimatycznej, w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119⁽⁵⁾ ustanowiono wiążący unijny cel klimatyczny polegający na redukcji emisji gazów cieplarnianych netto o co najmniej 55 % do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r. Proponowany pakiet „Gotowi na 55”⁽⁶⁾ ma na celu osiągnięcie unijnego celu klimatycznego na 2030 r. oraz przegląd i aktualizację przepisów Unii w tym zakresie.
- (1a) *Jak wskazano w planie przemysłowym Zielonego Ładu, Unia musi podjąć środki w celu zapewnienia, że może przyspieszyć transformację w kierunku neutralności emisyjnej na swoim terytorium. Niniejsze rozporządzenie jest częścią tych środków i ma na celu wzmocnienie uzasadnienia biznesowego dla dekarbonizacji przemysłu w Unii.*
- (1b) *W interesie strategicznej autonomii Unii większe skupienie się na gospodarce o obiegu zamkniętym i długiej żywotności technologii ma zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia odporności unijnego przemysłu wytwórczego, przy jednoczesnym zmniejszeniu jego wpływu na środowisko, aby przyczynić się do jego zrównoważonej konkurencyjności.*
- (2) Jednolity rynek zapewnia odpowiednie środowisko umożliwiające dostęp – w odpowiedniej skali i odpowiednim tempie – do technologii niezbędnych do osiągnięcia ambitnych celów klimatycznych Unii, **a także obietnicy Europejskiego Zielonego Ładu, aby przekształcić dekarbonizację w zrównoważoną konkurencyjność**. Biorąc pod uwagę złożony i transgraniczny charakter technologii neutralnych emisyjnie, nieskoordynowane działania krajowe służące zapewnieniu dostępu do tych technologii z dużym prawdopodobieństwem mogą spowodować zakłócenie konkurencji i fragmentację jednolitego rynku. W związku z tym, aby zagwarantować funkcjonowanie jednolitego rynku, konieczne jest utworzenie wspólnych unijnych ram prawnych w dziedzinie technologii neutralnych emisyjnie, które to ramy pozwolą wspólnie stawić czoła temu istotnemu wyzwaniu dzięki zwiększeniu odporności Unii i bezpieczeństwa dostaw energii w UE.
- (2a) *Wszelkie dodatkowe uruchomienie pomocy państwa powinno być ukierunkowane i tymczasowe oraz zgodne z celami polityki Unii, takimi jak Zielony Ład i Europejski filar praw socjalnych. Takie finansowanie nie powinno prowadzić do dodatkowych różnic między państwami członkowskimi zgodnie z unijną polityką konkurencji i spójności.*
- (2b) *Międzynarodowa Agencja Energetyczna szacuje, że globalny rynek kluczowych masowo produkowanych technologii czystej energii będzie wart około 650 mld USD rocznie do 2030 r., czyli ponad trzykrotnie więcej niż obecnie. Branża neutralności emisyjnej na całym świecie rośnie w coraz szybszym tempie, do tego stopnia, że popyt czasami przewyższa podaż. Przemysł Unii jest częścią otwartej, zorientowanej na wywóz, kapitałochłonnej, społecznej gospodarki rynkowej, która może zapewnić dobrobyt obywatelom Unii tylko wtedy, gdy będzie konkurencyjna na rynku światowym i otwarta na niego. Ambicje Unii w zakresie branży neutralności emisyjnej powinny być dostosowane do tej rzeczywistości i powinny mieć na celu zdobycie znaczącego udziału w rynku światowym.*
- (3) W odniesieniu do aspektów zewnętrznych **Unia zwiększy wysiłki na rzecz połączenia sił z otwartymi, demokratycznymi partnerami zaangażowanymi w porozumienie paryskie**. W odniesieniu do rynków wschodzących i rozwijających się gospodarek, **Unia** będzie dążyć do nawiązywania **wzajemnie korzystnych** partnerstw w ramach strategii Global Gateway, które przyczyniają się do dywersyfikacji łańcucha dostaw surowców, **do osiągnięcia globalnych celów klimatycznych**, a także wspomagają dążenia krajów partnerskich do przeprowadzenia dwójakiej transformacji i wypracowania lokalnej wartości dodanej.

⁽⁴⁾ Decyzja Rady (EU) 2016/1841 z dnia 5 października 2016 r. w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, porozumienia paryskiego przyjętego na mocy Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 1).

⁽⁵⁾ **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie)** (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

⁽⁶⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów 'Gotowi na 55': osiągnięcie unijnego celu klimatycznego na 2030 r. w drodze do neutralności klimatycznej (COM(2021) 550 z dnia 14.7.2021).

- (4) Aby wypełnić te zobowiązania, Unia musi przyspieszyć tempo przejścia do **gospodarki neutralnej emisyjnie, w tym poprzez zwiększenie udziału** czystej energii w jej koszyku energetycznym, a także przez zwiększenie efektywności energetycznej i udziału odnawialnych źródeł energii. Przyczyni się to do osiągnięcia celów Unii określonych w Planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych na 2030 r., polegających na zapewnieniu wskaźnika zatrudnienia na poziomie co najmniej 78 % oraz zwiększeniu udziału osób dorosłych w szkoleniach do co najmniej 60 %. Pozwoli to również zapewnić, aby przejście na zieloną gospodarkę odbyło się w sposób sprawiedliwy i równy (7).
- (5) Wyższe ceny energii po nieuzasadnionej i bezprawnej agresji wojskowej Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy dały silny bodziec do zwiększenia tempa wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu i wzmocnienia odporności unii energetycznej przez przyspieszenie przejścia na czystą energię i uniezależnienie od paliw kopalnych wywożonych z Federacji Rosyjskiej. Kluczową rolę w reagowaniu na trudności i zakłócenia na światowym rynku energii spowodowane inwazją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę odgrywa plan REPowerEU (8). Plan ten ma na celu przyspieszenie transformacji energetycznej w Unii Europejskiej, aby zmniejszyć zużycie gazu i energii elektrycznej w Unii oraz pobudzić inwestycje we wdrażanie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań. W planie wyznaczono między innymi cele polegające na podwojeniu mocy fotowoltaicznych do 2025 r. i zainstalowaniu 600 GW mocy fotowoltaicznej do 2030 r.; podwojenie wskaźnika wdrożenia pomp ciepła; 10 mln ton wewnętrznej produkcji wodoru odnawialnego do 2030 r. oraz znaczne zwiększenie produkcji biometanu **co najmniej do 35 mld metrów sześciennych do 2030 r.** Jak również określono w planie, osiągnięcie celów REPowerEU będzie wymagało zdywersyfikowania dostaw urządzeń wykorzystujących energię niskoemisyjną oraz surowców krytycznych, zmniejszenia zależności sektorowych, przezwyciężenia wąskich gardel w łańcuchu dostaw oraz zwiększenia unijnych zdolności produkcyjnych w zakresie czystych technologii energetycznych. W ramach starań na rzecz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej, przemyśle, budownictwie i transporcie Komisja proponuje zwiększenie celu określonego w dyrektywie w sprawie energii odnawialnej do 45 % do 2030 r. oraz zwiększenie wartości docelowej określonej w dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej do 13 %. Spowodowałyby to zwiększenie całkowitych zdolności produkcji energii odnawialnej do 1236 GW do 2030 r. w porównaniu z 1067 GW do 2030 r. przewidzianymi we wniosku z 2021 r., a także oznaczałoby większe zapotrzebowanie na magazynowanie z wykorzystaniem baterii w celu radzenia sobie ze zmienną wydajnością sieci elektroenergetycznej. Podobnie strategie polityczne związane z obniżeniem emisyjności sektora drogowego, takie jak rozporządzenie **Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/631 (9)** i rozporządzenie **Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1242 (10)**, będą silnymi czynnikami napędzającymi dalszą elektryfikację sektora transportu drogowego, a tym samym wzrost popytu na baterie.
- (6) Transformacja w kierunku neutralności emisyjnej już teraz powoduje ogromne zmiany w przemyśle, gospodarce i geopolityce na całym świecie, które w miarę postępów w realizacji globalnych działań na rzecz obniżenia emisyjności będą coraz bardziej widoczne. Dążenie do **neutralnej dla klimatu, zasobooszczędnej i neutralnej emisyjnie gospodarki** wiąże się z dużymi możliwościami rozwoju unijnego przemysłu technologii neutralnych emisyjnie, z wykorzystaniem siły jednolitego rynku, dzięki wspieraniu inwestycji w technologie **neutralne emisyjnie** i ich łańcuchy dostaw. **Są to technologie potrzebne do realizacji celów krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, przyczyniające się do odporności i konkurencyjności przemysłu unijnego oraz** umożliwiające obniżenie emisyjności naszych sektorów gospodarki, od dostaw energii po transport, budynki i przemysł. Silny przemysł technologii neutralnych emisyjnie w Unii może znacząco pomóc w skutecznym osiągnięciu celów Unii w dziedzinie klimatu i energii, a także we wspieraniu innych celów Zielonego Ładu, **takich jak tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy i pobudzanie** wzrostu gospodarczego **poprzez stworzenie bazy przemysłowej ukierunkowanej zarówno na wywóz, jak i na dostawy krajowe.**
- (7) Aby osiągnąć **unijne** cele w dziedzinie klimatu i energii, należy nadać priorytet efektywności energetycznej. Najtańszym, najbezpieczniejszym i najczystszy sposobem osiągnięcia tych celów jest oszczędzanie energii. Zasada „efektywność energetyczna przede wszystkim” jest ogólną zasadą polityki energetycznej Unii i jest ważna w jej praktycznych zastosowaniach zarówno w decyzjach politycznych, jak i inwestycyjnych. W związku z tym konieczne jest zwiększenie zdolności produkcji Unii w zakresie technologii efektywnych energetycznie, takich jak technologie pomp ciepła i technologie inteligentnych sieci energetycznych, które pomagają UE ograniczyć i kontrolować zużycie energii.

(7) Zalecenie Rady w sprawie zapewnienia sprawiedliwego przejścia do neutralności klimatycznej, przyjęte w dniu 16 czerwca 2022 r. jako część pakietu „Gotowi na 55”.

(8) **Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Plan REPowerEU, COM(2022) 230 final z 18.5.2022.**

(9) **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/631 z dnia 17 kwietnia 2019 r. określające normy emisji CO₂ dla nowych samochodów osobowych i dla nowych lekkich pojazdów użytkowych oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 443/2009 i (UE) nr 510/2011 (wersja przekształcona)** (Dz.U. L 111 z 25.4.2019, s. 13).

(10) **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1242 z dnia 20 czerwca 2019 r. określające normy emisji CO₂ dla nowych pojazdów ciężkich oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 595/2009 i (UE) 2018/956 oraz dyrektywę Rady 96/53/WE** (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 202).

- (8) Unijne cele w zakresie obniżenia emisyjności, bezpieczeństwa dostaw energii, cyfryzacji systemu energetycznego i elektryfikacji popytu, na przykład w odniesieniu do mobilności i potrzeby utworzenia punktów szybkiego ładowania, wymagają ogromnej rozbudowy sieci elektroenergetycznych w Unii **■**, zarówno na poziomie przesyłu, jak i dystrybucji. Na poziomie przesyłu do podłączenia energii z morskich źródeł odnawialnych potrzebne są linie wysokiego napięcia prądu stałego (HVDC), natomiast na poziomie dystrybucji łączenie dostawców energii elektrycznej i zarządzanie elastycznością po stronie popytu wymaga inwestycji w innowacyjne technologie sieciowe, takie jak inteligentne ładowanie pojazdów elektrycznych, automatyzacja efektywności energetycznej budynków i przemysłu oraz sterowniki cyfrowe, zaawansowana infrastruktura pomiarowa i systemy zarządzania energią w domach. Aby można było zapewnić elastyczność, inteligentne ładowanie i inteligentne budynki, sieć elektroenergetyczna musi współdziałać z wieloma podmiotami lub urządzeniami w oparciu o szczegółowy poziom obserwowalności, a tym samym dostępność danych, a inteligentne sieci elektroenergetyczne **i rozwiązania w zakresie elastyczności na małą skalę** powinny umożliwiać odpowiedź odbioru ze strony konsumentów i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Przyłączenie technologii neutralnych emisyjnie do sieci Unii **■** wymaga znacznego zwiększenia zdolności produkcyjnych sieci elektroenergetycznych na obszarach takich jak morskie i lądowe kable przyłączeniowe, podstacje i transformatory.
- (8a) *Skupianie działalności przemysłowej ukierunkowanej na symbiozę przemysłową może zminimalizować wpływ działalności na środowisko, a także zapewnić przemysłowi wzrost wydajności. Skupianie jako takie może w znacznym stopniu przyczynić się do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia. W związku z tym niniejsze rozporządzenie promuje rozwój Neutralnych emisyjnie dolin przemysłowych (Doliny). Doliny te powinny być ograniczone pod względem geograficznym i technologicznym w celu promowania symbiozy przemysłowej. Doliny powinny być wyznaczane przez państwa członkowskie, a każdemu wyznaczeniu powinien towarzyszyć plan zawierający konkretne środki krajowe mające na celu zwiększenie atrakcyjności Doliny jako miejsca prowadzenia działalności produkcyjnej. Doliny powinny być w szczególności wykorzystywane jako narzędzie reindustrializacji regionów, zwłaszcza regionów górniczych w okresie transformacji.*
- (8b) *Państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyznaczania i wspierania rozwoju Dolin. Wyznaczając Dolinę, państwo członkowskie powinno sporządzić plan określający, jaka neutralna emisyjnie działalność produkcyjna ma być w niej prowadzona (Plan). Państwo członkowskie powinno również dokonać wymaganej oceny oddziaływania na środowisko neutralnej emisyjnie działalności produkcyjnej, która ma być prowadzona w Dolinie. Takie oceny oddziaływania znacznie ograniczają konieczność dokonywania ich przez przedsiębiorstwa na potrzeby uzyskania zezwoleń na prowadzenie neutralnej emisyjnie działalności produkcyjnej w Dolinie. Plan powinien zawierać wyniki ocen oddziaływania na środowisko oraz krajowe działania, jakie należy podjąć w celu zminimalizowania lub złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko. Plan powinien również zawierać konkretne działania krajowe wspierające działalność przemysłową na terenie Doliny. Powinny one obejmować działania mające na celu inwestowanie lub uruchamianie prywatnych inwestycji w infrastrukturę energetyczną, cyfrową i transportową, a także działania mające na celu zmniejszenie wydatków operacyjnych dla przemysłu w Dolinie, takie jak zawieranie kontraktów różnic kursowych dotyczących cen energii. Inne środki, które należy rozważyć, to środki mające na celu wzmocnienie ochrony własności intelektualnej, utworzenie centrum innowacji w Dolinie, a także przyciągnięcie przedsiębiorstw typu start-up do Doliny. W celu zapewnienia bezpieczeństwa inwestycji realizowanej na potrzeby przemysłu w Planie należy również określić czas trwania działań w zakresie wsparcia.*
- (9) Konieczne są dodatkowe działania polityczne w celu wsparcia tych technologii, które są dostępne na rynku i charakteryzują się dużym potencjałem szybkiego wzrostu, co pomoże osiągnąć unijne cele klimatyczne **■**, poprawić bezpieczeństwo dostaw energii na potrzeby technologii neutralnych emisyjnie i ich łańcuchów dostaw oraz chronić lub wzmocnić ogólną odporność i konkurencyjność systemu energetycznego Unii. Obejmuje to dostęp do bezpiecznego i zrównoważonego źródła paliw najwyższej klasy, jak opisano w motywie 8 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214.
- (10) Aby osiągnąć cele na 2030 r., należy położyć szczególny nacisk na **strategiczne projekty technologii** neutralnych emisyjnie, również ze względu na ich znaczący wkład w dążenie do osiągnięcia zerowych emisji netto do 2050 r. **Projekty** te odgrywają kluczową rolę w otwartej strategicznej autonomii Unii, ponieważ zapewniają obywatelom dostęp do czystej, przystępnej cenowo i bezpiecznej energii. Biorąc pod uwagę ich rolę, należy przewidzieć jeszcze szybsze procedury wydawania pozwoleń w odniesieniu do tych **projektów** oraz możliwość nadania im statusu technologii o najwyższym możliwym znaczeniu krajowym na podstawie prawa krajowego, a także zapewnić dodatkowe wsparcie w celu przyciągnięcia inwestycji. **Aby projekt został uznany zostać za projekt strategiczny, projektodawca powinien przestrzegać mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w prawie Unii lub prawie krajowym.**

- (10a) *Strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie powinny być realizowane w sposób zrównoważony, w oparciu o odpowiedzialne społecznie praktyki, w tym poszanowanie praw człowieka i praw pracowniczych, oraz znaczące zaangażowanie społeczności lokalnych, a także stosowanie przejrzystych praktyk biznesowych obejmujących odpowiednie strategie zgodności służące przeciwdziałaniu negatywnym wpływom na prawidłowe funkcjonowanie administracji publicznej, w tym korupcji i łapownictwu, i ograniczaniu ryzyka ich wystąpienia.*
- (11) Aby zapewnić odporność przyszłego systemu energetycznego Unii, należy zapewnić zwiększenie skali w całym łańcuchu dostaw przedmiotowych technologii, przy zachowaniu pełnej komplementarności z aktem w sprawie surowców krytycznych.
- (11a) *Od 2007 r. i komunikatów Komisji z dnia 22 listopada 2007 r. zatytułowanego Europejski strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych (plan EPSTE) - „Droga do niskoemisyjnych technologii przyszłości” oraz z dnia 20 października 2023 r. w sprawie zmiany europejskiego strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych (plan EPSTE), strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych (plan EPSTE) jest siłą napędową unijnych innowacji w dziedzinie technologii energetycznych. W związku z powyższym plan EPSTE znacząco przyczynił się do powstania solidnej bazy wiedzy na temat technologii energetycznych i był niezbędny do dostosowania strategicznych priorytetów w zakresie badań naukowych, innowacji i wdrażania czystych technologii energetycznych. Tę bazę wiedzy należy wykorzystywać i rozwijać, aby zagwarantować, że Unia będzie w stanie zrealizować swoje cele w zakresie pełnej neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r. Plan EPSTE jest zatem niezastąpionym instrumentem do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia i stanowi podstawę planu na rzecz innowacji w ramach niniejszego rozporządzenia.*
- (12) W 2020 r. Komisja przyjęła strategię UE dotyczącą integracji systemu energetycznego. Przedstawiono w niej wizję przyspieszenia przejścia na bardziej zintegrowany system energetyczny, który wspiera gospodarkę neutralną dla klimatu przy najniższych kosztach w poszczególnych sektorach. Obejmuje ona trzy uzupełniające się i wzajemnie się wspierające pojęcia. Przede wszystkim systemu energetycznego o bardziej zamkniętym obiegu, którego głównym filarem byłaby efektywność energetyczna. Druga kwestia to szerzej zakrojona bezpośrednia elektryfikacja sektorów zastosowań końcowych. Trzeci element stanowi stosowanie paliw odnawialnych i niskoemisyjnych, w tym wodoru . Kwestie związane z integracją systemu energetycznego odnoszą się do rozwiązań służących pełnemu włączeniu całej energii elektrycznej wytwarzanej przez instalacje energii ze źródeł odnawialnych do szerszego systemu energetycznego. Oznacza to na przykład przyjęcie rozwiązań technicznych umożliwiających integrację nadwyżek energii elektrycznej wytwarzanej przez instalacje energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w tym przez magazynowanie jej i **rozszerzanie planowanych źródeł energii wolnej od paliw kopalnych w sieci**, w różnych formach i zarządzanie popytem.
- (12a) *Wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla (CCS) to technologia, która przyczyni się do łagodzenia zmian klimatycznych. Proces ten polega na wychwytywaniu dwutlenku węgla (CO₂) z instalacji przemysłowych, jego transporcie na składowisko i zatłoczeniu do odpowiedniej podziemnej formacji geologicznej w celu stałego składowania.*
- (13) Przeszkodą w opracowywaniu rozwiązań w zakresie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla dla przemysłu jest nieskuteczna koordynacja. **Po pierwsze**, choć zachęty dotyczące opłat za emisję CO₂ zapewnione w unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji są coraz większe, kiedy przedstawiciele przemysłu decydują się zainwestować w wychwytywanie emisji CO₂, co zapewnia opłacalność ekonomiczną takich inwestycji, są narażeni poważne ryzyko, że nie będą mogli uzyskać dostępu do dopuszczonego miejsca składowania geologicznego. **Po drugie**, inwestorzy zainteresowani pierwszymi składowiskami CO₂ muszą ponosić koszty początkowe związane z identyfikacją, otwieraniem i oceną jeszcze przed złożeniem wniosku o pozwolenie na składowanie. Przejrzystość w zakresie potencjalnej zdolności składowania CO₂ pod względem geologicznej przydatności odpowiednich obszarów oraz istniejących danych geologicznych, w szczególności pozyskanych w ramach poszukiwania miejsc wydobywania węgla kamiennego, może pomóc podmiotom gospodarczym w planowaniu ich inwestycji. Państwa członkowskie powinny podawać takie dane do wiadomości publicznej i w perspektywie przyszłościowej regularnie składać sprawozdania z postępów w zakresie otwierania składowisk CO₂ oraz odpowiadających im potrzeb w zakresie mocy zatłaczania i zdolności składowania, jak wspomniano powyżej, aby wspólnie osiągnąć ogólnounijny cel dotyczący mocy zatłaczania CO₂. **Po trzecie, projekty składowania CO₂ są opłacalne tylko wówczas, gdy istnieje uzasadnienie gospodarcze w zakresie całego łańcucha wartości, w tym w transporcie. Wszelkim prawnym obowiązkiem dotyczącym składowania powinny zatem towarzyszyć skuteczne polityki unijne i krajowe oraz środki zapewniające koordynację i inwestycje w zakresie całego łańcucha wartości.**

- (14) Kluczowym wąskim gardłem dla inwestycji w wychwytywanie dwutlenku węgla, które są obecnie coraz bardziej opłacalne ekonomicznie, jest dostępność działających składowisk CO₂ w Unii, stanowiących podstawę zachęt przewidzianych w dyrektywie 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹¹⁾. Aby wdrożyć tę technologię na większą skalę i zwiększyć swoje wiodące zdolności produkcji, Unia musi stworzyć przyszłościową bazę trwałych geologicznych składowisk CO₂ dopuszczonych zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹²⁾. Dzięki określeniu unijnego celu dotyczącego zapewnienia 50 mln ton rocznej operacyjnej mocy zatłaczania CO₂ do 2030 r., zgodnie z oczekiwanymi niezbędnymi mocami w 2030 r., odpowiednie sektory mogą koordynować swoje inwestycje w unijny łańcuch wartości w zakresie neutralnego emisyjnie transportu i składowania CO₂, który przemysł może wykorzystać do obniżenia emisyjności swojej działalności. To wstępne wdrożenie przyczyni się również do dalszego składowania CO₂ w perspektywie do roku 2050. Zgodnie z szacunkami Komisji, aby osiągnąć cel zerowych emisji netto, w tym w odniesieniu do pochłaniania dwutlenku węgla, konieczne może być wychwytywanie w Unii do 550 mln ton CO₂ rocznie do 2050 r. Ta początkowa zdolność składowania na skalę przemysłową ograniczy ryzyko związane z inwestowaniem w wychwytywanie emisji CO₂, co będzie ważnym narzędziem osiągnięcia neutralności klimatycznej. **W świetle przewidywanych wymogów dotyczących składowania w 2050 r. unijny rynek składowania CO₂ będzie musiał zostać uzupełniony rynkiem obejmującym państwa trzecie w Europie o dużym potencjale składowania.** Po włączeniu niniejszego rozporządzenia do Porozumienia EOG unijny cel dotyczący zapewnienia rocznej operacyjnej mocy zatłaczania CO₂ zostanie odpowiednio dostosowany. **Aby zapewnić osiągnięcie unijnego celu, państwa członkowskie powinny podjąć niezbędne środki w celu ułatwienia i zachęcenia do realizacji projektów wychwytywania i składowania dwutlenku węgla. Takie środki powinny obejmować działania zachęcające emitentów do wychwytywania emisji, wsparcie finansowe dla inwestorów w zakresie niezbędnej infrastruktury do transportu CO₂ do składowiska oraz bezpośrednie finansowanie projektów składowania CO₂.**
- (15) Dzięki uznaniu składowisk CO₂, które przyczyniają się do osiągnięcia unijnego celu na 2030 r., za projekty **produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub** strategiczne **projekty technologii neutralnych emisyjnie** można przyspieszyć i ułatwić otwieranie składowisk CO₂, a rosnący popyt przemysłowy na składowiska można ukierunkować na najbardziej opłacalne składowiska. Zbliża się koniec okresu użytkowania coraz większej liczby wyczerpujących się złóż gazu i ropy naftowych, które można by przekształcić w bezpieczne składowiska CO₂. Ponadto przemysł naftowy i gazowniczy potwierdził swoją gotowość do rozpoczęcia transformacji energetycznej, a przy tym posiada aktywa, umiejętności i wiedzę potrzebne do poszukiwania i otwierania dodatkowych składowisk. Aby osiągnąć unijny cel dotyczący zapewnienia 50 mln ton rocznej operacyjnej mocy zatłaczania CO₂ do 2030 r., sektor ten musi skumulować swój wkład, aby zapewnić dostępność wychwytywania i składowania dwutlenku węgla jako rozwiązania klimatycznego, jeszcze zanim rozwinię się popyt. W celu zapewnienia terminowego, ogólnounijnego i opłacalnego otwierania składowisk CO₂ zgodnie z unijnym celem dotyczącym mocy zatłaczania, licencjodawcy w zakresie produkcji ropy naftowej i gazu w Unii powinni przyczyniać się do osiągnięcia tego celu proporcjonalnie do swoich zdolności produkcji ropy naftowej i gazu, zapewniając jednocześnie elastyczność pod względem współpracy i uwzględniania innych wkładów osób trzecich. **Licencjodawcy w zakresie produkcji ropy naftowej i gazu w Unii powinni dołożyć wszelkich starań w ramach swoich uprawnień, aby podjąć niezbędne inwestycje w celu osiągnięcia odpowiedniego wkładu w realizację osiągnięcia rocznej operacyjnej mocy zatłaczania CO₂. Starania te powinny jednak podlegać obiektywnym ograniczeniom handlowym, finansowym, technicznym, prawnym i środowiskowym pozostającym poza kontrolą tych przedsiębiorstw, co może prowadzić do tego, że poszczególne projekty składowania, pomimo rozsądnych i ostrożnych z handlowego punktu widzenia wysiłków, obiektywnie nie będą mogły zostać ukończone w terminie umożliwiającym wypełnienie obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu.**
- (15a) **Konieczne są dodatkowe działania polityczne w celu wsparcia transgranicznego transportu CO₂, ponieważ protokół londyński początkowo zakazuje wywozu CO₂ na potrzeby trwałego geologicznego składowania pod dnem morskim. Protokół londyński został zmieniony przez umawiające się strony w 2009 r., aby umożliwić transgraniczny transport CO₂ w celu składowania go pod dnem morskim, jednak aby poprawka mogła wejść w życie, musi zostać ona ratyfikowana przez dwie trzecie umawiających się stron. Jest mało prawdopodobne, że nastąpi to w najbliższym czasie. Konieczne są dodatkowe działania polityczne, aby usunąć barierę we wdrażaniu i stworzyć rynek wewnętrzny dla transgranicznego transportu CO₂.**
- (15b) **Niezbędne są dodatkowe działania polityczne, aby zapewnić wdrażanie planowania infrastruktury transgranicznej. Dostępność i połączalność wszystkich środków transportu CO₂ odgrywają kluczową rolę we wdrażaniu projektów CCS i projektów wychwytywania i utylizacji dwutlenku węgla (CCU). Środki te obejmują statki, barki, pociągi i ciężarówki, a także stałe urządzenia do łączenia i dokowania, skraplania, składowania buforowego i konwerterów CO₂ w celu jego dalszego transportu rurociągami oraz w dedykowanych środkach transportu.**

⁽¹¹⁾ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

⁽¹²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniająca dyrektywę Rady 85/337/EWG, Euratom, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114).

- (15c) *Komisja powinna zapewnić stały przegląd i rozszerzenie docelowej mocy zatłaczania i zdolności składowania CO₂ na okres po 2030 r., aby odzwierciedlić potrzeby Unii w zakresie osiągnięcia celu klimatycznego na 2040 r. i neutralności klimatycznej do 2050 r. w synergii z powiązaniem prawem Unii.*
- (15d) *Dzięki wykorzystaniu wychwyconego CO₂ w niektórych procesach produkcyjnych można trwale składować CO₂ i/lub przyczynić się do zmniejszenia zależności Unii od paliw kopalnych. W związku z tym wszystkie podmioty zaangażowane w łańcuch wartości działań w zakresie zatłaczania CO₂ określonych w niniejszym rozporządzeniu powinny być zachęcane do rozważenia, czy CO₂, który ma być składowany, mógłby być trwale składowany w nowych produktach, czy też mógłby wspierać realizację celów Unii w zakresie zmniejszenia jej zależności od paliw kopalnych.*
- (16) Unia pomogła zbudować światowy system gospodarczy, którego podstawą jest otwarty, **przejrzysty** i oparty na zasadach handlu, dąży do przestrzegania i rozwijania norm zrównoważonego rozwoju społecznego i środowiskowego **oraz transformacji klimatycznej**, a także w pełni angażuje się we wspieranie tych wartości. **Unia dąży do wyrównywania warunków działania, w szczególności przez zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych i nadwyżek mocy produkcyjnych, aby zapewnić sprawiedliwe otoczenie konkurencyjne dla przemysłu Unii, w tym poprzez partnerstwa przemysłowe na rzecz neutralności emisyjnej, które zapewniają wysokiej jakości miejsca pracy dla pracowników.**
- (17) Aby rozwiązać problemy związane z bezpieczeństwem dostaw energii i przyczynić się do wsparcia odporności systemu energetycznego Unii oraz działań na rzecz obniżenia emisyjności i modernizacji, należy zwiększyć zdolność produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii. Unijni producenci technologii fotowoltaicznych muszą zwiększyć swoją przewagę konkurencyjną i poprawić perspektywy bezpieczeństwa dostaw energii przez dążenie do osiągnięcia do 2030 r. co najmniej 30 gigawatów operacyjnych mocy produkcyjnych energii fotowoltaicznej w całym łańcuchu wartości fotowoltaiki, zgodnie z celami określonymi w ramach europejskiego sojuszu na rzecz przemysłu fotowoltaicznego, wspieranego w strategii UE na rzecz energii słonecznej ⁽¹³⁾. Unijni producenci technologii wiatrowych i technologii pomp ciepła muszą umocnić swoją przewagę konkurencyjną oraz utrzymać lub zwiększyć swój obecny udział w rynku w ciągu tego dziesięciolecia, zgodnie z unijnymi prognozami dotyczącymi wdrażania technologii, które spełniają unijne cele w dziedzinie energii i klimatu na 2030 r. Przekłada się to na unijne zdolności produkcji wynoszące w 2030 r. co najmniej 36 GW w przypadku energii wiatrowej i co najmniej 31 GW w przypadku pomp ciepła. Unijni producenci baterii i elektrolizerów muszą umocnić swoją pozycję lidera technologicznego i aktywnie przyczynić się do kształtowania tych rynków. W przypadku technologii baterii oznacza to wkład w realizację celów europejskiego sojuszu na rzecz baterii i dążenie do zaspokojenia w niemal 90 % rocznego popytu w Unii na baterie przez unijnych producentów baterii, co przełożyłoby się na unijną zdolność produkcji na poziomie co najmniej 550 GWh w 2030 r. W odniesieniu do unijnych producentów elektrolizerów w planie REPowerEU przewiduje się 10 mln ton wewnętrznej produkcji wodoru odnawialnego i kolejne 10 mln ton importowanego wodoru odnawialnego do 2030 r. Aby zagwarantować, że przywództwo technologiczne **Unii** przełoży się na przywództwo handlowe, wspierane we wspólnej deklaracji w sprawie elektrolizerów podpisanej przez Komisję i europejski sojusz na rzecz czystego wodoru, unijni producenci elektrolizerów powinni dalej zwiększać swoje zdolności, tak aby ogólna moc zainstalowanych elektrolizerów osiągnęła poziom co najmniej 100 GW energii wodoru do 2030 r. **Ponadto w planie RePowerEU wyznaczono cel zwiększenia zrównoważonej produkcji biometanu do 35 mld metrów sześciennych do 2030 r. Z uwagi na to, że łańcuch dostaw biometanu znajduje się obecnie w dużej mierze w Unii, biometan już teraz przyczynia się do zwiększenia odporności Europy, co należy dalej wspierać.**
- (18) Biorąc pod uwagę te cele łącznie, przy jednoczesnym uwzględnieniu faktu, że w przypadku niektórych elementów łańcucha dostaw (takich jak falowniki, a także ogniwa słoneczne, płytki i wlewki fotowoltaiczne lub katody i anody do baterii) zdolności produkcji Unii jest niska, w przypadku rocznej unijnej zdolności produkcji **■** należy dążyć do **osiągnięcia** co najmniej 40 % rocznych potrzeb w zakresie wdrażania do 2030 r. w odniesieniu do technologii **neutralnych emisyjnie określonych w niniejszym rozporządzeniu. Ponadto roczna unijna zdolność produkcji technologii neutralnych emisyjnie powinna pokrywać co najmniej 25 % światowego popytu na odpowiednie technologie.**
- (19) Zwiększenie zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii **■** **zwiększy** globalne dostawy technologii neutralnych emisyjnie oraz przejście na **czysty rozwój gospodarczy** na całym świecie. **Wraz z innymi środkami służącymi zwiększeniu konkurencyjności Unii środki mające na celu zwiększenie zdolności produkcyjnych w Unii powinny zapewnić jej również możliwość odgrywania dominującej roli w strategicznych częściach łańcucha wartości, w tym w zakresie produktów końcowych, w celu zapewnienia poziomu bezpieczeństwa dostaw, którego Unia potrzebuje do osiągnięcia swoich celów klimatycznych.**

⁽¹³⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Strategia UE na rzecz energii słonecznej (SWD(2022) 148 final z dnia 18.5.2022).

- (20) Jednocześnie produkty technologii neutralnych emisyjnie przyczynią się do zwiększenia odporności Unii i bezpieczeństwa dostaw czystej energii. Bezpieczne dostawy czystej energii są warunkiem koniecznym rozwoju gospodarczego, a także porządku i bezpieczeństwa publicznego. Produkty technologii neutralnych emisyjnie przyniosą również korzyści innym strategicznie ważnym sektorom gospodarki, takim jak rolnictwo i produkcja żywności, dzięki zapewnieniu dostępu do czystej energii i maszyn po konkurencyjnych cenach, co przyczyni się w sposób zrównoważony do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego UE i coraz większego rynku zbytu dla zamienników opartych na biotechnologii dzięki gospodarce o obiegu zamkniętym. W ten sam sposób realizacja ambitnych celów klimatycznych Unii przełoży się zarówno na wzrost gospodarczy, jak i na dobrostan społeczny.
- (21) **Produkcja technologii neutralnych emisyjnie zależy od złożonych i globalnie powiązanych łańcuchów wartości.** Aby utrzymać konkurencyjność i zmniejszyć obecne strategiczne zależności od przywozu kluczowych produktów technologii neutralnych emisyjnie i ich łańcuchów dostaw, a jednocześnie unikać tworzenia nowych zależności w tym względzie, Unia musi stale wzmacniać swoją bazę przemysłową i stać się bardziej konkurencyjna i przyjazna dla innowacji. Unia musi umożliwić szybszy, prostszy i bardziej przewidywalny rozwój zdolności produkcji, **zmniejszając obciążenia regulacyjne i administracyjne dla działalności przemysłowej na swoim terytorium oraz wyrównując szanse z międzynarodową konkurencją.** W szczególności Unia powinna dążyć do osiągnięcia do 2030 r. zmniejszenia o 20 % ogólnych obciążeń regulacyjnych dla przemysłu, zmniejszenia o 40 % obciążeń regulacyjnych związanych z wprowadzeniem nowego produktu na rynek wewnętrzny oraz zmniejszenia o 40 % obciążeń administracyjnych dla MŚP i przedsiębiorstw typu start-up. Wysiłki te powinny być podejmowane w szczególności w ramach lepszego stanowienia prawa i bez uszczerbku dla unijnych norm środowiskowych i norm pracy. Komisja powinna informować o postępach w realizacji tych celów w swoim rocznym badaniu obciążeń.
- (21a) Aby zapewnić Unii dostęp do bezpiecznych i zrównoważonych dostaw technologii neutralnych emisyjnie niezbędnych do zabezpieczenia odporności Unii i osiągnięcia jej celów w zakresie neutralności klimatycznej, rynek wewnętrzny musi być środowiskiem sprzyjającym innowacjom w zakresie technologii neutralnych emisyjnie. Innowacje będą kluczowym czynnikiem zapewnienia konkurencyjności Unii oraz jak najszybszego osiągnięcia celów w zakresie neutralności emisyjnej. Biorąc pod uwagę szybki rozwój technologii neutralnych emisyjnie, a także istotne wytyczne regulacyjne dotyczące transformacji ekologicznej, dla osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia niezwykle ważne jest, aby potencjalny wpływ unijnych przepisów i inicjatyw politycznych na innowacje był dokładnie uwzględniany podczas ich przygotowywania, przeglądu i rewizji poprzez zastosowanie zasady innowacyjności określonej w narzędziu lepszego stanowienia prawa nr 22 oraz w komunikacie Komisji z 15 maja 2018 r. zatytułowanym „Odnowiony europejski program na rzecz badań naukowych i innowacji – szansa Europy na ukształtowanie własnej przyszłości”.
- (21b) Zmniejszenie obciążeń regulacyjnych i administracyjnych oraz posiadanie odpowiednich ram regulacyjnych jest szczególnie ważne dla MŚP. W związku z tym Komisja powinna wyznaczyć pełnomocnika ds. MŚP na stanowisko doradcy jej przewodniczącej. Pełnomocnik ds. MŚP powinien być upoważniony do zapewniania, by interesy MŚP były w wystarczającym stopniu odzwierciedlane w politykach i aktach prawnych Unii. Każda nowa Komisja powinna mieć możliwość mianowania pełnomocnika ds. MŚP w ciągu sześciu miesięcy od jej powołania.
- (21c) Ścieżki transformacji, które są opracowywane zgodnie ze zaktualizowaną strategią przemysłową UE z 2021 r., powinny zostać zaktualizowane, aby odzwierciedlały cele niniejszego rozporządzenia i pozwoliły zidentyfikować czynniki umożliwiające, a także wąskie gardła dla transformacji i globalnej konkurencyjności unijnego przemysłu.
- (22) Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999⁽¹⁴⁾ w czerwcu 2023 r. państwa członkowskie powinny przedłożyć zaktualizowane projekty swoich krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030. Jak podkreślono w wytycznych Komisji dla państw członkowskich dotyczących aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030⁽¹⁵⁾, w zaktualizowanych planach należy opisać cele i polityki państw członkowskich mające na celu ułatwienie wytwarzania na większą skalę dostępnych na rynku energooszczędnych i niskoemisyjnych technologii, urządzeń i kluczowych komponentów na ich terytorium. Należy w nich także opisać cele i polityki państw członkowskich, które mają pomóc w osiągnięciu tego celu poprzez działania na rzecz dywersyfikacji w państwach trzecich oraz które mają umożliwić ich sektorom wychwytywanie i stałe przechowywanie emisji CO₂ w miejscach geologicznego składowania. **Te krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu powinny stanowić podstawę do określenia zapotrzebowania na technologie neutralne emisyjnie.**

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Zawiadomienie Komisji w sprawie wytycznych dla państw członkowskich dotyczących aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030, 2022/C 495/02 (Dz.U. C 495 z 29.12.2022, s. 24).

- (23) Ponadto w komunikacie w sprawie Planu przemysłowego Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej ⁽¹⁶⁾ określono kompleksowe podejście do wspierania rozwoju czystych technologii energetycznych oparte na czterech filarach. Pierwszy filar ma na celu utworzenie otoczenia regulacyjnego, które uprości i przyspieszy procedury wydawania pozwoleń w odniesieniu do nowych miejsc produkcji i montażu technologii neutralnych emisyjnie oraz ułatwi zwiększenie skali unijnego przemysłu technologii neutralnych emisyjnie. Drugim filarem planu jest pobudzenie inwestycji w produkcję technologii neutralnych emisyjnie oraz finansowania tej produkcji dzięki zmienionym tymczasowym ramom pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji przyjętym w marcu 2023 r. oraz utworzeniu Europejskiego Funduszu na rzecz Suwerenności w celu zachowania **unijnej** przewagi w zakresie kluczowych i powstających technologii, które są istotne z punktu widzenia transformacji ekologicznej i cyfrowej. Trzeci filar dotyczy rozwijania umiejętności potrzebnych do przeprowadzenia transformacji i zwiększenia liczby wykwalifikowanych pracowników w sektorze czystych technologii energetycznych. Cztery filar koncentruje się na handlu i dywersyfikacji łańcucha dostaw surowców krytycznych. Obejmuje to ustanowienie Klubu Surowców Krytycznych, współpracę z partnerami o podobnych poglądach w celu wspólnego wzmocnienia łańcuchów dostaw i odchodzenia od pojedynczych dostawców nakładów o kluczowym znaczeniu.
- (24) W ramach pierwszego filaru Unia powinna opracować i utrzymać bazę przemysłową na potrzeby dostarczania rozwiązań w zakresie technologii neutralnych emisyjnie w celu zabezpieczenia dostaw energii, a jednocześnie realizować swoje ambitne cele w zakresie neutralności klimatycznej. Aby wesprzeć realizację tego celu i uniknąć zależności w odniesieniu do dostaw technologii neutralnych emisyjnie, które to zależności mogłyby opóźnić unijne działania na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych lub zagrozić bezpieczeństwu dostaw energii, w niniejszym rozporządzeniu należy określić przepisy mające na celu wspieranie popytu na zrównoważone i odporne technologie neutralne emisyjnie.
- (25) Dyrektywy 2014/23/UE ⁽¹⁷⁾, 2014/24/UE ⁽¹⁸⁾ i 2014/25/UE ⁽¹⁹⁾ **Parlamentu Europejskiego i Rady** umożliwiają już instytucjom zamawiającym i podmiotom udzielającym zamówień w drodze postępowań o udzielenie zamówienia publicznego opierać się nie tylko na cenie lub kosztach, ale też na dodatkowych kryteriach służących określeniu oferty najkorzystniejszej ekonomicznie. Takie kryteria dotyczą na przykład jakości oferty, w tym jej cech społecznych, **związanych z zarządzaniem**, środowiskowych i innowacyjnych. Przy udzielaniu zamówień na technologię neutralną emisyjnie w drodze zamówień publicznych instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny należycie ocenić wkład ofert w zapewnianie zrównoważoności **środowiskowej i społecznej oraz** odporności w odniesieniu do szeregu kryteriów związanych ze zrównoważeniem środowiskowym, innowacyjnością, integracją systemu i odpornością oferty. **Instytucje i podmioty zamawiające muszą dopilnować, aby dostawcy mający siedzibę w innych państwach członkowskich byli traktowani w toku procedur na równi z dostawcami krajowymi oraz aby przy ustanawianiu kryteriów nie dochodziło do dyskryminacji.**
- (26) Kryteria zrównoważonego rozwoju społecznego mogą być już stosowane na podstawie obowiązujących przepisów i mogą obejmować warunki pracy i rokowania zbiorowe zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych, zgodnie z art. 30 ust. 3 dyrektywy 2014/23/UE, art. 18 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE i art. 36 ust. 2 dyrektywy 2014/25/UE. Instytucje zamawiające powinny **brać pod uwagę, że przetargi przyczyniają** się do zrównoważonego rozwoju społecznego przez przyjmowanie stosownych środków służących zapewnieniu, by przy realizacji zamówień publicznych wykonawcy przestrzegali mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie **unijnego i krajowego prawa socjalnego i prawa pracy**, a także układów zbiorowych lub przepisów międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w załączniku X do dyrektywy 2014/23/UE, załączniku X do dyrektywy 2014/24/UE i załączniku XIV do dyrektywy 2014/25/UE, **oraz oferowali atrakcyjne zatrudnienie.**
- (27) Bez uszczerbku dla przepisów Unii mających zastosowanie do konkretnej technologii, w tym przepisów wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla zrównoważonych produktów ⁽²⁰⁾ oraz wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie baterii i zużytych baterii ⁽²¹⁾, oraz o ile w tych wnioskach nie wskazano inaczej, przy ocenie zrównoważenia środowiskowego rozwiązań neutralnych emisyjnie zakupionych na podstawie niniejszego rozporządzenia instytucje zamawiające i podmioty zama-

⁽¹⁶⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Plan przemysłowy Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej (COM/2023/62 final z dnia 01.02.2023).

⁽¹⁷⁾ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji** (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 1).

⁽¹⁸⁾ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE** (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

⁽¹⁹⁾ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE** (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

⁽²⁰⁾ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla zrównoważonych produktów i uchylającego dyrektywę 2009/125/WE (COM/2022/142 final z dnia 30.03.2022).

⁽²¹⁾ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie baterii i zużytych baterii, uchylającego dyrektywę 2006/66/WE i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1020 (COM/2020/798 final z dnia 10.12.2020).

wiające **zachęca się do uwzględnienia** różnych elementów mających wpływ na klimat i środowisko. Mogą one obejmować na przykład trwałość i niezawodność rozwiązania; łatwość naprawy i konserwacji; łatwość ulepszenia i odnowienia; łatwość i jakość recyklingu; stosowanie **określonych** substancji; zużycie energii, wody i innych zasobów na co najmniej jednym etapie cyklu życia produktu; masę i objętość produktu i jego opakowania; wykorzystanie **surowców odnawialnych lub** użytych części; ilość, charakterystykę i dostępność materiałów zużywalnych koniecznych do właściwego użytkowania i prawidłowej konserwacji; ślad środowiskowy produktu i jego wpływ na środowisko w całym cyklu życia; ślad węglowy produktu; uwalnianie mikrodrobin plastiku; emisje do powietrza, wody lub gleby uwalniane na co najmniej jednym etapie cyklu życia produktu; ilość wytwarzanych odpadów; warunki użytkowania. **Zgodnie z unijną strategią cyberbezpieczeństwa instytucje zamawiające odpowiedzialne za przetargi na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny odrzucać oferty, które nie zostały certyfikowane w ramach odpowiedniego systemu certyfikacji cyberbezpieczeństwa.**

- (28) **W celu zapewnienia bardziej bezpiecznych dostaw poprzez uwzględnienie** w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego potrzeby dywersyfikacji źródeł dostaw technologii neutralnych emisyjnie w celu odejścia od pojedynczych źródeł dostaw w rozumieniu art. 19 ust. 2 oraz bez uszczerbku dla międzynarodowych zobowiązań Unii, dostawy należy co najmniej uznać za niewystarczająco zdywersyfikowane w przypadku, gdy jedno źródło zapewnia dostawy zaspokajające ponad 65 % popytu na konkretną technologię neutralną emisyjnie w Unii.
- (29) Do celów ustanawiania systemów korzyści dla gospodarstw domowych, **przedsiębiorstw** lub konsumentów, które zachęcają do nabywania produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie, oraz bez uszczerbku dla międzynarodowych zobowiązań Unii dostawy należy uznać za niewystarczająco zdywersyfikowane w przypadku, gdy jedno źródło zapewnia dostawy zaspokajające ponad 50 % całkowitego popytu **w Unii** na konkretną technologię neutralną emisyjnie. Aby zapewnić spójne stosowanie, Komisja powinna co roku, począwszy od daty rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia, publikować wykaz informacji dotyczących rozmieszczenia miejsc pochodzenia produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie, które należą do tej kategorii, w podziale na udział dostaw unijnych pochodzących z różnych źródeł w ostatnim roku, dla którego dostępne są dane.
- (30) Decyzją Rady 2014/115/UE⁽²²⁾ zatwierdzono w szczególności zmianę Porozumienia w sprawie zamówień rządowych zawartego w ramach Światowej Organizacji Handlu („Porozumienie GPA”). Celem Porozumienia GPA jest ustanowienie wielostronnych ram zrównoważonych praw i obowiązków w zakresie zamówień publicznych z myślą o osiągnięciu liberalizacji i rozwoju światowego handlu. W przypadku zamówień objętych dodatkiem I Unii do Porozumienia GPA, jak również innymi odpowiednimi umowami międzynarodowymi, którymi związana jest Unia, w tym umowami o wolnym handlu oraz art. III:8 lit. a) Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 w odniesieniu do zamówień agencji rządowych dotyczących produktów nabywanych w celu ich komercyjnej odsprzedaży lub w celu ich wykorzystania do produkcji towarów przeznaczonych do komercyjnej sprzedaży, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nie powinny stosować wymogów art. 19 ust. 2a i art. 19 ust. 4a lit. a) dopdmiotów gospodarczych z państw będących źródłami dostaw, które są sygnatariuszami tych umów i porozumień.
- (31) Stosowanie przepisów dotyczących odporności w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego określonych w art. 19 **niniejszego rozporządzenia** powinno pozostawać bez uszczerbku dla stosowania przepisów rozporządzenia **Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1031/UE**⁽²³⁾, art. 25 dyrektywy 2014/24/UE oraz art. 43 i 85 dyrektywy 2014/25/UE, zgodnie z wytycznymi Komisji z 2019 r.⁽²⁴⁾ Podobnie do robót budowlanych, dostaw i usług objętych art. 19 powinny nadal mieć zastosowanie przepisy dotyczące zamówień publicznych, w tym przepisy art. 67 ust. 4 dyrektywy 2014/24/UE oraz wszelkie środki wykonawcze wynikające z wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego ramy ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla zrównoważonych produktów **oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542**⁽²⁵⁾.

⁽²²⁾ Decyzja Rady 2014/115/UE z dnia 2 grudnia 2013 r. dotycząca zawarcia Protokołu zmieniającego Porozumienie w sprawie zamówień rządowych (Dz.U. L 68 z 7.3.2014, s. 1).

⁽²³⁾ **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1031 z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie dostępu wykonawców, towarów i usług z państw trzecich do unijnych rynków zamówień publicznych i koncesji oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych wykonawców, towarów i usług do rynków zamówień publicznych i koncesji państw trzecich (Instrument Zamówień Międzynarodowych – IZM)** (Dz.U. L 173 z 30.6.2022, s. 1).

⁽²⁴⁾ Komunikat Komisji: wytyczne dotyczące udziału oferentów i towarów z państw trzecich na rynku zamówień publicznych UE. Bruksela, 24.7.2019, C(2019) 5494 final.

⁽²⁵⁾ **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542 z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniające dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) 2019/1020 oraz uchylające dyrektywę 2006/66/WE** (Dz.U. L 191 z 28.7.2023, s. 1).

- (32) Waga kryteriów dotyczących wkładu oferty w zrównoważoność i odporność w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego **stanowi minimalny próg. W ramach tego progu minimalnego** instytucje zamawiające i podmioty zamawiające **mogą różnicować wagę poszczególnych kryteriów, nie pomijając żadnego z nich całkowicie. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą zawsze zdecydować o ustaleniu** wyższego progu w odniesieniu do **jednego lub kilku odnośnych kryteriów dotyczących wkładu oferty w zrównoważoność i odporność. Biorąc pod uwagę znaczenie zwiększenia odporności unijnego systemu energetycznego, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny zwrócić szczególną uwagę na wkład w odporność.**
- (33) W celu ograniczenia obciążenia administracyjnego wynikającego z konieczności uwzględnienia kryteriów dotyczących wkładu oferty w zrównoważoność i odporność, w szczególności w przypadku mniejszych nabywców publicznych i zamówień o niższej wartości, które nie mają istotnego wpływu na rynek, stosowanie odpowiednich przepisów niniejszego rozporządzenia należy odroczyć o dwa lata w przypadku nabywców publicznych niebędących centralnymi jednostkami zakupującymi oraz w przypadku zamówień o wartości poniżej 25 mln EUR.
- (34) Do celów stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych zgodnie z art. 19 **niniejszego rozporządzenia**, w przypadku gdy produkt jest objęty aktem delegowanym przyjętym na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 ⁽²⁶⁾, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające powinny nabywać wyłącznie te produkty, które są zgodne z obowiązkiem określonym w art. 7 ust. 2 tego rozporządzenia.
- (35) Gospodarstwa domowe, **przedsiębiorstwa** i konsumenci końcowi stanowią istotną część popytu Unii na produkty końcowe technologii neutralnych emisyjnie, a systemy wsparcia publicznego zachęcające gospodarstwa domowe do zakupu takich produktów, w szczególności skierowane do gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji o niskich dochodach i niższych dochodach na poziomie klasy średniej, są ważnymi narzędziami przyspieszającymi przejście na zieloną gospodarkę. W ramach inicjatywy na rzecz dachowych paneli słonecznych zapowiedzianej w strategii UE na rzecz energii słonecznej ⁽²⁷⁾ państwa członkowskie powinny na przykład ustanowić krajowe programy wspierające masowe zastosowanie energii słonecznej na dachach budynków. W planie REPowerEU Komisja wezwała państwa członkowskie do pełnego wykorzystania środków wspierających, które zachęcają do przestawienia się na pompy ciepła. Takie systemy wsparcia ustanowione na szczeblu krajowym przez państwa członkowskie lub na szczeblu lokalnym przez władze lokalne lub regionalne powinny również przyczynić się do poprawy zrównoważoności i odporności unijnych technologii neutralnych emisyjnie. Organy publiczne powinny na przykład zapewnić beneficjentom wyższe rekompensaty finansowe z tytułu nabywania produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie, które w większym stopniu przyczynią się do zwiększenia odporności w Unii. Organy publiczne powinny zapewnić, aby ich systemy były otwarte, przejrzyste i niedyskryminacyjne, tak aby przyczyniały się one do wzrostu popytu na produkty technologii neutralnych emisyjnie w Unii. Organy publiczne powinny również ograniczyć dodatkową rekompensatę finansową za takie produkty, aby nie spowalniać wdrażania technologii neutralnych emisyjnie w Unii. W celu zwiększenia skuteczności takich systemów państwa członkowskie powinny zapewnić łatwy dostęp do informacji zarówno dla konsumentów, jak i dla producentów technologii neutralnych emisyjnie na ogólnodostępnej stronie internetowej. Wykorzystanie przez organy publiczne aspektu wkładu w zrównoważoność i odporność w systemach skierowanych do konsumentów lub gospodarstw domowych powinno pozostawać bez uszczerbku dla zasad pomocy państwa i zasad WTO dotyczących subsydiów.
- (36) Przy opracowywaniu systemów korzyści dla gospodarstw domowych, **przedsiębiorstw** lub konsumentów, które zachęcają do nabywania produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie wymienionych w **art. 3 niniejszego rozporządzenia**, państwa członkowskie, władze regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub związki złożone z co najmniej jednej takiej instytucji lub z co najmniej jednego takiego podmiotu prawa publicznego powinny gwarantować poszanowanie międzynarodowych zobowiązań Unii, w tym przez zapewnienie, aby takie systemy **były zgodne z przepisami WTO** i nie osiągały skali, która będzie stwarzać poważną szkodę dla interesów członków WTO.
- (37) **Ważną rolę w przyspieszaniu uwzględniania wkładu w zrównoważoność i odporność przez państwa członkowskie i organy publiczne w ich praktykach w zakresie zamówień publicznych i aukcji powinna również odgrywać Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie, a Komisja powinna wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu systemów skierowanych do gospodarstw domowych i konsumentów w celu budowania synergii i wymiany najlepszych praktyk. Należy zadbać o to, by zarówno instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające, jak i przedsiębiorstwa produkcyjne dobrze rozumiały każde z kryteriów zrównoważoności i odporności. W związku z tym Komisja powinna, w ścisłej współpracy z Platformą Europy Neutralnej Emisyjnie, przyjąć akt wykonawczy określający kryteria oceny wkładu w zrównoważoność i odporność, ze szczególnym uwzględnieniem MSP, które powinny mieć równe szanse na udział w znaczącym rynku zamówień publicznych. Kluczowe znaczenie będzie miała spójność z całym istniejącym prawodawstwem. Ponadto taki akt wykonawczy powinien wyjaśniać odstępstwa przewidziane w art. 19 ust. 4. Ponadto Komisja powinna, w ścisłej współpracy z Platformą Europy Neutralnej**

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiające ramy etykietowania energetycznego i uchylające dyrektywę 2010/30/UE (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 1).

⁽²⁷⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: strategia UE na rzecz energii słonecznej (COM(2022) 221 final z dnia 18.5.2022).

Emisyjnie, wydawać wytyczne dotyczące sposobu powiązania kryteriów zrównoważoności i odporności z przyszłymi przepisami. Wytyczne takie mogą dodatkowo zawierać konkretne i szczegółowe przykłady oraz najlepsze praktyki. Aby zachować spójność ze wszystkimi przyszłymi przepisami, Komisja powinna aktualizować swoje wytyczne co najmniej co sześć miesięcy.

- (38) *Aby zagwarantować, że zamówienia publiczne i aukcje mające na celu wdrożenie odnawialnych źródeł energii rzeczywiście przyczynią się do zwiększenia odporności Unii, działania te muszą być przewidywalne dla przemysłu. Aby umożliwić przemysłowi terminowe dostosowanie produkcji, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny z wyprzedzeniem informować rynek o swoich szacunkowych potrzebach w zakresie zamówień na produkty technologii neutralnych emisyjnie. Aukcje powinny również odzwierciedlać fakt, że inflacja, wraz z długim czasem realizacji projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych, stwarza znaczne ryzyko dla przedsiębiorstw, co może zniechęcać je do składania ofert. Aby zapewnić pewność co do uzasadnienia biznesowego oferty aukcyjnej, państwa członkowskie powinny dopilnować, aby wszystkie aukcje obejmowały mechanizm indeksacji inflacji. Ponadto państwa członkowskie powinny, w stosownych przypadkach, wyłączyć z aukcji oferty negatywne, ponieważ mogą one prowadzić do niespodziewanie wysokich cen energii dla odbiorców wykorzystywanej produkcji energii ze źródeł odnawialnych.*
- (39) *Jak wskazano w komunikacie w sprawie Planu przemysłowego Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej, opublikowanym 1 lutego 2023 r., udział przemysłu Unii w rynku znajduje się pod silną presją ze względu na subsydia w państwach trzecich, które naruszają równe warunki działania. Niektóre państwa trzecie wprowadzają systemy wsparcia, które mają na celu zakotwiczenie i przyciągnięcie przemysłu czystych technologii. Sytuacja ta stanowi konkurencyjne wyzwanie dla Unii w zakresie utrzymania i rozwoju własnego przemysłu. Przekłada się to na potrzebę szybkiej i ambitnej reakcji Unii w zakresie modernizacji jej ram prawnych, aby konkurować na skalę światową i bronić przy tym otwartego i sprawiedliwego handlu za pomocą wszystkich dostępnych narzędzi, w tym instrumentów ochrony handlu, wykorzystywanych w pełni i skutecznie, oraz propagując unijne standardy dla kluczowych technologii neutralnych emisyjnie.*
- (39a) *Biorąc pod uwagę cel Unii, jakim jest zmniejszenie strategicznych zależności od państw trzecich w zakresie technologii neutralnych emisyjnie, istotne jest, aby mechanizmy wsparcia publicznego, takie jak zamówienia publiczne i aukcje, nie pogłębiały takich zależności. W związku z tym należy ustanowić ograniczenia dotyczące udziału produktów w zamówieniach na dostawę pochodzących z państw trzecich, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013⁽²⁸⁾ i dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE⁽²⁹⁾. Ponadto należy w jak najszerszym zakresie stosować rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1031 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2560⁽³⁰⁾ w celu zapewnienia, że przedsiębiorstwa unijne nie staną w obliczu nieuczciwej konkurencji w zakresie zamówień publicznych.*
- (39b) *Aby osiągnąć cele niniejszego rozporządzenia, potrzebne jest specjalne źródło finansowania publicznego w celu wsparcia projektów realizowanych na jego podstawie. Finansowanie to powinno zapewnić przedsiębiorstwom w całej Unii dostęp do niezbędnego finansowania, niezależnie od zdolności fiskalnych państw członkowskich, w których projekt ma być rozwijany. Wieloletnie ramy finansowe (WRF) na lata 2021–2027, uzgodnione w 2020 r., nie przewidują tego. Platforma na rzecz technologii strategicznych dla Europy (STEP) częściowo zaspokoi niezbędne wsparcie dla projektów w ramach niniejszego rozporządzenia. Chociaż STEP opiera się na przeprogramowaniu i wzmocnieniu istniejących programów wspierania inwestycji strategicznych, jest również ważnym elementem testowania wykonalności nowych interwencji oraz ich przygotowywania w ramach działań na rzecz Europejskiego Funduszu na rzecz Suwerenności. Ocena STEP, która zostanie przeprowadzona w 2025 r., ma dotyczyć trafności podjętych działań i posłużyć jako podstawa do oceny potrzeby zwiększenia skali wsparcia na rzecz sektorów strategicznych.*

⁽²⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

⁽²⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

⁽³⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2560 z 14 grudnia 2022 r. w sprawie subsydiów zagranicznych zakłócających rynek wewnętrzy (Dz.U. L 330 z 23.12.2022, s. 1).

- (40) Kluczowe znaczenie dla zapewnienia otwartej strategicznej autonomii Unii oraz dla ustanowienia solidnej i **konkurencyjnej** bazy produkcyjnej na potrzeby technologii neutralnych emisyjnie i ich łańcuchów dostaw w całej Unii ma dostęp do finansowania **publicznego i prywatnego**. Większość inwestycji niezbędnych do osiągnięcia celów Zielonego Ładu będzie pochodzić z kapitału prywatnego ⁽³¹⁾ przyciągniętego obietnicą potencjalnego wzrostu ekosystemu technologii neutralnych emisyjnie. Dobrze funkcjonujące, głębokie i zintegrowane rynki kapitałowe będą zatem miały zasadnicze znaczenie dla pozyskiwania i ukierunkowania funduszy potrzebnych do przejścia na zieloną gospodarkę i do realizacji projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie. W związku z tym, aby **Unia** mogła osiągnąć swoje cele w zakresie neutralności emisyjnej, niezbędne są szybkie postępy w tworzeniu unii rynków kapitałowych. Kluczową rolę w zwiększaniu inwestycji w technologie neutralne emisyjnie odgrywa również program zrównoważonego finansowania (i finansowania mieszanego), który jednocześnie gwarantuje konkurencyjność sektora. **Jak wskazano w dokumencie roboczym służb Komisji towarzyszącym niniejszemu rozporządzeniu, potrzeby inwestycyjne wynoszą około 92 mld EUR w latach 2023–2030, mieszcząc się w przedziale od około 52 mld EUR do około 119 mld EUR w zależności od różnych scenariuszy, co skutkowałoby zapotrzebowaniem na finansowanie publiczne w wysokości 16 do 18 mld EUR. Biorąc pod uwagę, że ocena ta uwzględnia jedynie pięć konkretnych technologii, rzeczywiste potrzeby inwestycyjne prawdopodobnie będą znacznie wyższe.**
- (41) W przypadku, gdy same inwestycje prywatne są niewystarczające, skuteczna realizacja projektów produkcji neutralnych emisyjnie może wymagać wsparcia publicznego w formie pomocy państwa. Pomoc taka musi wywoływać efekt zachęty oraz być konieczna, odpowiednia i proporcjonalna. Istniejące wytyczne w sprawie pomocy państwa, które zostały niedawno poddane gruntownemu przeglądowi zgodnie z celami dwójakiej transformacji, zapewniają szerokie możliwości wspierania inwestycji w projekty objęte zakresem niniejszego rozporządzenia pod pewnymi warunkami. Państwa członkowskie mogą odgrywać ważną rolę w ułatwianiu dostępu do finansowania dla projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie w zakresie usuwania niedoskonałości rynku przez ukierunkowane wsparcie w ramach pomocy państwa. Tymczasowe ramy pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji przyjęte 9 marca 2023 r. mają na celu zapewnienie równych warunków działania na rynku wewnętrznym i są ukierunkowane na sektory, w których stwierdzono ryzyko delokalizacji działalności do państw trzecich, oraz proporcjonalne pod względem kwot pomocy. Tymczasowe ramy pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji umożliwiłyby państwom członkowskim wprowadzenie środków wsparcia nowych inwestycji w zakładach produkcyjnych w określonych, strategicznych sektorach neutralnych emisyjnie, w tym przez oferowanie korzyści podatkowych. Dozwolona kwota pomocy może być modyfikowana z uwzględnieniem wyższych poziomów intensywności pomocy i pułapów kwoty pomocy, jeżeli inwestycja byłaby zlokalizowana na obszarach objętych pomocą, aby przyczynić się do osiągnięcia celu konwergencji między państwami członkowskimi i regionami. Aby zweryfikować, czy istnieje konkretne ryzyko przekierowania inwestycji poza Europejski Obszar Gospodarczy (EOG) oraz ryzyko przeniesienia inwestycji w obrębie EOG, wymagane byłyby odpowiednie warunki **w celu uniknięcia fragmentacji rynku wewnętrznego**. Aby zmobilizować zasoby krajowe w tym celu, państwa członkowskie mogą wykorzystać część dochodów z **unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS)**, które państwa te muszą przeznaczyć na cele związane z klimatem.
- (41a) **Należy w pełni udostępnić różne źródła finansowania, takie jak niewykorzystane kwoty z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, specjalne wsparcie z funduszu innowacyjnego lub specjalne programy finansowania z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, a także należy wykorzystać w jak największym stopniu wszystkie dotychczas niewykorzystane fundusze WRF. Należy stymulować więcej inwestycji z sektora prywatnego przez specjalne gwarancje państwowe, zwłaszcza w przypadku inwestycji przemysłowych w projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie.**
- (42) Szereg unijnych programów finansowania, takich jak Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, InvestEU, programy polityki spójności lub fundusz innowacyjny, jest również dostępnych w celu finansowania inwestycji w projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie. **Obecny budżet UE nie jest wystarczający, aby wspierać cele niniejszego rozporządzenia ani zapewnić równe warunki działania między państwami członkowskimi. Rewizja wieloletnich WRF na lata 2021–2027 powinna zatem zapewnić budżet europejski dostosowany do zamierzonego celu. W związku z tym STEP powinna również zapewnić dodatkowe środki finansowe, częściowo przeznaczone na projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie, które będą przyczyniać się do zmniejszenia strategicznych zależności Unii i do konkurencyjności jej przemysłu.**
- (43) W drodze zmienionego rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ⁽³²⁾ udostępniono dodatkowe 20 mld EUR bezzwrotnego wsparcia dla państw członkowskich w celu zwiększenia efektywności energetycznej i rezygnacji z paliw kopalnych, między innymi przy wykorzystaniu projektów w zakresie unijnego przemysłu technolo-

⁽³¹⁾ Commission Staff Working Document Identifying Europe's recovery needs Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation (SWD(2020) 98 final, Identifying Europe's recovery needs, 27.05.2020).

⁽³²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435 z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/241 w odniesieniu do rozdziałów REPowerEU w planach odbudowy i zwiększania odporności oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013, (UE) 2021/1060 i (UE) 2021/1755 oraz dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 63 z 28.2.2023, s. 1).

gii neutralnych emisyjnie. Jak wskazano w wytycznych Komisji w sprawie rozdziałów dotyczących REPowerEU⁽³³⁾, zachęca się państwa członkowskie do uwzględnienia w rozdziale dotyczącym REPowerEU ich planów odbudowy i zwiększania odporności środków wspierających inwestycje w produkcję technologii neutralnych emisyjnie i innowacje przemysłowe, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241⁽³⁴⁾.

- (43a) **Wraz ze wzrostem cen w EU ETS znacznie wzrosły dochody z EU ETS dla państw członkowskich. Aby promować dekarbonizację przemysłu Unii, państwa członkowskie powinny znacznie zwiększyć przydział dochodów krajowych pochodzących z EU ETS na wsparcie dekarbonizacji przemysłu, i dlatego powinny przeznaczyć co najmniej 25 % dochodów krajowych pochodzących z EU ETS na wsparcie celów niniejszego rozporządzenia.**
- (44) InvestEU jest sztandarowym programem **Unii** mającym na celu pobudzenie inwestycji, zwłaszcza w kontekście transformacji ekologicznej i cyfrowej, przez zapewnianie finansowania i pomocy technicznej, na przykład w ramach mechanizmów łączonych. Takie podejście pomaga przyciągnąć dodatkowy kapitał publiczny i prywatny. Ponadto zachęca się państwa członkowskie do wnoszenia wkładu w moduł państw członkowskich w ramach InvestEU w celu wspierania produktów finansowych dostępnych na potrzeby produkcji technologii neutralnych emisyjnie, bez uszczerbku dla mających zastosowanie zasad pomocy państwa.
- (45) Państwa członkowskie mogą udzielać wsparcia z programów polityki spójności zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060⁽³⁵⁾, aby zachęcić do realizacji strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie **oraz projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie we wszystkich regionach, szczególnie w regionach słabiej rozwiniętych, regionach w okresie przejściowym i na terytoriach objętych Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji**, za pomocą pakietów inwestycyjnych dotyczących infrastruktury, inwestycji produkcyjnych w innowacje, zdolności produkcji po stronie MŚP, usługi, szkolenia i środki podnoszenia kwalifikacji, w tym wsparcia na rzecz budowania zdolności organów publicznych i projektodawców. Mające zastosowanie stopy współfinansowania określone w programach mogą wynosić do 85 % w przypadku regionów słabiej rozwiniętych i do 60 % lub 70 % w przypadku regionów w okresie przejściowym, w zależności od danego funduszu i statusu danego regionu, ale państwa członkowskie mogą przekroczyć te pułapy na poziomie konkretnego projektu, jeżeli jest to wykonalne zgodnie z zasadami pomocy państwa. Instrument Wsparcia Technicznego może pomóc państwom członkowskim i regionom w przygotowaniu strategii wzrostu neutralnego emisyjnie, poprawie otoczenia biznesowego, ograniczeniu biurokracji i przyspieszeniu wydawania pozwoleń. Należy zachęcać państwa członkowskie do promowania zrównoważonych projektów technologii neutralnych emisyjnie przez włączenie tych inwestycji do europejskich łańcuchów wartości, w szczególności z wykorzystaniem międzyregionalnych i transgranicznych sieci współpracy. **Przyjęcie takich środków należy rozważyć w szczególności w odniesieniu do Dolin.**
- (46) Fundusz innowacyjny daje również bardzo obiecujące i opłacalne sposoby wspierania zwiększenia produkcji i wdrażania **czystego** wodoru i innych strategicznych technologii neutralnych emisyjnie w Europie, co umocni suwerenność Europy w zakresie kluczowych technologii na rzecz działań w dziedzinie klimatu i bezpieczeństwa energetycznego.
- (47) Europejski Fundusz na rzecz Suwerenności przyniesie strukturalną odpowiedź na potrzeby inwestycyjne. Pomoże on zachować europejską przewagę w zakresie kluczowych i powstających technologii, które są istotne z punktu widzenia transformacji ekologicznej i cyfrowej, w tym technologii neutralnych emisyjnie. Ten instrument strukturalny będzie opierał się na doświadczeniach ze skoordynowanych projektów wielonarodowych realizowanych jako projekty IPCEI i będzie miał na celu zwiększenie dostępu wszystkich państw członkowskich do takich projektów, chroniąc tym samym spójność i jednolity rynek przed zagrożeniami wynikającymi z nierównej dostępności pomocy państwa. **[Rozporządzenie w sprawie STEP] można uznać za działania w celu ustanowienia Europejskiego Funduszu na rzecz Suwerenności, który mógłby przyczynić się do kształtowania i wzmacniania europejskiej polityki przemysłowej przez zapewnienie zwiększonego finansowania dla przemysłu europejskiego w WRF na okres po 2027 r.**

⁽³³⁾ Wytyczne dotyczące planów odbudowy i zwiększania odporności w kontekście REPowerEU 2023/C 80/01 (Dz.U. C 80 z 3.3.2023, s. 1).

⁽³⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

⁽³⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

- (48) Aby przezwyciężyć ograniczenia obecnych rozdrobnionych inwestycji publicznych i prywatnych, ułatwić integrację i zwrot z inwestycji, Komisja i państwa członkowskie powinny lepiej koordynować i tworzyć synergie między istniejącymi programami finansowania na szczeblu unijnym i krajowym, a także zapewniać lepszą koordynację i współpracę z przemysłem i kluczowymi zainteresowanymi stronami z sektora prywatnego. Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie ma do odegrania kluczową rolę w tworzeniu kompleksowego obrazu dostępnych i istotnych możliwości finansowania oraz w omawianiu **i koordynowaniu wsparcia** indywidualnych potrzeb finansowych strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie. **Omówieniu powinny podlegać projekty przedstawione przez państwo członkowskie lub Komisję.**
- (49) Aby jak najszybciej wdrożyć lub rozszerzyć projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie **i strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie** w celu **przyczynienia się do** bezpieczeństwa dostaw technologii neutralnych emisyjnie **w Unii**, należy zagwarantować pewność planowania i inwestycji przez ograniczenie do minimum obciążeń administracyjnych dla projektodawców, **bez ustępstw w kwestii wysokich norm i wartości środowiskowych i społecznych Unii**. Z tego względu należy usprawnić procesy wydawania pozwoleń przez państwa członkowskie w odniesieniu do projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie **i strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie**, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby takie projekty były bezpieczne, pewne, efektywne pod względem środowiskowym i zgodne z wymogami środowiskowymi, społecznymi i w zakresie bezpieczeństwa. W prawodawstwie Unii dotyczącym ochrony środowiska określone są wspólne warunki dotyczące procesu i zawartości krajowych procesów wydawania pozwoleń, co zapewnia wysoki poziom ochrony środowiska. █.
- (50) Jednocześnie nieprzewidywalność, złożoność i niekiedy zbyt długi czas trwania krajowych procesów wydawania pozwoleń podważa bezpieczeństwo inwestycji niezbędne do skutecznego rozwoju projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie. W związku z tym, aby zapewnić i przyspieszyć skuteczne wdrożenie takich projektów, państwa członkowskie powinny zastosować uproszczone i przewidywalne procedury wydawania pozwoleń. Ponadto strategiczne projekty █ technologii neutralnych emisyjnie powinny zatem otrzymać „status priorytetowy” na poziomie krajowym, aby zapewnić im szybkie postępowanie administracyjne oraz ich pilne traktowanie we wszystkich powiązanych z nimi postępowaniach sądowych i procedurach rozwiązywania sporów █. **Ponadto państwa członkowskie powinny rozważyć innowacje strategiczne w tej dziedzinie. Aby zapewnić priorytetowe traktowanie strategicznych projektów neutralnych emisyjnie, państwa członkowskie powinny zagwarantować, że właściwe organy są wyposażone w odpowiedni sprzęt i odpowiednią liczbę pracowników.**
- (51) Biorąc pod uwagę rolę strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie w zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw technologii neutralnych emisyjnie w Unii oraz ich wkład w otwartą strategiczną autonomię Unii, a także transformację ekologiczną i cyfrową, organy odpowiedzialne za wydawanie pozwoleń powinny uznać strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie za leżące w interesie publicznym. Na podstawie indywidualnej oceny każdego przypadku organ odpowiedzialny za wydawanie pozwoleń może stwierdzić, że interes publiczny, któremu służy projekt, ma pierwszeństwo przed interesem publicznym związanym z przyrodą i ochroną środowiska oraz że w związku z tym projekt ten może zostać zatwierdzony, pod warunkiem że spełnione są wszystkie odpowiednie warunki określone w dyrektywie 2000/60/WE **Parlamentu Europejskiego i Rady** ⁽³⁶⁾, dyrektywie **Rady** 92/43/EWG ⁽³⁷⁾ i dyrektywie **Parlamentu Europejskiego i Rady** 2009/147/WE ⁽³⁸⁾.
- (52) Aby zmniejszyć złożoność oraz zwiększyć efektywność i przejrzystość, projektodawcy projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, **w tym strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie**, powinni mieć możliwość współdziałania z jednym organem krajowym odpowiedzialnym za koordynację całego procesu wydawania pozwoleń i wydawanie decyzji kompleksowej w mającym zastosowanie terminie. Do tego celu państwa członkowskie powinny wyznaczyć **lub ustanowić** jeden krajowy właściwy organ (**wyznaczony organ**). W zależności od wewnętrznej organizacji państwa członkowskiego powinna istnieć możliwość przekazania zadań █ właściwego organu innemu organowi na takich samych warunkach. Aby **zagwarantować wysoki poziom kontroli w procesie wydawania zezwoleń oraz** zapewnić skuteczne wypełnianie obowiązków swojego █ właściwego organu, państwa członkowskie powinny udostępnić temu organowi lub ewentualnemu organowi działającemu w jego imieniu wystarczające zasoby i personel.

⁽³⁶⁾ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

⁽³⁷⁾ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

⁽³⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

- (52a) Państwa członkowskie powinny być odpowiedzialne za wybór strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie w celu uwzględnienia kwestii strategicznych, w szczególności w odniesieniu do wdrażania krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Aby jednak zapewnić, że projekty służą również wspólnemu interesowi Unii, w tym interesom budżetowym Unii, Komisja powinna być uprawniona do zgłoszenia sprzeciwu wobec decyzji państwa członkowskiego o wyznaczeniu projektu jako projektu strategicznego. W przypadku gdy Komisja sprzeciwi się wyznaczeniu, projekt powinien zostać przekazany do Platformy Europy Neutralnej Emisyjnie. Ostateczną decyzję w sprawie statusu projektu powinna podjąć Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie.
- (53) Aby zapewnić jasność w kwestii statusu pozwolenia na realizację **projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie** i strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie oraz ograniczyć skuteczność potencjalnego nadużywania drogi sądowej, nie osłabiając przy tym skutecznej kontroli sądowej, państwa członkowskie powinny dopilnować, aby wszelkie spory dotyczące procesu wydawania pozwoleń były rozstrzygane w odpowiednim czasie. W tym celu krajowe właściwe organy powinny zapewnić, aby wnioskodawcy i projektodawcy mieli dostęp do prostej procedury rozstrzygnięcia sporów oraz aby **te** projekty **były** pilnie traktowane we wszystkich powiązanych z nimi postępowaniach sądowych i procedurach rozwiązywania sporów, przy jednoczesnym zagwarantowaniu poszanowania prawa do obrony.
- (54) Aby umożliwić przedsiębiorstwom i projektodawcom, w tym w przypadku projektów transgranicznych, bezpośrednie korzystanie z dobrodziejstw rynku wewnętrznego bez ponoszenia niepotrzebnego dodatkowego obciążenia administracyjnego, w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724 ⁽³⁹⁾ przewidziano ogólne zasady zapewniania internetowego dostępu do procedur, które mają znaczenie dla funkcjonowania rynku wewnętrznego. Informacje, które należy przedłożyć krajowym właściwym organom w ramach procesów wydawania pozwoleń objętych niniejszym rozporządzeniem, mają zostać wskazane w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2018/1724 po jego zmianie na mocy niniejszego rozporządzenia, a powiązane procedury są zawarte w załączniku II do tego rozporządzenia, aby zapewnić projektodawcom możliwość korzystania w pełni z procedur online i systemu technicznego opartego na zasadzie jednorazowości. **Wyznaczone** organy działające jako punkt kompleksowej obsługi na podstawie niniejszego rozporządzenia są włączone do wykazu usług wsparcia i rozwiązywania problemów zawartego w załączniku III do rozporządzenia (UE) 2018/1724.
- (55) Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie podlegają długotrwałym i złożonym procedurom wydawania pozwoleń trwającym od dwóch do siedmiu lat, w zależności od państwa członkowskiego, technologii i segmentu łańcucha wartości. Biorąc pod uwagę wielkość wymaganych inwestycji – w szczególności w przypadku projektów o wielkości gigafabryki, które są niezbędne do osiągnięcia oczekiwanych korzyści skali – nieodpowiednie wydawanie pozwoleń tworzy dodatkową, często szkodliwą barierę dla zwiększenia zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii. Aby zapewnić projektodawcom i innym inwestorom bezpieczeństwo i jasność, które są niezbędne do przyspieszenia rozwoju projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, państwa członkowskie powinny dopilnować, aby czas trwania procesu wydawania pozwoleń związanego z takimi projektami nie przekraczał ustalonych ram czasowych. W przypadku strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie czas trwania procesu wydawania pozwoleń nie powinien przekraczać 12 miesięcy w przypadku zakładów o rocznej produkcji większej niż 1 GW oraz dziewięciu miesięcy w przypadku zakładów o rocznej produkcji poniżej 1 GW. W przypadku **projektów** produkcji technologii neutralnych emisyjnie czas trwania procesu wydawania pozwoleń nie powinien przekraczać **12** miesięcy w przypadku zakładów o rocznej produkcji większej niż 1 GW oraz **9** miesięcy w przypadku zakładów o rocznej produkcji poniżej 1 GW. W przypadku technologii neutralnych emisyjnie, do których wskaźnik GW nie ma zastosowania, takich jak sieci i technologie **CCS** lub **CCU**, zastosowanie powinny mieć górne limity wyżej wymienionych terminów. W przypadku rozbudowy istniejących linii produkcyjnych każdy z wyżej wymienionych terminów powinien być skrócony o połowę.
- (56) Ponadto, mając na uwadze znaczenie **projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie** i strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie dla dostaw energii do Unii, należy częściowo znieść lub uprościć niektóre ograniczenia administracyjne, aby przyspieszyć wdrażanie tych projektów.
- (57) Oceny wpływu na środowisko i zezwolenia środowiskowe wymagane na mocy prawa Unii, w tym dotyczące wody, powietrza, ekosystemów, siedlisk, bioróżnorodności i ptaków, są integralną częścią procedury wydawania pozwoleń na realizację projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, jak również stanowią niezbędne zabezpieczenie, które zapobiega negatywnemu wpływowi na środowisko lub go minimalizuje. Aby jednak zapewnić przewidywalność i odpowiedni czas trwania procedur wydawania pozwoleń na realizację projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, należy wykorzystać wszelkie możliwości usprawnienia wymaganych ocen i zezwoleń, które nie obniżają przy tym poziomu ochrony środowiska. W tym względzie należy zapewnić, aby niezbędne oceny były ze sobą odpowiednio powiązane, co pozwoli zapobiec ich niepotrzebnemu pokrywaniu się, a także dopilnować, aby projektodawcy i odpowiedzialne organy wyraźnie uzgodnili zakres takiej powiązanej oceny przed jej przeprowadzeniem, aby uniknąć zbędnych działań następczych.

⁽³⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724 z dnia 2 października 2018 r. w sprawie utworzenia jednolitego portalu cyfrowego w celu zapewnienia dostępu do informacji, procedur oraz usług wsparcia i rozwiązywania problemów, a także zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 1).

- (58) Przeszkodami we wdrażaniu projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie mogą być konflikty związane z użytkowaniem gruntów. Dobrze opracowane plany, w tym plany zagospodarowania przestrzennego i podział na strefy, w których uwzględniono możliwość wdrożenia projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie i w przypadku których oceniono potencjalny wpływ na środowisko, mogą pomóc w zrównoważeniu dóbr i interesów publicznych, a przy tym zmniejszyć prawdopodobieństwo wystąpienia konfliktu i przyspieszyć zrównoważone wdrożenie projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie w Unii. Odpowiedzialne organy krajowe, regionalne i lokalne powinny zatem rozważyć uwzględnienie przepisów dotyczących projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie podczas opracowywania wspomnianych planów.
- (59) Dane i usługi związane z przestrzenią kosmiczną pochodzące z unijnego programu kosmicznego, a w szczególności z programu Copernicus, w miarę możliwości wykorzystuje się do dostarczania informacji na temat geologii, biologii, ekologii, rozwoju społeczno-gospodarczego i dostępności zasobów na potrzeby ocen wpływu na środowisko i zezwoleń środowiskowych; takie dane i usługi, a w szczególności funkcja programu Copernicus umożliwiająca monitorowanie i weryfikację antropogenicznych emisji CO₂, są najistotniejsze dla oceny wpływu projektów przemysłowych i wpływu antropogenicznych pochłaniaczy CO₂ na globalne stężenia i strumienie gazów cieplarnianych.
- (60) Komisja powinna – zgodnie z art. 10 ust. 1 rozporządzenia **Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012** ⁽⁴⁰⁾ – zwrócić się do jednej lub kilku europejskich organizacji normalizacyjnych z wnioskiem o przygotowanie norm europejskich służących wspieraniu celów niniejszego rozporządzenia.
- (61) Doliny wodorowe o przemysłowych zastosowaniach końcowych odgrywają ważną rolę w dekarbonizacji sektorów energochłonnych. W ramach REPowerEU wyznaczono cel, jakim jest podwojenie liczby dolin wodorowych w Unii. Aby osiągnąć ten cel, państwa członkowskie powinny przyspieszyć wydawanie pozwoleń, rozważyć piaskownice regulacyjne oraz priorytetowo traktować dostęp do finansowania. Aby zwiększyć odporność przemysłu neutralnego emisyjnie, państwa członkowskie powinny zapewnić wzajemne połączenie dolin wodorowych ponad granicami Unii. Instalacje przemysłowe, które wytwarzają własną energię i które mogą wnieść pozytywny wkład w produkcję energii elektrycznej, należy zachęcać do włączenia się w inteligentną sieć elektroenergetyczną w charakterze producentów energii dzięki uproszczeniu wymogów regulacyjnych.
- (62) Piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie mogą być ważnym narzędziem promowania innowacji w dziedzinie technologii neutralnych emisyjnie. Innowacje należy umożliwiać dzięki przestrzeniom doświadczalnym, ponieważ wyniki badań naukowych wymagają testów w kontrolowanym środowisku rzeczywistym. Należy wprowadzić piaskownice regulacyjne na potrzeby testowania innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i **innych innowacyjnych technologii** w kontrolowanym środowisku przez ograniczony czas. Należy zachować równowagę między pewnością prawa dla uczestników piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie a osiągnięciem celów prawa Unii. Ponieważ piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie muszą w każdym przypadku spełniać zasadnicze wymogi dotyczące technologii neutralnych emisyjnie określone w prawie unijnym i krajowym, należy zapewnić, aby uczestnicy, którzy spełniają wymogi kwalifikowalności dotyczące tych piaskownic i którzy w dobrej wierze stosują się do wskazówek właściwych organów oraz warunków planu uzgodnionego z tymi organami, nie podlegali żadnym administracyjnym karom pieniężnym ani innym karom. Jest to uzasadnione, ponieważ obowiązujące zabezpieczenia zasadniczo zapewnią skuteczne przestrzeganie prawa Unii lub prawa państw członkowskich w zakresie technologii neutralnej emisyjnie nadzorowanej w piaskownicach regulacyjnych. W 2023 r. Komisja opublikuje wytyczne dotyczące piaskownic, zapowiedziane w Nowym europejskim planie na rzecz innowacji, aby wesprzeć państwa członkowskie w przygotowaniu piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie. Te innowacyjne technologie mogą ostatecznie mieć zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia unijnego celu neutralności klimatycznej, zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii i odporności systemu energetycznego Unii, a w konsekwencji mogą zostać objęte zakresem technologii neutralnych emisyjnie.
- (63) **W celu poprawy globalnej konkurencyjności przemysłowej Unii, a także**, aby pomóc w rozwiązaniu problemów zależności od importu i podatności na zagrożenia oraz zapewnić osiągnięcie unijnych celów w dziedzinie energii i klimatu, przedstawia się ogólny poziom referencyjny i cele orientacyjne w zakresie produkcji kluczowych produktów technologii neutralnych emisyjnie w Unii Europejskiej.
- (64) **Jednym z głównych celów unijnej polityki przemysłowej jest umożliwienie transformacji ekologicznej i cyfrowej przy jednoczesnym zachowaniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego i konkurencyjności Unii, utrzymaniu wysokiej jakości miejsc pracy i zwiększeniu zdolności Unii do innowacji i produkcji, w szczególności w odniesieniu do czystych technologii.** Zwiększenie skali europejskiego przemysłu technologii neutralnych emisyjnie **oraz zapewnienie otwartej strategicznej autonomii Unii** wymaga dużej liczby dodatkowych wykwalifikowanych pracowników, co wiąże się z istotnymi potrzebami inwestycyjnymi

⁽⁴⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE, (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12).

w zakresie zmiany i podnoszenia kwalifikacji, w tym w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego. **Konkretnie** transformacja energetyczna będzie wymagała znacznego zwiększenia liczby wykwalifikowanych pracowników w wielu sektorach, w tym w sektorach energii odnawialnej i magazynowania energii, **technologii sieciowych, produkcji baterii, jak również rozwiązań informatycznych/inteligentnych w zakresie optymalizacji systemów energetycznych i zarządzania nimi oraz innych technologii dekarbonizacji przemysłu. Według badań, gospodarka o obiegu zamkniętym może przyczynić się do utworzenia około 700 tys. miejsc pracy w samej UE do 2030 r. ⁽⁴¹⁾ W związku z tym sprawą najwyższej wagi jest sprawienie, aby miejsca pracy w sektorze technologii neutralnych emisyjnie były atrakcyjne i dostępne, zwłaszcza zawody techniczne, w tym za pomocą unijnych kampanii informacyjnych promujących kształcenie techniczne i zawodowe, a także miejsca pracy związane z gospodarką o obiegu zamkniętym, zarządzaniem zasobami oraz z transformacją przemysłową i ogólnie dekarbonizacją. Ponadto konieczne jest rozwiązanie problemu obecnego niedopasowania umiejętności pracowników unijnych i potrzeb przedsiębiorstw. Według europejskiego strategicznego planu Komisji w dziedzinie technologii energetycznych ⁽⁴²⁾ do 2030 r. zapotrzebowanie na umiejętności w podsektorze wodorowym ogniw paliwowych tylko w produkcji szacuje się na 180 000 wyszkolonych pracowników, techników i inżynierów. W sektorze fotowoltaicznej energii słonecznej potrzebnych będzie nawet 66 000 miejsc pracy w samej produkcji. Ponadto brak programów edukacyjnych promujących umiejętności niezbędne do technologii neutralnych emisyjnie, powodujący również niedobór wykwalifikowanych pracowników i brak zrozumienia wśród administracji lokalnej w niektórych regionach Unii, może stworzyć znaczne wąskie gardło dla zrównoważonego rozwoju przemysłowego.**

- (65) Ponieważ zwiększenie zdolności produkcji kluczowych technologii neutralnych emisyjnie w Unii nie będzie możliwe bez znacznej liczby wykwalifikowanych pracowników, konieczne jest wprowadzenie środków mających na celu przyspieszenie **integracji** większej liczby osób na rynku pracy **oraz uatrakcyjnienie sektorów i zawodów technicznych, których dotyczy niniejsze rozporządzenie, zwłaszcza dla kobiet, ponieważ w zawodach ukierunkowanych na technologie daleko do równowagi płci, a także dla młodzieży** , w tym przez podejście „najpierw umiejętności” jako uzupełnienie rekrutacji opartej na kwalifikacjach. **Należy ponadto ukierunkować działania na pracowników z państw trzecich, ponieważ Unia przyciąga jedynie niewielką część wykwalifikowanych migrantów.** Ponadto zgodnie z celami zalecenia Rady w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej ważne jest szczególne wsparcie na rzecz zmiany pracy **oraz z myślą o wspieraniu uczenia się przez całe życie i szkolenia, zapewniane zwolnionym pracownikom i pracownikom** w sektorach upadających. Oznacza to inwestowanie w umiejętności dla wszystkich, przy jednoczesnym zastosowaniu ukierunkowanego podejścia do słabszych grup społecznych. **Obejmuje to grupy osób niekształcących się, niepracujących ani nieszkolących się (NEET), legalnie przebywających pracowników migrujących, a także osoby, które są wykluczone z rynku pracy, mają ograniczony dostęp do możliwości szkolenia lub pracują, ale ich stanowiska pracy są zagrożone zniknięciem lub obejmują treść i zadania w dużym stopniu zmieniane przez nowe technologie, zwłaszcza w regionach dotkniętych skutkami transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na 2030 r. zgodnie z art. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 ⁽⁴³⁾ i art. 5 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1060. Celem ostatecznym powinno być tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy na potrzeby technologii neutralnych emisyjnie w Unii zgodnie z celami Europejskiego filaru praw socjalnych w zakresie zatrudnienia i szkolenia, co obejmuje sprawiedliwe i adekwatne wynagrodzenia, poprawę warunków życia i pracy zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041 ⁽⁴⁴⁾, dostęp do ochrony socjalnej, możliwości uczenia się przez całe życie, dobre warunki pracy w bezpiecznych i zdrowych miejscach pracy, a także prawa do rokowań zbiorowych. Podnoszenie i zmiana kwalifikacji są w rzeczywistości ważnymi narzędziami, ale nie gwarantują wysokiej jakości miejsc pracy. Niedobory siły roboczej mogą być również wynikiem niskich płac, nieatrakcyjnych miejsc pracy, złych warunków pracy oraz braku inwestycji w kształcenie i szkolenie zawodowe (VET). Rozwiązanie tych problemów i poprawa jakości miejsc pracy w sektorach i przedsiębiorstwach o złych warunkach pracy to również ważne elementy pozwalające przyciągnąć pracowników i rozwiązać problem drenażu mózgu, który prowadzi do rosnących nierówności między regionami, nierównego rozwoju, a także nierównych zdolności do pobudzania innowacji i tworzenia miejsc pracy.** Wykorzystane i w pełni uwzględnione zostaną istniejące inicjatywy, takie jak unijny pakt na rzecz umiejętności, działania na szczeblu UE w zakresie gromadzenia informacji na temat umiejętności i prognozowania umiejętności, np. działania Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop), **Eurofoundu** i Europejskiego Urzędu ds. Pracy, oraz planu działania na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności, co posłuży zmobilizowaniu wszystkich podmiotów: organów państw członkowskich, w tym na szczeblu regionalnym i lokalnym, organizatorów kształcenia i szkolenia, **w tym uniwersytetów, uczelni badawczych, uniwersytetów nauk stosowanych i sojuszy uniwersyteckich, a także** partnerów społecznych i przemysłu, MŚP, **przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw społecznych** w celu określenia potrzeb w zakresie umiejętności, opracowania programów kształcenia i szkolenia oraz wdrożenia ich na dużą skalę w szybki i funkcjonalny sposób. Kluczową rolę w tym względzie mają do odegrania strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie. Państwa członkowskie i Komisja **powinny** zapewnić wsparcie finansowe **na potrzeby ich oddziaływania i zasięgu**, w tym wykorzystując możliwości, jakie zapewnia budżet Unii za pośrednictwem takich instrumentów, jak: Europejski Fundusz Społeczny Plus, **InvestEU**, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, fundusz modernizacyjny, REPowerEU i Program na rzecz jednolitego rynku.

⁽⁴¹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie nowego planu działania UE dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym (2020/2077(INI)) (Dz.U. C 465 z 17.11.2021, s. s11).

⁽⁴²⁾ Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Badań Naukowych i Innowacji, Wspólne Centrum Badawcze, *The strategic energy technology (SET) plan*, Urząd Publikacji, 2019, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/04888>.

⁽⁴³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1).

⁽⁴⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 275 z 25.10.2022, s. 33).

- (66) *W oparciu o lokalne i regionalne inicjatywy oraz wcześniejsze doświadczenia, takie jak ośrodki rozwoju umiejętności, unijny pakt na rzecz umiejętności i europejski sojusz na rzecz baterii czy sojusz na rzecz energii z morskich źródeł odnawialnych, akademie przemysłu neutralnego emisyjnie, które stanowią sieć odpowiednich ekspertów, („akademie”) powinny opracować i wdrożyć treści edukacyjne i szkoleniowe w celu podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników potrzebnych w łańcuchach wartości kluczowych technologii neutralnych emisyjnie, takich jak: technologie fotowoltaiczne i technologie energii słonecznej termicznej, energia z morskich źródeł odnawialnych, technologie wodorowe oparte na źródłach odnawialnych, jak również surowce oraz CCU. Komisja i państwa członkowskie w ramach Platformy Europy Neutralnej Emisyjnie powinny określić zakres i liczbę akademii na podstawie istniejących i obiektywnych badań zgodnie z zasadą neutralności technologicznej, a także na podstawie identyfikacji i grupowania obecnych i prognozowanych potrzeb w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie, w tym w regionach w okresie transformacji. Taki proces identyfikacji i grupowania powinien dostarczyć informacji na temat obecnych i przyszłych niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej w kluczowych gałęziach przemysłu technologii neutralnych emisyjnie w całej Unii oraz na temat tego, jak zapewnia się możliwości szkolenia w tych sektorach. W ramach identyfikacji i grupowania należy również przeanalizować podstawową przyczynę niedoborów umiejętności i siły roboczej, w szczególności w odniesieniu do jakości oferty pracy w sektorach neutralnych emisyjnie, np. poprzez ocenę warunków pracy i zasięgu rokowań zbiorowych. Ponadto na podstawie wyników identyfikacji i grupowania oraz istniejących badań i w porozumieniu z Platformą Europy Neutralnej Emisyjnie Komisja powinna opublikować zaproszenie do składania wniosków o uruchomienie akademii w zakresie danej technologii w przypadku stwierdzenia krytycznego poziomu niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej w odniesieniu do technologii neutralnej emisyjnie (akademia). Unia powinna zapewnić finansowanie załączkowe w celu utworzenia akademii i umożliwienia ich funkcjonowania. Akademie powinny osiągnąć stabilność finansową w ciągu trzech lat od ich założenia dzięki otrzymywaniu wkładów finansowych od sektora prywatnego. Potrzebne jest zdecydowane zarządzanie, aby akademie zaczęły funkcjonować jak najszybciej i mogły opracowywać programy szkoleniowe w zakresie technologii neutralnych emisyjnie. Powinno to pozostawać bez uszczerbku dla decydującej roli, jaką w tworzeniu takich akademii mogą również odgrywać partnerzy społeczni i uczelnie, jak miało to miejsce w przypadku sojuszu na rzecz baterii. Należy w szczególności rozważyć rolę międzynarodowych i interdyscyplinarnych sojuszy uniwersyteckich, takich jak Transform4Europe, w celu osiągnięcia bardziej jednolitych i wspólnych standardów w zakresie szkoleń i przekwalifikowania lub podnoszenia kwalifikacji. Ogólnie rzecz biorąc, priorytetowo należy również potraktować wykorzystanie już istniejącej infrastruktury badawczej i dydaktycznej.*
- (66a) *Jednym z celów akademii powinno być przyczynienie się do reindustrializacji i dekarbonizacji Unii, a także do jej otwartej strategicznej autonomii. Akademie powinny również zająć się zapotrzebowaniem na produkowane w Unii technologie neutralne emisyjnie o wysokich standardach społecznych i klimatycznych. Akademie powinny zostać utworzone do 31 grudnia 2024 r. i zapewniać treści dydaktyczne w jak największej liczbie języków urzędowych instytucji Unii, aby osiągnąć równowagę geograficzną we wszystkich państwach członkowskich. Do dnia 31 grudnia 2025 r. powinny one rozpocząć rozpowszechnianie wstępnych treści dydaktycznych wśród odpowiednich organizatorów kształcenia i szkolenia w państwach członkowskich, takich jak uniwersytety, uczelnie badawcze, uniwersytety nauk stosowanych i sojusze uniwersyteckie, przedsiębiorstwa zapewniające takie kształcenie i szkolenie, w tym MŚP, przedsiębiorstwa typu start-up i przedsiębiorstwa społeczne i partnerzy społeczni, a także za pośrednictwem szkolenia instruktorów. Każda akademia powinna dążyć do przeszkolenia i wykształcenia 100 000 osób w ciągu trzech lat od powstania, z uwzględnieniem zakresu stwierdzonych niedoborów kwalifikacji, co może prowadzić do zróżnicowania liczby osób uczących się w poszczególnych akademiach. Akademie powinny przyczynić się do zapewniania kwalifikacji na potrzeby technologii neutralnych emisyjnie, w tym w MŚP. Treści dydaktyczne powinny uwzględniać już istniejące programy edukacyjne opracowane w ramach lokalnego paktu na rzecz umiejętności i centrów doskonałości zawodowej oraz powinny być ukierunkowane na wszystkie poziomy kształcenia i kwalifikacji oraz wszystkich pracowników, w tym praktykantów, w całym łańcuchu wartości w danych sektorach, przy czym bierze się pod uwagę wszystkie kolejne fazy przemysłowe, od etapu projektowania produktu (lub usługi) po etap produkcji, w tym recykling i ponowne wykorzystanie materiałów, z uwzględnieniem wszystkich zawodów w całym łańcuchu wartości. Treści te powinny również obejmować moduły edukacyjne zawierające istotne informacje na temat bezpieczeństwa i higieny pracy w odniesieniu do każdej konkretnej technologii, a także ogólne istotne informacje na temat praw pracowniczych i warunków pracy, w tym czasu pracy i praw pracowników do informacji i konsultacji. W stosownych przypadkach treści te mogłyby być dalej dostosowywane przez organizatorów kształcenia i szkolenia do prawa krajowego, mających zastosowanie układy zbiorowych oraz specyfiki terytorialnej i sektorowej. Treści dydaktyczne powinny być również skierowane do pracowników administracji krajowej i lokalnej (szczególnie odpowiedzialnych za wydawanie pozwoleń, ocenę skutków i regulacje dotyczące nowych technologii), co przyczyni się do budowania zdolności administracji krajowych i do zmniejszenia różnic między państwami członkowskimi.*
- (66b) *Państwa członkowskie powinny wykorzystywać i rozpowszechniać opracowane przez akademie treści edukacyjne w istniejących instrumentach, takich jak wzmocniona gwarancja dla młodzieży, której jednym z celów jest zapewnienie kształcenia i szkolenia młodzieży NEET, oraz w istniejących programach opieki mentorskiej. Aby zapewnić przejrzystość i możliwość przenoszenia umiejętności oraz mobilność pracowników, a także wesprzeć państwa członkowskie w tych staraniach, akademie będą opracowywać i wdrażać poświadczenia, w tym mikropoświadczenia, obejmujące efekty uczenia się. Poświadczenia te powinny być wydawane w formie europejskich poświadczeń w dziedzinie uczenia się i mogłyby zostać włączone do EUROPASS oraz, w stosownych przypadkach, do krajowych ram kwalifikacji. Należy zachęcać państwa członkowskie do wykorzystywania treści opracowanych przez akademie przy wspieraniu ciągłej zmiany i podnoszenia kwalifikacji i odpowiednich organizatorów kształcenia i szkolenia na ich terytoriach z wykorzystaniem programów krajowych i finansowania unijnego, w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, wzmocnionej gwarancji dla młodzieży, Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, InvestEU, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, mechanizmu sprawiedliwej transformacji, funduszu modernizacyjnego i Instrumentu Wsparcia Technicznego, a także do wspierania integracji*

kobiet zgodnie z europejską strategią na rzecz równouprawnienia płci oraz do zwalczania stereotypów płciowych w edukacji i zatrudnieniu. Europejska sieć służb zatrudnienia może odgrywać istotną rolę w wykorzystywaniu treści dydaktycznych programów szkoleniowych, które realizują akademie umiejętności, do tworzenia i wdrażania europejskich profili zawodowych oraz przez dostarczanie krajowym służbom zatrudnienia informacji na ich temat.

- (66c) Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie powinna pomagać w kierowaniu pracami akademii, dopilnowując, aby ich treści umożliwiały eliminowanie niedoborów kwalifikacji stwierdzonych podczas identyfikacji i grupowania, a także zapewniając nadzór. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby wyznaczony przedstawiciel krajowy mógł działać jako łącznik między odpowiednimi ministerstwami krajowymi a właściwymi organami państw członkowskich, a także krajowymi partnerami społecznymi i przedstawicielami przemysłu. Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie powinna gromadzić informacje na temat postępów poszczególnych akademii i do końca 2026 r. sporządzić sprawozdanie przeglądowe na temat realizacji programów nauczania, w tym na temat liczby osób uczących się korzystających z programów akademii, w podziale na sektory przemysłowe, płeć, wiek oraz poziomy edukacji i kwalifikacji.
- (67) Chociaż w obliczu braku określonych w prawie Unii szczegółowych przepisów wprowadzających minimalne wymogi w zakresie szkolenia dotyczące dostępu do danego zawodu regulowanego lub jego wykonywania to państwa członkowskie posiadają kompetencje w zakresie decydowania o zasadności i sposobie regulacji zawodu, przepisy krajowe dotyczące dostępu do zawodów regulowanych nie mogą stwarzać nieuzasadnionych i nieproporcjonalnych przeszkód dla korzystania z tych praw podstawowych. Kompetencje w zakresie regulowania dostępu do zawodu należy wykonywać w granicach zasad niedyskryminacji i proporcjonalności zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/958 **■**. W swojej ocenie państwa członkowskie powinny uwzględnić wszelkie szkodliwe skutki, jakie regulacje lub zawody mogą mieć dla dostępności umiejętności w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie, i dążyć do jak największego ograniczenia regulacji w tych dziedzinach.
- (68) W przypadku, gdy programy nauczania opracowane przez **■** akademie **■** prowadzą do uzyskania poświadczeń, które byłyby pomocne, **w tym** dla osób ubiegających się o dostęp do zawodu regulowanego, państwa członkowskie i **pracodawcy** powinni – w celu ułatwienia mobilności w zawodach w przemyśle strategicznych technologii neutralnych emisyjnie – akceptować te poświadczenia jako wystarczające potwierdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji.
- (68a) **Wkład technologii neutralnej emisyjnie w realizację celów Unii w zakresie dekarbonizacji może urzeczywistnić się dopiero po wdrożeniu tych technologii. Takie wdrożenie do pewnego stopnia może mieć miejsce w prywatnych gospodarstwach domowych, jednak większą część dekarbonizacji prawdopodobnie będą stanowić procesy przemysłowe. Aby zagwarantować, że w Unii będą realizowane inwestycje na rzecz takiej dekarbonizacji, co jest niezbędne do zapewnienia odpowiednich miejsc pracy i dobrobytu w Unii, a także do realizacji unijnych celów w zakresie dekarbonizacji, istotne jest, aby przyczyniały się one do poprawy klimatu inwestycyjnego w zakresie przemysłu w Unii.**
- (69) Na szczeblu Unii należy ustanowić Platformę Europy Neutralnej Emisyjnie złożoną z państw członkowskich i **Parlamentu Europejskiego** oraz kierowaną przez Komisję. Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie może doradzać Komisji i państwu członkowskim i wspierać je w konkretnych kwestiach oraz stanowić organ referencyjny, w ramach którego Komisja i państwa członkowskie koordynują swoje działania i ułatwiają wymianę informacji na temat kwestii związanych z niniejszym rozporządzeniem. Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie powinna ponadto wykonywać zadania określone w poszczególnych artykułach niniejszego rozporządzenia, w szczególności w odniesieniu do wydawania pozwoleń, w tym przez punkty kompleksowej obsługi, strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie, koordynacji i **dostępu do** finansowania, dostępu do rynków i umiejętności, a także **piaskownic regulacyjnych** innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i **innych innowacyjnych technologii**. W razie potrzeby w ramach Platformy **Europy Neutralnej Emisyjnie należy zapewnić możliwość** tworzenia stałych lub tymczasowych podgrup i zapraszania osób trzecich, takich jak eksperci lub przedstawiciele przemysłu technologii neutralnych emisyjnie.
- (70) W planie przemysłowym Zielonego Ładu Komisja ogłosiła zamiar utworzenia partnerstw przemysłowych na rzecz neutralności emisyjnej, obejmujących technologie neutralne emisyjnie. **Współpraca w ramach takich partnerstw może sprzyjać przyjmowaniu** technologii **neutralnych emisyjnie** na całym świecie, **co będzie** wspierać **wzajemnie wzmacniające się partnerstwa między Unią a państwami trzecimi, w tym zrównoważone inwestycje i pomoc techniczną. Partnerstwa przemysłowe na rzecz neutralności emisyjnej mogą również przyczynić się do dywersyfikacji i zwiększenia odporności unijnych dostaw technologii neutralnych emisyjnie i ich komponentów, usprawnić wymianę informacji między Unią i jej partnerami na temat rozwoju takich technologii oraz wspierać unijny przemysł technologii neutralnych emisyjnie w dostępie do światowego rynku czystej energii**

i jednocześnie wspierać powstające w państwach trzecich gałęzie przemysłu w dziedzinie czystych technologii energetycznych z wyraźną przewagą komparatywną. Komisja i państwa członkowskie **powinny** koordynować partnerstwa w ramach Platformy **Europy Neutralnej Emisyjnie**, omawiając istniejące odpowiednie partnerstwa i procesy, takie jak zielone partnerstwa, dialogi w dziedzinie energii i inne formy istniejących dwustronnych ustaleń umownych, a także potencjalne synergie z odpowiednimi umowami dwustronnymi państw członkowskich z państwami trzecimi. Umowy z państwami trzecimi, w tym partnerstwa przemysłowe na rzecz neutralności emisyjnej, powinny odzwierciedlać podstawowe **unijne** wartości i cele, zwłaszcza jeśli chodzi o propagowanie standardów pracy i międzynarodowych **norm środowiskowych** w tych krajach. Ponadto **celem partnerstw przemysłowych na rzecz neutralności emisyjnej powinno być przyczynienie się** do transformacji przemysłowej w całym łańcuchu wartości przedsiębiorstw **unijnych** i przedsiębiorstw z państw trzecich, przy jednoczesnym zapewnieniu otwartych rynków i sprawiedliwego handlu.

- (71) Unia powinna dążyć do dywersyfikacji handlu międzynarodowego i inwestycji w technologie neutralne emisyjnie, **tworząc wzajemnie wzmacniające się partnerstwa, opierając się na planach partnerów dotyczących zrównoważonego rozwoju, odpowiednich normach dotyczących ochrony środowiska i praw człowieka, jednocześnie propagując** na całym świecie wysokie standardy społeczne i środowiskowe. **Powinno to odbywać się** w ścisłej współpracy i w partnerstwie z państwami o zbliżonych poglądach **na podstawie istniejących umów lub nowych porozumień strategicznych.** Podobnie w ścisłej współpracy z krajami partnerskimi w ramach otwartego, ale **wyważonego** podejścia, **przy należytym uwzględnieniu strategicznych interesów i potrzeb Unii**, należy podejmować bardziej zdecydowane działania w zakresie badań naukowych i innowacji w celu opracowywania i wdrażania technologii neutralnych emisyjnie.
- (71a) **W orędziu o stanie Unii z 2023 r. przewodnicząca Komisji ogłosiła, że sprawdzian konkurencyjności zostanie przeprowadzony przez niezależny komitet. Prace te powinny opierać się na bieżących działaniach dotyczących obciążeń regulacyjnych wynikających z prawa unijnego i krajowego oraz ich wpływu na konkurencyjność przemysłu Unii, w tym przemysłu neutralnego emisyjnie. Aby ułatwić te prace, w niniejszym rozporządzeniu ustanawia się Europejski Naukowy Komitet Doradczy ds. Przeglądu i Obciążenia Regulacyjnego. Komitet Doradczy powinien opracować oparte na podstawach naukowych porady dotyczące wpływu obciążeń regulacyjnych w Unii, na podstawie indywidualnych przypadków.**
- (72) **W przypadku gdy** na mocy niniejszego rozporządzenia przekazuje się Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu **o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)**, szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. ⁽⁴⁵⁾ W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (73) W zakresie, w jakim którykolwiek ze środków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu stanowi pomoc państwa, przepisy dotyczące takich środków pozostają bez uszczerbku dla stosowania art. 107 i 108 **TFUE**.
- (74) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu,

⁽⁴⁵⁾ **Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej a Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa (Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1).**

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Rozdział I

Przedmiot, zakres stosowania i definicje

Artykuł 1

Przedmiot

1. W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się ramy środków **na rzecz zapewnienia skoordynowanego podejścia w całej Unii do innowacji** i zwiększania zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie, **a także komponentów, materiałów i maszyn w ramach łańcuchów dostaw tych technologii, które są niezbędne do ich wytwarzania i funkcjonowania** w Unii, w celu:
 - a) **wspierania unijnych celów klimatycznych i celu neutralności klimatycznej określonych** rozporządzeniu (UE) 2021/1119;
 - b) **wspierania międzynarodowej konkurencyjności przemysłowej Unii w celu przyczynienia się do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy;**
 - c) **poprawy dostępu Unii do bezpiecznych i zrównoważonych dostaw technologii neutralnych emisyjnie;**
 - d) **zwiększenia otwartej autonomii strategicznej Unii;**
 - e) **ochrony odporności odpowiednich łańcuchów dostaw w Unii; oraz**
 - f) **osiągnięcia dekarbonizacji gospodarki i społeczeństwa Unii.**
2. Aby osiągnąć cel ogólny, o którym mowa w ust. 1, niniejsze rozporządzenie zawiera środki mające na celu zapewnienie:
 - a) **zmniejszenia strategicznych zależności w Unii w zakresie** strategicznych technologii neutralnych emisyjnie, **a także komponentów, materiałów i maszyn w ramach łańcuchów dostaw tych technologii, które są niezbędne do ich wytwarzania i funkcjonowania, i które do 2030 r. osiągną zdolność produkcji odpowiadającą:**
 - (i) **co najmniej 40 % rocznych potrzeb Unii w zakresie wdrażania odpowiednich technologii niezbędnych do osiągnięcia unijnych celów w zakresie klimatu i energii, w oparciu o planowane wdrożenie technologii w całej Unii zgodnie z krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu przygotowanymi i przedłożonymi przez państwa członkowskie zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1999; oraz**
 - (ii) **co najmniej 25 % światowego popytu na odpowiednie technologie;**
 - b) **gwarantowanemu swobodnemu przepływowi** technologii neutralnych emisyjnie **i powiązanych usług** wprowadzanych na rynek wewnętrzny.
3. Jeżeli na podstawie sprawozdania, o którym mowa w art. 35, Komisja stwierdzi, że Unia prawdopodobnie nie osiągnie celów określonych w ust. 1 i 2, ocenia wykonalność i proporcjonalność zaproponowania środków lub wykonania swoich uprawnień na szczeblu Unii, aby zapewnić osiągnięcie tych celów. **W szczególności Komisja ocenia możliwość ustanowienia, w tym w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 33, uzupełniających niniejsze rozporządzenie, bardziej szczegółowych celów w zakresie kluczowych technologii i komponentów, aby zapewnić osiągnięcie tych celów. Komisja konsultuje się z Platformą Europy Neutralnej Emisyjnie w celu określenia, które środki lub uprawnienia należy zastosować.**

Artykuł 2

Zakres stosowania

Z wyjątkiem art. 26 i 27 niniejszego rozporządzenia, które mają zastosowanie do innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie, niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do technologii neutralnych emisyjnie wymienionych w art. 3a ust. 1, a także do komponentów, materiałów i maszyn w ramach łańcuchów dostaw tych technologii, które są niezbędne do ich wytwarzania i funkcjonowania. Surowce, materiały przetworzone i komponenty wchodzące w zakres rozporządzenia (UE) .../... [dodać przypis z odesłaniem do publikacji rozporządzenia w sprawie surowców krytycznych] i w zakresie rozporządzenia (UE) 2023/1781 są wyłączone z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 3

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:
 - a) „technologie neutralne emisyjnie” oznaczają **technologie wymienione w art. 3a ust. 1;**
 - b) „komponent” oznacza **wytworzony element produktu końcowego neutralnego emisyjnie;**
 - ba) „materiały” oznaczają **wszelkie surowce lub przetworzone materiały potrzebne do wytworzenia komponentu technologii neutralnych emisyjnie lub produktu końcowego;**
 - c) „innowacyjne technologie neutralne emisyjnie” oznaczają technologie, które **obejmują prawdziwe innowacje, które nie są obecnie dostępne na rynku wewnętrznym i które są lepsze od powszechnie wykorzystywanych porównywalnych technologii neutralnych emisyjnie pod co najmniej jednym względem, a także wszelkie technologie ujęte w strategicznym planie w dziedzinie technologii energetycznych, o którym mowa w art. 26d;**
 - ca) „inne technologie innowacyjne” oznaczają technologie umożliwiające przejście na neutralną dla klimatu i ekologiczną gospodarkę oraz zmniejszenie zależności strategicznych, które obejmują prawdziwe innowacje niedostępne obecnie na rynku wewnętrznym i które są na tyle zaawansowane, że można je testować w kontrolowanym środowisku;
 - cb) „przedkomercyjne innowacyjne technologie neutralne emisyjnie” oznaczają innowacyjne technologie neutralne emisyjnie, które nie są dostępne na rynku, ale które są na tyle zaawansowane, że można je testować w kontrolowanym środowisku;
 - cc) „nowe komercyjne technologie neutralne emisyjnie” oznaczają technologie neutralne emisyjnie, które nie są jeszcze dostępne komercyjnie na dużą skalę, mają niewielki udział w rynku i są lepsze od powszechnie wykorzystywanych porównywalnych technologii pod co najmniej jednym względem, a ich uwzględnienie w zamówieniu wiąże się z określonym stopniem ryzyka;
 - cd) „przedkomercyjne zamówienie publiczne” oznacza zamówienie publiczne na przedkomercyjne innowacyjne technologie neutralne emisyjnie, obejmujące podział ryzyka i korzyści na warunkach rynkowych oraz rozwój konkurencyjny w etapach, przy czym działania w zakresie rozwoju zamówionych produktów są wyraźnie oddzielone od wdrażania komercyjnych ilości produktów końcowych;
 - ce) „zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania” oznaczają zamówienia, w przypadku których instytucje zamawiające odgrywają rolę pierwszego nabywcy komercyjnych innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie, co może obejmować badanie zgodności;
 - d) „projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie” oznacza planowany zakład przemysłowy produkujący technologie neutralne emisyjnie lub rozbudowę lub zmianę przeznaczenia istniejącego zakładu produkującego technologie neutralne emisyjnie, **produkty końcowe lub komponenty, materiały lub maszyny w ramach łańcuchów dostaw tych technologii, które są niezbędne do ich wytwarzania i funkcjonowania;**
 - e) „strategiczny projekt technologii neutralnych emisyjnie” oznacza **projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie, który został wybrany zgodnie z kryteriami określonymi w art. 10;**
 - ea) „dolina przemysłu technologii neutralnych emisyjnie” lub „Dolina” oznacza określony obszar na lądzie, który został wyznaczony przez państwo członkowskie w celu promowania budowy lub rozbudowy zakładów produkcyjnych w łańcuchu dostaw przemysłu technologii neutralnych emisyjnie;

- f) „proces wydawania pozwoleń” oznacza proces obejmujący wszystkie odpowiednie pozwolenia administracyjne na planowanie, budowę, rozbudowę i eksploatację projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, **takich jak strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie**, w tym pozwolenia na budowę, pozwolenia w zakresie chemikaliów i pozwolenia na podłączenie do sieci oraz oceny wpływu na środowisko i zezwolenia środowiskowe, jeżeli są wymagane, a także obejmujący wszystkie wnioski i procedury administracyjne od **otrzymania wniosku** do **wyznaczonego organu do dnia** powiadomienia o decyzji kompleksowej w sprawie wyniku procedury przez odpowiedzialny właściwy organ krajowy **lub, w stosownych przypadkach, odpowiedniego operatora sieci**;
- g) „decyzja kompleksowa” oznacza decyzję lub zestaw decyzji podjętych przez organy państwa członkowskiego z wyłączeniem sądów lub trybunałów, określającą, czy projektodawca jest upoważniony do wdrażania projektu produkcji technologii neutralnych emisyjnie, bez uszczerbku dla jakiegokolwiek decyzji podjętej w kontekście administracyjnej procedury odwoławczej;
- h) „projektodawca” oznacza dowolne przedsiębiorstwo lub konsorcjum przedsiębiorstw opracowujące projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub strategiczny projekt technologii neutralnych emisyjnie;
- I**
- ia) **„piaskownica regulacyjna technologii neutralnych emisyjnie” oznacza system umożliwiający przedsiębiorstwom testowanie innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i innych innowacyjnych technologii w kontrolowanym środowisku rzeczywistym, w ramach konkretnego planu opracowanego i monitorowanego przez właściwy organ;**
- k) „zainteresowany organ” oznacza organ, który zgodnie z prawem krajowym jest właściwy do wydawania pozwoleń i zezwoleń związanych z planowaniem, projektowaniem i budową nieruchomości, w tym infrastruktury energetycznej;
- l) „postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego” oznacza którekolwiek z poniższych:
- (i) dowolny rodzaj postępowania o udzielenie zamówienia objęty dyrektywą 2014/24/UE lub dyrektywą 2014/25/UE w odniesieniu do udzielenia zamówienia na dostawy, roboty budowlane i usługi;
- (ii) postępowanie o udzielenie koncesji na roboty budowlane lub na usługi objęte dyrektywą 2014/23/UE;
- m) „instytucja zamawiająca” w kontekście postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oznacza instytucję zamawiającą zgodnie z definicją w art. 6 dyrektywy 2014/23/UE, art. 2 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2014/24/UE i art. 3 dyrektywy 2014/25/UE;
- n) „podmiot zamawiający” w kontekście postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oznacza podmiot zamawiający zgodnie z definicją w art. 7 dyrektywy 2014/23/UE i art. 4 dyrektywy 2014/25/UE;
- o) „zamówienie” w kontekście postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oznacza zamówienie publiczne zdefiniowane w art. 2 ust. 1 pkt 5 dyrektywy 2014/24/UE, „zamówienia” zdefiniowane w „zamówieniach na dostawy, roboty budowlane i usługi” w art. 2 pkt 1 dyrektywy 2014/25/UE oraz „koncesje” zdefiniowane w art. 5 pkt 1 dyrektywy 2014/23/UE;
- p) „aukcja” oznacza mechanizm konkurencyjnych procedur przetargowych, który nie wchodzi w zakres definicji „koncesji” zgodnie z art. 5 pkt 1 dyrektywy 2014/23/UE;
- q) „moc zatłaczania CO₂” oznacza roczną ilość CO₂, którą można zatłaczać na składowisku geologicznym działającym w warunkach eksploatacji, dozwoloną na mocy dyrektywy 2009/31/WE, **w tym do solankowych warstw wodonośnych, wyposażonym w środki wychwytywania i transportu CO₂ do składowiska, oraz** w celu zmniejszenia emisji lub zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla, w szczególności z wielkoskalowych instalacji przemysłowych, i która jest mierzona w tonach rocznie;
- qa) **„sieci transportowe CO₂” oznaczają multimodalną infrastrukturę transportową CO₂, w tym sieć rurociągów, w tym powiązane stacje wspomagające, służącą do transportu CO₂ do składowiska;**

- r) „integracja systemu energetycznego” oznacza rozwiązania dotyczące planowania i eksploatacji systemu energetycznego jako całości, z uwzględnieniem poszczególnych nośników energii, infrastruktury i sektorów zużycia energii, poprzez stworzenie między nimi silniejszych powiązań, aby świadczyć społeczeństwu niezawodne i zasobooszczędne usługi energetyczne po możliwie najniższych kosztach bez użycia paliw kopalnych;
- s) „zdolność produkcji” oznacza całkowitą wydajność technologii neutralnych emisyjnie produkowanych w ramach projektu produkcji. Jeżeli w ramach projektu produkcji nie produkuje się produktów końcowych, lecz konkretne komponenty lub konkretne maszyny używane głównie do wytwarzania takich produktów, zdolność produkcji odnosi się do wydajności produktu końcowego, w którym takie produkowane konkretne komponenty lub maszyny mogą być wykorzystywane.

Artykuł 3a

Technologie neutralne emisyjnie

1. *Technologie neutralne emisyjnie objęte zakresem niniejszego rozporządzenia to:*
 - a) *technologie wykorzystywane do produkcji energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie (UE) 2018/2001;*
 - b) *technologie rozszczepienia jądrowego i energii termojądrowej, w tym technologie jądrowego cyklu paliwowego;*
 - c) *technologie magazynowania energii;*
 - d) *technologie usuwania, wychwytywania, transportu, zatłaczania, składowania i wykorzystania dwutlenku węgla (CO₂), metanu (CH₄) i podtlenku azotu (N₂O);*
 - e) *infrastruktura transportu wodoru (H₂);*
 - f) *elektrolizery i technologie ogniw paliwowych;*
 - g) *energia elektryczna, wodór (H₂), zrównoważone paliwa alternatywne zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu (UE) .../... (Dz.U.: w celu uwzględnienia odniesienia do zrównoważonych paliw żeglugowych – rozporządzenia 2021/0210(COD)) oraz technologie napędu wiatrowego w transporcie;*
 - h) *technologie ładowania elektrycznego w transporcie;*
 - i) *wodór (H₂), zrównoważone paliwa alternatywne zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu (UE) .../... (Dz.U.: w celu uwzględnienia odniesienia do ... [„Refuel Aviation” 2021/0205(COD)], technologie produkcji i infrastruktura tankowania biometanu (CH₄);*
 - j) *technologie pomp ciepła;*
 - k) *technologie efektywne energetycznie;*
 - l) *technologie dystrybucji energii cieplnej i sieci energetycznej;*
 - m) *technologie zarządzania energią;*
 - n) *technologie wysokowydajnych procesów przemysłowych i elektryfikacji dla sektorów energochłonnych i wysokoemisyjnych;*
 - o) *technologie produkcji biomateriałów, w tym technologie produkcji chemicznej opartej na surowcach pochodzenia biologicznego;*
 - p) *technologie recyklingu.*
2. *W terminie sześciu miesięcy od terminu powiadomienia o każdym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1999 i w terminie sześciu miesięcy od terminu przedłożenia każdej aktualizacji zaktualizowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z art. 14 ust. 2 tego rozporządzenia Komisja ocenia wykaz technologii neutralnych emisyjnie określony w ust. 1 niniejszego artykułu i może zaproponować akty delegowane, zgodnie z art. 33 niniejszego rozporządzenia, zmieniające ten wykaz w celu zapewnienia, aby odzwierciedlał on potrzeby technologiczne wynikające z krajowych planów państw członkowskich w dziedzinie energii i klimatu.*

Rozdział II

Warunki podstawowe dla produkcji technologii neutralnych emisyjnie

Sekcja I

Usprawnienie procesów administracyjnych i procesów wydawania pozwoleń

Artykuł 4

Punkt kompleksowej obsługi

1. Do dnia ... [3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] r. państwa członkowskie wyznaczają **lub ustanawiają** jeden właściwy organ (**wyznaczony organ**). **Wyznaczony organ** jest odpowiedzialny za ułatwianie i koordynowanie procesu wydawania pozwoleń na projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie oraz za doradztwo w zakresie zmniejszenia obciążeń administracyjnych zgodnie z art. 5.
2. **Wyznaczony organ** jest jedynym punktem kontaktowym dla projektodawcy w procesie wydawania pozwoleń prowadzącym do podjęcia decyzji kompleksowej w sprawie danego projektu i koordynuje przedkładanie wniosków o przekazanie wszystkich istotnych dokumentów i informacji.
3. Obowiązki **wyznaczonego** organu, o którym mowa w ust. 1, lub zadania z nim związane mogą zostać przekazane innemu organowi lub być przez niego wykonywane w odniesieniu do danego projektu, pod warunkiem że:
 - a) **wyznaczony organ** powiadamia projektodawcę o tym przekazaniu;
 - b) za każdy z projektów odpowiada jeden organ;
 - c) jeden organ koordynuje przedkładanie wszystkich istotnych dokumentów i informacji.
4. Projektodawcy mogą przedkładać wszelkie dokumenty istotne dla procesu wydawania pozwoleń w formie elektronicznej.
5. **Wyznaczony organ** uwzględni wszelkie ważne badania przeprowadzone w odniesieniu do danego projektu oraz pozwolenia lub zezwolenia dotyczące danego projektu przed rozpoczęciem procesu wydawania pozwoleń zgodnie z niniejszym artykułem i nie wymaga powtórnych badań ani pozwoleń, ani zezwoleń, chyba że prawo Unii stanowi inaczej.
6. **Wyznaczony organ** zapewnia, aby wnioskodawcy mieli łatwy dostęp do informacji na temat procedury rozstrzygania sporów dotyczących procesu wydawania pozwoleń i wydawania pozwoleń na projekty na budowę lub rozbudowę projektów oraz do prostej procedury w tym zakresie, w tym, w stosownych przypadkach, alternatywnych mechanizmów rozstrzygania sporów.
7. Państwa członkowskie zapewniają, aby **zainteresowane organy krajowe i inne właściwe organy odpowiedzialne** za **jakikolwiek etap procesu** wydawania pozwoleń, w tym za wszystkie etapy procedury, **dysponowały** wystarczającą liczbą wykwalifikowanych pracowników i wystarczającymi zasobami finansowymi, technicznymi i technologicznymi, w tym na potrzeby podnoszenia i zmiany kwalifikacji, aby **mogły** skutecznie wykonywać zadania powierzone **im** na podstawie niniejszego rozporządzenia.
8. Platforma, o której mowa w art. 28 i 29, okresowo omawia wdrażanie przepisów niniejszej sekcji oraz art. 12 i 13, a także dzieli się najlepszymi praktykami w zakresie organizowania krajowych właściwych organów i przyspieszania procedur wydawania pozwoleń.
 - 8a. **Państwa członkowskie rozważają zwiększenie bezpośredniego wsparcia na rzecz wyznaczonego organu w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności. Komisja udziela wyznaczonemu organowi i państwom członkowskim wsparcia technicznego potrzebnego do procedur wydawania pozwoleń.**
 - 8b. **Wyznaczony organ określa i udostępnia szczegółowe wymogi i zakres informacji wymaganych od projektodawcy przed rozpoczęciem procesu wydawania pozwoleń.**

Artykuł 5

Dostępność informacji w internecie

Państwa członkowskie udostępniają w internecie, w scentralizowany i zapewniający łatwy dostęp sposób, następujące informacje na temat procesów administracyjnych związanych z projektami produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznymi projektami technologii neutralnych emisyjnie:

- a) informacje na temat procesu wydawania pozwoleń;
- b) informacje na temat usług finansowych i inwestycyjnych;
- c) możliwości finansowania na szczeblu Unii i państwa członkowskiego;
- d) informacje na temat usług wspomagających prowadzenie działalności gospodarczej, w tym m.in. deklaracji podatkowej dotyczącej podatku od osób prawnych, lokalnego prawa podatkowego, prawa pracy.

Artykuł 5a

Przyspieszona realizacja

1. Państwa członkowskie i, w stosownych przypadkach, Komisja podejmują działania mające na celu przyspieszenie i przyciągnięcie publicznych i prywatnych inwestycji w projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie. Działania takie mogą, bez uszczerbku dla art. 107 i 108 TFUE, obejmować udzielanie i koordynowanie wsparcia dla projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w przypadku których występują trudności w dostępie do finansowania. Komisja i państwa członkowskie zapewniają udzielenie tego wsparcia projektodawcy w ciągu sześciu miesięcy od złożenia wniosku dotyczącego projektu produkcji technologii neutralnych emisyjnie.

2. Aby ułatwić szybką i skuteczną realizację projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie zlokalizowanych na ich terytorium, państwa członkowskie udzielają wsparcia administracyjnego i operacyjnego, zwracając szczególną uwagę na MSP zaangażowane w te projekty, w tym zapewniając:

- a) pomoc w zagwarantowaniu zgodności z istniejącymi obowiązkami administracyjnymi i sprawozdawczymi;
- b) pomoc projektodawcom w dalszym zwiększeniu akceptacji społecznej dla projektu;
- c) pomoc projektodawcom w procesie wydawania pozwoleń, w szczególności dla MŚP.

Oprócz wsparcia udzielanego przez państwa członkowskie Komisja udziela strategicznym projektom technologii neutralnych emisyjnie pomocy, o której mowa w akapicie pierwszym.

W tym celu państwa członkowskie zapewniają, aby odpowiednie organy administracyjne dysponowały wystarczającymi zasobami i personelem, by mogły odpowiadać na przyszłe wnioski w przewidzianym terminie.

3. Do 31 grudnia 2024 r. Komisja zaproponuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie środki koordynacji różnych źródeł finansowania publicznego dla projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie z Unii i państw członkowskich w celu przyspieszenia ich wdrażania.

Artykuł 6

Czas trwania procesu wydawania pozwoleń

1. Czas trwania procesu wydawania pozwoleń na projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie nie może przekraczać następujących terminów:

- a) 9 miesięcy w przypadku budowy projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie o rocznej zdolności produkcji poniżej 1 GW;
- b) 12 miesięcy w przypadku budowy strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie o rocznej zdolności produkcji powyżej 1 GW.

2. W przypadku projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, których roczna zdolność produkcji nie jest mierzona w GW, czas trwania procesu wydawania pozwoleń nie może przekraczać 12 miesięcy.
3. W przypadku zwiększenia zdolności produkcji w istniejących zakładach produkcyjnych terminy, o których mowa w ust. 1 i 2, są o połowę krótsze.
4. W wyjątkowych przypadkach, gdy wymaga tego charakter, złożoność, lokalizacja lub rozmiar proponowanego projektu, właściwe organy mogą wydłużać terminy, o których mowa w ust. 1 i 2, o maksymalnie jeden miesiąc przed upływem tych terminów i indywidualnie dla każdego przypadku.

W przypadku gdy właściwe organy uznają, że proponowany projekt stwarza wyjątkowe ryzyko dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników lub ogółu społeczeństwa, oraz w przypadku gdy potrzebny jest dodatkowy czas na ustalenie, czy wprowadzono odpowiednie zabezpieczenia, organy te mogą wydłużać te terminy o kolejne 6 miesięcy przed upływem tych terminów i indywidualnie dla każdego przypadku.

5. W takim przypadku **wyznaczony** organ informuje projektodawcę o przyczynach wydłużenia terminu i o spodziewanej dacie wydania na piśmie decyzji kompleksowej.

6. Nie później niż jeden miesiąc po otrzymaniu wniosku o wydanie pozwolenia właściwe organy zatwierdzają wniosek lub, jeżeli projektodawca nie przesłał wszystkich informacji wymaganych do rozpatrzenia wniosku, zwracają się do projektodawcy o przedłożenie kompletnego wniosku w terminie czternastu dni od tego żądania. Data uznania **wstępnego otrzymania** wniosku przez krajowy **wyznaczony** organ stanowi początek procesu wydawania pozwoleń.

7. Nie później niż jeden miesiąc od daty uznania ważności wniosku o wydanie pozwolenia **wyznaczony** organ sporządza w ścisłej współpracy z projektodawcą i innymi zainteresowanymi organami szczegółowy harmonogram procesu wydawania pozwoleń. Harmonogram ten publikowany jest przez **wyznaczony** organ na ogólnodostępnej stronie internetowej.

8. Terminy określone w niniejszym artykule pozostają bez uszczerbku dla obowiązków wynikających z prawa Unii i prawa międzynarodowego oraz dla administracyjnych procedur odwoławczych i środków zaskarżenia rozpatrywanych przed sądem lub trybunałem.

9. Terminy określone w niniejszym artykule w odniesieniu do wszelkich procedur wydawania pozwoleń pozostają bez uszczerbku dla jakichkolwiek krótszych terminów określonych przez państwa członkowskie.

9a. Wyznaczony organ zapewnia, że brak odpowiedzi ze strony odpowiednich organów administracyjnych w obowiązujących terminach, o których mowa w niniejszym artykule, skutkuje uznaniem określonych etapów pośrednich za zatwierdzone, z wyjątkiem przypadków, gdy w krajowym porządku prawnym nie istnieje zasada milczącej zgody administracyjnej. Ustęp ten ma zastosowanie do ostatecznych decyzji w sprawie wyniku procesu. W przypadku przyjęcia na podstawie milczącej zgody ostatecznej decyzji w sprawie wyniku procesu, projektodawcy przesyła się wyraźne zawiadomienie w ciągu tygodnia od wejścia w życie milczącej zgody. Wszystkie decyzje, w tym zawiadomienie o milczącej zgodzie, podaje się do wiadomości publicznej.

9b. Zgodnie z niniejszym rozporządzeniem Komisja przyjmuje wytyczne w celu ustanowienia minimalnego zestawu wymogów dotyczących wydawania pozwoleń, które państwa członkowskie muszą spełnić w odniesieniu do projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w szczególności aby uprościć prace przygotowawcze projektodawców przedkładających projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie, a jednocześnie ułatwić organom administracji wydawanie instrukcji dotyczących wniosków.

Artykuł 7

Oceny wpływu na środowisko i zezwolenia środowiskowe

1. Jeżeli konieczne jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 5–9 dyrektywy 2011/92/UE, projektodawca zwraca się do właściwego organu, o którym mowa w art. 4, o opinię dotyczącą zakresu i stopnia szczegółowości informacji, jakie należy zawrzeć w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko na podstawie art. 5 ust. 1 tej dyrektywy. Krajowy właściwy organ zapewnia, aby opinię, o której mowa w akapicie pierwszym, wydano możliwie jak najszybciej i w terminie nieprzekraczającym **bez wyjątku 20 dni** od daty przedłożenia wniosku przez projektodawcę, **pod warunkiem że wniosek zawiera wszystkie wymagane dokumenty. Właściwe organy przekazują projektodawcy na wstępie wniosku wykaz wymaganej dokumentacji, dążą do usprawnienia procedury i udzielają projektodawcy wskazówek w całym jej toku.**

2. W przypadku gdy obowiązek oceny wpływu na środowisko wynika jednocześnie z dyrektywy 2011/92/UE, dyrektywy 92/43/EWG, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE, dyrektywy 2000/60/WE, dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁶⁾, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE ⁽⁴⁷⁾, dyrektywy 2010/75/UE lub dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE ⁽⁴⁸⁾, krajowy właściwy organ przewiduje skoordynowane lub wspólne procedury spełniające wymogi tych aktów prawnych Unii.

W ramach skoordynowanej procedury, o której mowa w akapicie pierwszym, krajowy właściwy organ koordynuje prowadzenie poszczególnych ocen wpływu na środowisko danego projektu wymaganych przez mające zastosowanie przepisy Unii.

W ramach wspólnej procedury, o której mowa w akapicie pierwszym, krajowy właściwy organ przewiduje przeprowadzenie jednej oceny wpływu na środowisko danego projektu wymaganej przez mające zastosowanie przepisy Unii.

Zastosowanie wspólnej lub skoordynowanej procedury nie może mieć wpływu na treść oceny oddziaływania na środowisko.

3. Krajowy właściwy organ zapewnia, aby zainteresowane organy wydały uzasadnioną konkluzję, o której mowa w art. 1 ust. 2 lit. g) ppkt (iv) dyrektywy 2011/92/UE, dotyczącą oceny oddziaływania na środowisko w terminie **80 dni** od otrzymania wszystkich informacji zebranych zgodnie z art. 5, 6 i 7 wspomnianej dyrektywy, **potwierdzenia ich jakości** oraz od zakończenia konsultacji, o których mowa w art. 6 i 7 wspomnianej dyrektywy.

3a W wyjątkowych przypadkach, gdy wymaga tego charakter, złożoność, lokalizacja lub rozmiar proponowanego projektu, właściwy organ krajowy, o którym mowa w art. 8 ust. 1, może wydłużyć terminy, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, o maksymalnie 30 dni, przed upływem tych terminów i rozpatrując każdy przypadek indywidualnie. W takim przypadku właściwy organ krajowy, o którym mowa w art. 8 ust. 1, informuje projektodawcę o przyczynach uzasadniających takie wydłużenie terminu i o spodziewanej dacie wydania uzasadnionej konkluzji na piśmie.

4. Ramy czasowe konsultacji z zainteresowaną społecznością na temat raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, o którym mowa w art. 5 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE, nie mogą być dłuższe niż 80 dni **ani krótsze niż 40 dni**. W przypadkach objętych art. 6 ust. 4 akapit drugi okres ten można wydłużyć **w poszczególnych przypadkach do maksymalnie 90 dni. W takim przypadku właściwy organ krajowy informuje projektodawcę na piśmie o przyczynach uzasadniających wydłużenie terminu. Konsultacje publiczne rozpoczynają się niezwłocznie po tym, gdy właściwy organ administracyjny uzna dokumentację przedłożoną przez projektodawcę za kompletną, i są prowadzone równoległe z oceną wniosku dotyczącego projektu przez właściwy organ krajowy, przy spełnieniu wymogów dotyczących konsultacji z zainteresowaną społecznością określonych w dyrektywie 2011/92/UE i udostępnieniu wyników konsultacji publicznych właściwemu organowi.**

⁽⁴⁶⁾ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30).

⁽⁴⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

⁽⁴⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 1).

4a. W przypadku gdy projekt miałby wpływ na wyznaczony obszar Natura 2000, ocena oddziaływania na środowisko podlega warunkom określonym w dyrektywie 92/43/EWG.

4b Państwa członkowskie zapewniają, aby ich właściwe organy krajowe i inne organy zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE były odpowiednio wyposażone do wypełniania swoich obowiązków wynikających z niniejszego artykułu.

Artykuł 8

Planowanie

1. Podczas przygotowywania planów, w tym planów podziału na strefy, zagospodarowania przestrzennego i planów użytkowania gruntów, organy krajowe, regionalne i lokalne, włączają do tych planów, w stosownych przypadkach, przepisy dotyczące rozwoju projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie, **a także wszelkiej niezbędnej infrastruktury i neutralnych emisyjnie dolin przemysłowych**. Priorytetowo traktuje się grunty sztuczne i zabudowane, tereny przemysłowe, tereny zdegradowane oraz, w stosownych przypadkach, tereny niezagospodarowane nienadające się do wykorzystania w rolnictwie i leśnictwie. **Aby ułatwić rozwój projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, państwa członkowskie dopilnowują, aby wszystkie istotne dane dotyczące planowania przestrzennego były dostępne w internecie zgodnie z art. 5.**

2. W przypadku gdy plany zawierające przepisy dotyczące rozwoju projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie **i wymaganej do nich infrastruktury**, podlegają ocenie zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE i zgodnie z art. 6 dyrektywy 92/43/EWG, oceny te łączy się. W stosownych przypadkach ta połączona ocena dotyczy również wpływu na potencjalnie dotknięte jednolite części wód i służy sprawdzeniu, czy **konkretne projekty w ramach planu mogłyby uniemożliwić osiągnięcie dobrego stanu lub dobrego potencjału jednolitej części wód lub powodować pogorszenie stanu lub potencjału**, o których mowa w art. 4 dyrektywy 2000/60/WE, lub stanowiłyby potencjalną przeszkodę w osiągnięciu dobrego stanu lub dobrego potencjału jednolitej części wód. W przypadku gdy odpowiednie państwa członkowskie są zobowiązane do dokonania oceny wpływu realizowanych już lub przyszłych działań na środowisko morskie, w tym wzajemnego oddziaływania lądu i morza, o których mowa w art. 4 dyrektywy 2014/89/UE, wpływ ten również obejmuje się połączoną oceną. **Fakt, że oceny są łączone zgodnie z niniejszym ustępem, nie wpływa na ich treść ani jakość. Połączone oceny przeprowadza się w sposób, który nie prowadzi do przedłużenia terminów określonych w niniejszym rozporządzeniu.**

Artykuł 9

Stosowanie konwencji EKG ONZ

1. Przepisy określone w niniejszym rozporządzeniu pozostają bez uszczerbku dla obowiązków wynikających z Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, podpisanej w Aarhus 25 czerwca 1998 r., oraz z Konwencji EKG ONZ o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisanej w Espoo 25 lutego 1991 r.

2. Wszystkie decyzje przyjęte na podstawie niniejszej sekcji oraz art. 12, 13, 14 i 21 są udostępniane publicznie **w łatwo zrozumiały sposób, a wszystkie decyzje dotyczące jednego projektu można wyszukać w jednym źródle.**

Sekcja II

Strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie

Artykuł 10

Kryteria kwalifikacji

1. Za strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie państwa członkowskie uznają projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie, **w których uwzględnia się cele Unii w dziedzinie klimatu i energii**, które znajdują się w Unii i przyczyniają się do osiągnięcia celów określonych w art. 1 niniejszego rozporządzenia oraz spełniają co najmniej jedno z następujących kryteriów:

a) projekt przyczynia się do zwiększenia odporności technologicznej i przemysłowej systemu energetycznego Unii dzięki :

- (i) zwiększeniu zdolności produkcyjnych w Unii w odniesieniu do technologii neutralnych emisyjnie lub konkretnych komponentów i konkretnych maszyn używanych głównie do produkcji tych technologii, w przypadku których Unia jest zależna w ponad 50 % od przywozu z jednego państwa trzeciego; lub
 - (ii) zwiększeniu zdolności produkcyjnych lub aktualizacji istniejących zdolności produkcyjnych w Unii w odniesieniu do technologii neutralnych emisyjnie lub konkretnych komponentów i konkretnych maszyn używanych głównie do produkcji tych technologii, w przypadku których Unia eksportuje ponad 50 % produkcji;
- b) projekt przyczynia się do konkurencyjności w Unii i na rynkach światowych oraz do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy przez zapewnianie innowacji w odniesieniu do procesu produkcji technologii neutralnych emisyjnie lub komponentów lub materiałów w całym łańcuchu dostaw tych technologii, które nie są jeszcze w znacznym stopniu obecne lub zakontraktowane do produkcji w Unii, lub przez zapewnienie produkcji najlepszej dostępnej technologii neutralnej emisyjnie, w tym najlepszych dostępnych komponentów lub materiałów w ich łańcuchu dostaw, a także poprzez:
- (i) przyczynianie się do konkurencyjności MSP;
 - (ii) wprowadzanie środków mających na celu przyciągnięcie, zatrzymanie siły roboczej potrzebnej do technologii neutralnych emisyjnie oraz podnoszenie lub zmianę kwalifikacji tej siły roboczej, w tym w ramach przygotowania zawodowego, staży, kształcenia ustawicznego lub podyplomowego kształcenia akademickiego, w ścisłej współpracy z organami regionalnymi i lokalnymi oraz z partnerami społecznymi, w tym związkami zawodowymi; lub
- c) projekt przyczynia się do osiągnięcia celów Unii w zakresie klimatu i energii dzięki przestrzeganiu zasady „nie czyni poważnych szkód”, a także poprzez:
- (i) wytwarzanie technologii neutralnych emisyjnie lub konkretnych komponentów i konkretnych maszyn wykorzystywanych głównie do produkcji tych technologii o większym zrównoważeniu środowiskowym i większej efektywności środowiskowej lub w większym stopniu charakteryzujących się obiegiem zamkniętym, w tym kompleksowych technologii niskoemisyjnych, energetycznych, wodnych i materiałowych;
 - (ii) przyjmowanie praktyk produkcyjnych związanych z technologiami neutralnymi emisyjnie lub konkretnymi komponentami i konkretnymi maszynami wykorzystywanymi głównie do produkcji tych technologii o większym zrównoważeniu środowiskowym i większej efektywności lub w większym stopniu charakteryzujących się obiegiem zamkniętym, w tym kompleksowych niskoemisyjnych praktyk w dziedzinie efektywności energetycznej, wodnej i materiałowej oraz praktyk o obiegu zamkniętym, a także odzysku ciepła odpadowego; lub
 - (iii) znaczne zwiększanie zdolności produkcji, które znacząco przyczynią się do osiągnięcia celów klimatycznych Unii na 2030 r.

1a. Do dnia... [3 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] Komisja przyjmuje akt wykonawczy zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 34 ust. 3, określający wytyczne zapewniające jednolite warunki wdrażania kryteriów wymienionych w niniejszym artykule. Wytyczne te powinny zawierać co najmniej szczegółowe wytyczne dotyczące kryteriów, które należy stosować do oceny:

- a) czy komponent lub maszyna są używane głównie do produkcji technologii neutralnych emisyjnie;
 - b) czy dodatkowe zdolności produkcyjne dotyczą pierwszych w swoim rodzaju lub najlepszych dostępnych zdolności technologicznych;
 - c) czy dodatkowe zdolności produkcyjne można uznać za znaczące.
2. Państwa członkowskie uznają następujące projekty technologii neutralnych emisyjnie za projekty strategiczne:
- a) projekty dotyczące wychwytywania CO₂ i projekty przewidujące tworzenie infrastruktury związanej z CO₂ niezbędne do transportu wychwyconego CO₂ do składowisk CO₂, które
 - (i) spełniają warunki określone w art. 18 ust. 6 lit. c) oraz
 - (ii) mają na celu wychwytywanie CO₂ w celu składowania go na składowisku CO₂, jak określono w art. 16 ust. 1;
 - b) projekty składowania CO₂, które:

- (i) *odnoszą się do składowiska CO2 znajdującego się na terytorium Unii, w jej wyłącznych strefach ekonomicznych lub na jej szelfie kontynentalnym w rozumieniu Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza;*
- (ii) *przyczyniają się do osiągnięcia celu określonego w art. 18 oraz*
- (iii) *ubiegają się o pozwolenie na bezpieczne i stałe geologiczne składowanie CO2 zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE.*

3. Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie odpowiadające technologii wymienionej w **art. 3 ust. 1**, znajdujące się w „regionach słabiej rozwiniętych i regionach w okresie przejściowym” oraz na terytoriach objętych Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i kwalifikujące się do finansowania na podstawie przepisów polityki spójności są uznawane przez państwa członkowskie na wniosek projektodawcy za strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie zgodnie z art. 11 ust. 3 bez konieczności składania przez projektodawcę formalnego wniosku zgodnie z art. 11 ust. 2.

4. Znajdujący się w Unii projekt produkcji technologii neutralnych emisyjnie, który przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w art. 1 ust. 1 i który korzysta z funduszu innowacyjnego ETS albo jest częścią ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, europejskich dolin wodorowych lub Banku Wodoru, w przypadku gdy z funduszy wspiera się inwestycje w zdolności produkcji odpowiadające technologii wymienionej w **art. 3a ust. 1**, jest uznawany przez państwa członkowskie na wniosek projektodawcy za strategiczny projekt technologii neutralnych emisyjnie zgodnie z art. 11 ust. 3 bez konieczności składania przez projektodawcę formalnego wniosku zgodnie z art. 11 ust. 2.

Artykuł 11

Stosowanie ograniczeń

1. Wnioski o uznanie projektów **produkcji** technologii neutralnych emisyjnie za strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie przedkłada projektodawca odpowiedniemu państwu członkowskiemu.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera wszystkie następujące informacje:

- a) odpowiednie dowody dotyczące spełnienia kryteriów określonych w art. 10 ust. 1 lub 2;
- b) biznesplan zawierający ocenę rentowności projektu zgodnie z celem polegającym na tworzeniu wysokiej jakości miejsc pracy.

3. Państwa członkowskie oceniają wniosek, o którym mowa w ust. 1, w drodze sprawiedliwego i przejrzystego procesu w terminie jednego miesiąca. **Decyzja wynikająca z tego procesu jest uzasadniana i przekazywana projektodawcy, platformie oraz Parlamentowi Europejskiemu.** Brak decyzji państw członkowskich w tym terminie oznacza zatwierdzenie projektu.

3a. Do dnia... [6 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] każde państwo członkowskie publikuje wykaz określający, które z technologii neutralnych emisyjnie wymienionych w art. 3a ust. 1 mogą korzystać z przepisów dotyczących projektów strategicznych uznanych na mocy niniejszego artykułu w danym państwie członkowskim.

4. Komisja może przedstawić opinię na temat zatwierdzonych projektów. W przypadku odrzucenia wniosku przez państwo członkowskie wnioskodawca ma prawo przedłożyć wniosek Komisji, która ocenia wniosek w terminie 20 dni roboczych.

5. W przypadku gdy po dokonaniu oceny zgodnie z ust. 4 Komisja potwierdzi odrzucenie wniosku przez państwo członkowskie, powiadamia wnioskodawcę o swojej konkluzji w formie pisma. W przypadku gdy ocena Komisji różni się od oceny państwa członkowskiego, Platforma **omawia dany projekt i podejmuje decyzję w sprawie jego statusu.**

6. W przypadku gdy Komisja lub państwo członkowskie stwierdzi, że strategiczny projekt technologii neutralnych emisyjnie poddano istotnym zmianom lub że nie spełnia on już kryteriów określonych w art. 10 **1**, lub gdy uznanie go za projekt strategiczny odbyło się na podstawie wniosku zawierającego nieprawidłowe informacje, informuje o tym zainteresowanego projektodawcę. Po wysłuchaniu projektodawcy państwo członkowskie może uchylić decyzję nadającą projektowi status strategicznego projektu technologii neutralnych emisyjnie.

7. Projekty, których nie uznaje się już za strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie, tracą wszystkie prawa związane z tym statusem wynikające z niniejszego rozporządzenia.

8. Komisja tworzy i prowadzi otwarty rejestr strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie.

Artykuł 12

Status priorytetowy strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie

1. Projektodawcy i wszystkie organy, które zgodnie z prawem krajowym są właściwe do wydawania różnych pozwoleń i zezwoleń związanych z planowaniem, projektowaniem i budową nieruchomości, w tym infrastruktury energetycznej, w przypadku strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie zapewniają jak najszybsze przeprowadzanie tych procesów zgodnie z prawem Unii i prawem krajowym.
2. Bez uszczerbku dla obowiązków przewidzianych w prawie Unii państwa członkowskie przyznają strategicznym projektom technologii neutralnych emisyjnie status projektów o najwyższym możliwym znaczeniu krajowym, jeżeli istnieje on w prawie krajowym, i odpowiednio traktują je w procesach wydawania pozwoleń, w tym procesach związanych z ocenami wpływu na środowisko oraz, jeżeli przewiduje to prawo krajowe, z planowaniem przestrzennym.
3. Uznaje się, że strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie przyczyniają się do bezpieczeństwa dostaw strategicznych technologii neutralnych emisyjnie w Unii, a zatem leżą w interesie publicznym. Jeżeli chodzi o wpływ na środowisko, o którym mowa w art. 6 ust. 4 i art. 16 ust. 1 lit. I dyrektywy 92/43/EWG, art. 4 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE i art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2009/147/WE, strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie w Unii uznaje się za projekty leżące w interesie publicznym i można je uznać za projekty o nadrzędnym interesie publicznym, o ile spełnione są wszystkie warunki określone w tych dyrektywach.
4. Wszelkie procedury rozstrzygnięcia sporów, postępowania sądowe, odwołania i środki zaskarżenia dotyczące strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie rozpatrywane przed wszelkimi krajowymi sądami, trybunałami i panelami, w tym mediacja lub arbitraż, jeżeli istnieją na mocy prawa krajowego, uznaje się za pilne, jeżeli – i w zakresie, w jakim – taki pilny tryb procedur jest przewidziany w prawie krajowym, i pod warunkiem przestrzegania mającego zwykle zastosowanie prawa do obrony osób fizycznych lub społeczności lokalnych.

Artykuł 13

Czas trwania procesu wydawania pozwoleń na strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie

1. Czas trwania procesu wydawania pozwoleń na strategiczne projekty technologii neutralnych emisyjnie nie może przekraczać następujących terminów:
 - a) **sześć** miesięcy w przypadku budowy strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie o rocznej zdolności produkcji poniżej 1 GW;
 - b) **dziewięć** miesięcy w przypadku budowy strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie o rocznej zdolności produkcji powyżej 1 GW;
 - c) 18 miesięcy w przypadku wszystkich niezbędnych pozwoleń na eksploatację składowiska zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE.
2. W przypadku strategicznych projektów technologii neutralnych emisyjnie, których roczna zdolność produkcji nie jest mierzona w GW, czas trwania procesu wydawania pozwoleń nie może przekraczać **dziewięciu** miesięcy.
3. W przypadku zwiększenia zdolności produkcji w istniejących zakładach produkcyjnych terminy, o których mowa w ust. 1 i 2, są o połowę krótsze.
4. Krajowe właściwe organy zapewniają, aby brak odpowiedzi ze strony odpowiednich organów administracyjnych w obowiązujących terminach, o których mowa w niniejszym artykule, skutkowało uznaniem określonych etapów pośrednich za zatwierdzone, z wyjątkiem przypadków, w których konkretny projekt podlega ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą Rady 92/43/EWG lub dyrektywą 2000/60/WE, dyrektywą 2008/98/WE, dyrektywą 2009/147/WE, dyrektywą 2010/75/UE, 2011/92/UE lub dyrektywą 2012/18/UE, lub wymaga ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie takiej oceny oddziaływania na środowisko, a stosowne oceny nie zostały jeszcze przeprowadzone, lub gdy w krajowym systemie prawnym nie istnieje zasada milczącej zgody administracyjnej. Przepis ten nie ma zastosowania do ostatecznych decyzji w sprawie wyniku procesu, które mają być wyraźne. Wszystkie decyzje podaje się do wiadomości publicznej.

4a. Wówczas gdy w krajowym porządku prawnym nie istnieje zasada milczącej zgody administracyjnej oraz w przypadkach, w których konkretny projekt podlega ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 92/43/EWG, dyrektywą 2000/60/WE, dyrektywą 2008/98/WE, dyrektywą 2009/147/WE, dyrektywą 2010/75/UE, 2011/92/UE lub dyrektywą 2012/18/UE, lub wymaga ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie takiej oceny oddziaływania na środowisko, brak odpowiedzi ze strony odpowiednich organów administracyjnych w obowiązujących terminach, o których mowa w niniejszym artykule, skutkuje skutecznymi, proporcjonalnymi i odstraszającymi karami. Dochód z kary przeznacza się na projekt, którego dotyczy opóźnienie, i odpowiada on utraconej wartości ekonomicznej w wyniku opóźnienia.

Artykuł 13a

Neutralne emisynie doliny przemysłowe

1. Aby zrealizować cele niniejszego rozporządzenia, każde państwo członkowskie może wyznaczyć obszary geograficzne jako neutralne emisynie doliny przemysłowe (Doliny).
2. Cele Dolin są następujące:
 - a) skupianie działalności przemysłowej neutralnej emisynie, które prowadzi do wzrostu wydajności wszystkich zaangażowanych podmiotów przemysłowych;
 - b) zwiększanie atrakcyjności Unii jako lokalizacji dla działalności produkcyjnej;
 - c) dodatkowe usprawnianie, poza usprawnieniami określonymi w innych rozdziałach niniejszego rozporządzenia, procedur administracyjnych dotyczących tworzenia neutralnych emisynie mocy produkcyjnych.
3. Przy określaniu obszarów, na których mają powstać Doliny, państwa członkowskie biorą pod uwagę:
 - a) potrzebę wspierania wielorakiego wykorzystania wskazanych obszarów w celu zapewnienia ekspansji, reindustrializacji lub tworzenia europejskich klastrów przemysłowych;
 - b) dostępność odpowiedniej infrastruktury transportowej i sieciowej, magazynów i innych narzędzi elastyczności lub możliwości stworzenia tego rodzaju infrastruktury i magazynowania;
 - c) sprawiedliwą transformację i jej cele, szczególnie w odniesieniu do regionów górniczych w okresie transformacji;
 - d) wszelkie planowane lub już istniejące sekwencje projektów i plany projektów;
 - e) potencjał zorganizowania kształcenia i szkolenia w celu zapewnienia dostępności umiejętności w zakresie produktów technologii neutralnych emisynie;
 - f) potencjał tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy i zatrudniania lokalnych pracowników w potencjalnych zakładach produkcyjnych;
 - g) konieczność wyboru obszarów, na których realizacja lub rozwój określonego rodzaju lub określonych rodzajów projektów produkcji technologii neutralnych emisynie nie wywiera znaczącego wpływu na środowisko.
4. Aby ograniczyć do minimum wpływ na środowisko realizacji lub rozwoju określonego rodzaju lub określonych rodzajów strategicznych projektów produkcji technologii neutralnych emisynie w Dolinach, państwa członkowskie:
 - a) priorytetowo traktują grunty sztuczne i zabudowane, tereny przemysłowe, tereny zdegradowane oraz, w stosownych przypadkach, tereny niezagospodarowane nienadające się do wykorzystania w rolnictwie;
 - b) w wyjątkowych okolicznościach ustanawiają Doliny na obszarach objętych środkami odbudowy zgodnie z krajowymi planami odbudowy przygotowanymi na podstawie rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych lub na wyznaczonych obszarach Natura 2000.

Artykuł 13b

Oznaczenie Dolin

1. Decyzji państwa członkowskiego o wyznaczeniu Doliny towarzyszy plan (Plan), w którym określa się:
 - a) która konkretnie działalność produkcyjna neutralna emisynie jest prowadzona na terenie Doliny;

- b) konkretne środki krajowe mające na celu zwiększenie atrakcyjności Doliny jako lokalizacji dla działalności produkcyjnej;
- c) wyniki oceny oddziaływania na środowisko oraz środki, które państwo członkowskie podejmie w celu złagodzenia negatywnych skutków dla środowiska, o których mowa w ust. 2.

2. W ramach procesu decyzyjnego dotyczącego wyznaczenia Doliny i przed przyjęciem planu lub planów wyznaczających Doliny państwa członkowskie przeprowadzają ocenę oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE oraz, w stosownych przypadkach, oceny, o których mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG, w odniesieniu do konkretnych rodzajów działalności produkcyjnej w zakresie technologii neutralnych emisyjnie, do których przeznaczona jest Dolina Przemysłu Technologii Neutralnych Emisyjnie. Oceny te powinny obejmować wszystkie technologie i związaną z nimi działalność produkcyjną, której ma dotyczyć Dolina.

Na podstawie wyników ocen państwa członkowskie przedstawiają – w odniesieniu do każdego rodzaju projektu – jasne parametry realizacji projektów wraz z proporcjonalnymi zasadami i środkami przeciwdziałania niekorzystnym skutkom dla środowiska.

Wszelkie wymagania w zakresie oceny oddziaływania na środowisko i środki łagodzące dotyczące pozwolenia na nową zdolność produkcyjną lub rozbudowę zdolności produkcyjnej zgodnej z wymogami zapisanymi w Planie i obowiązującym prawem uznaje się za spełnione na podstawie oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzonej zgodnie z niniejszym ustępem; korzystają one z procedury przyspieszonej i walidacji.

3. Państwa członkowskie przedstawiają opinię, jak określono w art. 7 ust. 1, oraz szczegółowy harmonogram procesu wydawania pozwoleń określonej w art. 6 ust. 7, w odniesieniu do wszystkich rodzajów działalności przewidzianych w Dolinie. Opinia zawiera również szczegółowy opis wszelkich danych, informacji lub analiz zebranych przez państwo członkowskie podczas przeprowadzania oceny, o której mowa w ust. 2 i na których może opierać się wnioskodawca, oraz, w stosownych przypadkach, jakie dodatkowe informacje, dane lub analizy są nadal wymagane od wnioskodawcy. Zgodnie z art. 5 wszystkie dane, informacje i analizy zebrane przez państwo członkowskie są udostępniane wnioskodawcom online.

4. Decyzja wyznaczająca Dolinę zgodnie z art. 13a ust. 1 i zgodnie z niniejszym artykułem zawiera datę rozpoczęcia stosowania i datę wygaśnięcia. Państwo członkowskie może przedłużyć ważność takiej decyzji. Państwa członkowskie podają te decyzje do wiadomości publicznej.

5. Uznaje się, że neutralne emisyjnie projekty produkcji w Dolinach przyczyniają się do bezpieczeństwa dostaw technologii neutralnych emisyjnie w Unii, a zatem leżą w interesie publicznym. Jeżeli chodzi o wpływ na środowisko, o którym mowa w art. 6 ust. 4 i art. 16 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG, art. 4 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE i art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2009/147/WE, neutralne emisyjnie projekty produkcji w Dolinach uznaje się za projekty leżące w interesie publicznym i można je uznać za projekty o nadrzędnym interesie publicznym, o ile spełnione są wszystkie warunki określone w tych dyrektywach.

6. Środki krajowe, o których mowa w ust. 1b, obejmują co najmniej następujące systemy wsparcia gospodarczego i administracyjnego:

- a) zapewnienie szybkiej organizacji Doliny;
- b) rozwój niezbędnej infrastruktury w Dolinie;
- c) wsparcie inwestycji prywatnych w Dolinę;
- d) zapewnienie odpowiedniego przekwalifikowania i podniesienia kwalifikacji lokalnej siły roboczej.

7. Inwestycje publiczne mające na celu ustanowienie Dolin, zapewnienie Dolinom odpowiedniej infrastruktury, przekształcenie terenów zdegradowanych oraz rozwój odpowiedniej puli zdolności lokalnych mogą korzystać ze zwiększonych stóp współfinansowania do 10 % w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, jeśli Dolina jest zlokalizowana w regionach mniej rozwiniętych i w regionach w okresie przejściowym lub objętych sprawiedliwą transformacją.

█

Artykuł 15

Koordinacja finansowania

1. Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie ustanowiona na mocy art. 28 **ocenia** potrzeby finansowe i wąskie gardła związane ze strategicznymi projektami technologii neutralnych emisyjnie, gromadzi potencjalne najlepsze praktyki, w szczególności służące rozwijaniu transgranicznych łańcuchów dostaw w UE, zwłaszcza z wykorzystaniem regularnej wymiany informacji i **zaleceń Grupy Eksper-tów ds. Przemysłu Neutralnego Emisyjnie wraz** z odpowiednimi sojuszami przemysłowymi.
 2. Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie na wniosek projektodawcy strategicznego projektu technologii neutralnych emisyjnie omawia i doradza, w jaki sposób można skompletować finansowanie danego projektu, **zapewnia i koordynuje wsparcie w skompleto-waniu danego projektu, w szczególności w zakresie spełnienia kryteriów określonych w art. 19 ust. 2**, biorąc pod uwagę już zapew-nione finansowanie i uwzględniając co najmniej następujące elementy:
 - a) dodatkowe prywatne źródła finansowania;
 - b) wsparcie za pomocą środków z Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego lub innych międzynarodowych instytucji finanso-wych, w tym Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju;
 - c) istniejące instrumenty i programy państw członkowskich, w tym te, które są wkładem krajowych banków prorozwojowych oraz krajowych instytucji prorozwojowych;
 - d) stosowne programy finansowania unijnego, w tym **Platformę na rzecz technologii strategicznych dla Europy (STEP)**.
- 2a. **Do dnia... [trzy miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia], a następnie co dwa lata Platforma Europy Neu-tralnej Emisyjnie wyda Komisji zalecenia dotyczące zagwarantowania wystarczających środków finansowych, w tym z budżetu Unii, na osiągnięcie celów niniejszego rozporządzenia.**

Artykuł 15a

Finansowanie technologii neutralnych emisyjnie

1. **Z zastrzeżeniem przepisów dyrektywy 2003/87/WE państwa członkowskie składają roczne sprawozdania na temat odsetka dochodów krajowych uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji, zgodnie z działaniami dozwolonymi na mocy art. 10 ust. 3 tej dyrektywy, który to odsetek jest wykorzystywany do wspierania celów niniejszego rozporządzenia z myślą o osiągnięciu co najmniej 25 %.**
2. **Zgodnie z art. 2 [rozporządzenia w sprawie STEP] strategiczne projekty neutralne emisyjnie wybrane zgodnie z art. 10 ust. 1 lit. a) lub b) niniejszego rozporządzenia uznaje się za spełniające cele STEP i w związku z tym kwalifikujące się do otrzymania pie-częci suwerenności na podstawie art. 4 tego rozporządzenia, a także do otrzymywania środków finansowych zgodnie z art. 9 tego rozporządzenia.**

Rozdział III

Moc zatłaczania CO2

Artykuł 16

Cel na poziomie Unii dotyczący mocy zatłaczania CO2

1. Do 2030 r. musi zostać osiągnięta roczna moc zatłaczania wynosząca co najmniej 50 mln ton CO2 w składowiskach, **tj. geolo-gicznych składowiskach dopuszczonych na mocy dyrektywy 2009/31/WE, takich jak wyeksploatowane pola naftowe i gazowe czy solankowe warstwy wodonośne**, które znajdują się na terytorium Unii Europejskiej, w jej wyłącznych strefach ekonomicznych lub na jej szelfie kontynentalnym w rozumieniu Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza i które nie są powiązane z intensyfi-kacją wydobywania węgla kamiennego.
2. **Składowiska, o których mowa w ust. 1, projektuje się tak, aby działały przez co najmniej pięć lat.**

3. Do dnia 31 grudnia 2026 r. Komisja proponuje, w stosownych przypadkach, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wymogi dotyczące rocznej mocy zatłaczania CO₂ do 2035 r., 2040 r. i 2050 r., uwzględniając potrzeby państw członkowskich w obrębie całej Unii.
4. Do dnia... [dwa lata od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia], a następnie co dwa lata Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z postępów w realizacji unijnego rocznego celu w zakresie mocy zatłaczania, w tym stanu rynku w odniesieniu do mocy zatłaczania. Sprawozdanie zawiera przegląd geograficznego rozmieszczenia składowisk w całej Unii.
5. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 4, zawiera ocenę adekwatności zdolności składowania i mocy zatłaczania CO₂, z wykorzystaniem w szczególności informacji zebranych zgodnie z art. 17 ust. 2 i art. 18 ust. 6, która:
 - a) zawiera szczegółową analizę adekwatności geograficznej i czasowej istniejących i planowanych składowisk CO₂ i projektów dotyczących wychwytywania CO₂ w odniesieniu do emisji CO₂ pochodzących z instalacji przemysłowych w Unii;
 - b) określa główną infrastrukturę potrzebną do transportu i składowania emisji CO₂ pochodzących z instalacji przemysłowych w całej Unii;
 - c) określa konkretny potencjał wykorzystania CO₂ w celu przyczynienia się do trwałego składowania CO₂, co mogłoby prowadzić do zmniejszenia zapotrzebowania na składowanie CO₂ lub do zmniejszenia zależności Unii od paliw kopalnych.
6. Jeżeli ze sprawozdania, o którym mowa w ust. 4, wynika, że zapotrzebowanie na moc zatłaczania CO₂ jest znacznie wyższe lub niższe niż odzwierciedlone w docelowych parametrach w zakresie przepustowości określonych w ust. 1 i 3, Komisja przyjmuje akt delegowany, aby dostosować docelowe parametry w zakresie przepustowości do zapotrzebowania.
7. W przypadku gdy ze sprawozdania, o którym mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, wynika, że rynek jest niewystarczająco rozwinięty, aby zapewnić odpowiednią moc zatłaczania, Komisja może dostosować wkłady na podstawie art. 18, zapewniając jednocześnie podmiotom, których to dotyczy, wystarczająco dużo czasu na dostosowanie planów biznesowych do nowo określonych obowiązków.
8. Unia może włączyć kraje sąsiadujące z nią w swoje wysiłki na mocy niniejszego rozdziału, włączając postanowienia niniejszego rozdziału do umów z tymi państwami lub zawierając nowe umowy obejmujące postanowienia niniejszego rozdziału. Przy włączaniu tych postanowień do istniejących umów lub przy zawieraniu nowych umów umowa zapewnia przestrzeganie w państwie trzecim wszystkich unijnych norm i wymogów w zakresie środowiska, bezpieczeństwa i ochrony mających zastosowanie do projektów objętych niniejszym rozdziałem. W umowie określa się również dodatkowy proporcjonalny cel w zakresie mocy zatłaczania dla danego państwa trzeciego, a także, zgodnie z art. 18, proporcjonalny wkład na rzecz odpowiednich podmiotów w państwie trzecim.

Artykuł 17

Przejrzystość danych dotyczących zdolności składowania CO₂

1. W terminie trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie:
 - a) podają do wiadomości publicznej dane o obszarach na ich terytorium, na których składowiska CO₂ mogą być dozwolone;
 - b) zobowiązują podmioty posiadające na ich terytorium zezwolenia zdefiniowane w art. 1 pkt 3 dyrektywy 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁴⁹⁾ do podania do wiadomości publicznej **na zasadzie niezależności** wszystkich **surowych** danych geologicznych dotyczących zakładów produkcyjnych, które zostały zlikwidowane lub których likwidację zgłoszono właściwemu organowi, **a także wstępnych ocen ekonomicznych poszczególnych kosztów umożliwienia zatłaczania CO₂ w każdym zakładzie, w tym danych na temat:**
 - (i) **zdatności obszaru do zrównoważonego, bezpiecznego i trwałego zatłaczania i składowania CO₂;**

⁽⁴⁹⁾ Dyrektywa 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglaodorów (Dz.U. L 164 z 30.6.1994, s. 3).

- (ii) **dostępności lub możliwości zapewnienia infrastruktury i środków transportu pozwalających bezpiecznie transportować CO2 do składowiska;**
- c) do celów lit. a) dane obejmują co najmniej informacje wymagane w zawiadomieniu Komisji w sprawie wytycznych dla państw członkowskich dotyczących aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030 i ich kolejnych aktualizacji.
2. Do dnia... [sześć miesięcy od **daty** wejścia w życie niniejszego rozporządzenia], a następnie co roku państwa członkowskie przedkładają Komisji sprawozdanie, **które podaje się do wiadomości publicznej** i w którym opisuje się:
- a) **mapowanie** projektów w dziedzinie wychwytywania CO2 będących w toku **na ich terytorium lub realizowanych we współpracy z innymi państwami członkowskimi** oraz oszacowanie odpowiednich potrzeb w zakresie mocy zatłaczania i zdolności składowania, **a także transportu CO2;**
- b) **mapowanie** projektów dotyczących składowania **i transportu CO2** będących w toku na ich terytorium, w tym status wydawania pozwoleń na podstawie dyrektywy 2009/31/WE, przewidywane daty ostatecznych decyzji inwestycyjnych i wprowadzenia do eksploatacji;
- c) krajowe środki wsparcia, środki, które zostały przyjęte i które można przyjąć w celu przyspieszenia realizacji projektów, o których mowa w lit. a) i b).
- ca) **krajową strategię i cele, które zostały ustalone w zakresie wychwytywania CO2 do 2030 r., oraz – w stosownych przypadkach zgodnie z art. 16 ust. 3 – do 2035 r., 2040 r. i 2050 r.**
- cb) **ustalenia, w tym umowy dwustronne, mające na celu ułatwienie transgranicznego transportu CO2, poczynione w celu zapewnienia podmiotom wychwytyjącym CO2 dostępu do bezpiecznego i niedyskryminującego środka transportu CO2;**
- cc) **projekty dotyczące transportu CO2 w toku oraz oszacowanie niezbędnej przyszłej zdolności projektów dotyczących transportu CO2 w celu dopasowania do odpowiednich zdolności wychwytywania i składowania.**
- 2a. Jeżeli ze sprawozdania, o którym mowa w ust. 2, wynika, że na ich terytorium nie są realizowane żadne projekty dotyczące składowania CO2, państwa członkowskie składają sprawozdanie na temat planów ułatwiających dekarbonizację sektorów przemysłu, w których występują nieuniknione emisje CO2. Powinny one obejmować transgraniczny transport CO2 do składowisk znajdujących się w innych państwach członkowskich, a także projekty wykorzystania CO2.

Artykuł 17a

Infrastruktura transportu CO2

1. Aby ułatwić osiągnięcie celu określonego w art. 16, Unia i jej państwa członkowskie, we współpracy z przedsiębiorstwami korzystającymi, zapewniają niezbędne inwestycje w infrastrukturę transportu CO2, w tym infrastrukturę transgraniczną.
2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby potencjalni użytkownicy składowisk mogli uzyskać dostęp do sieci transportowych CO2 i do składowisk do celów geologicznego składowania wytworzonego i wychwyconego CO2.
3. Aby zminimalizować wpływ transportu CO2 na środowisko, Unia, jej państwa członkowskie i wszystkie inne zaangażowane podmioty dążą do zminimalizowania zapotrzebowania na transport CO2.
4. Państwa członkowskie mogą ustanawiać podmioty, których celem jest tworzenie sieci transportu CO2, w tym budowa infrastruktury lub udostępnianie statków lub innych środków transportu, lub mogą wspierać tworzenie takich podmiotów. Tworzenie takich podmiotów podlega przeglądowi co najmniej raz na dwa lata.
5. Do dnia... [sześć miesięcy od **daty** wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] Komisja i państwa członkowskie opracowują wspólną strategię finansowania infrastruktury, o której mowa w ust. 1.

Artykuł 18

Wkład producentów ropy naftowej i gazu ziemnego posiadających zezwolenie

1. Każdy podmiot **sprzedający ropę naftową, produkty naftowe lub gaz ziemny w Unii** podlega indywidualnemu **i obowiązkowemu** wkładowi w ogólnounijny cel dotyczący dostępnej mocy zatłaczania CO₂ określony w art. 16. Te indywidualne wkłady oblicza się proporcjonalnie na podstawie udziału każdego podmiotu w **■ sprzedaży ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego** w Unii w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. i stanowią one moc zatłaczania CO₂ w składowisku dopuszczonym zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla i dostępną na rynku do 2030 r.

1a. Podmioty, o których mowa w ust. 1, mają możliwość wywiązać się z zobowiązań w zakresie wkładu w realizację unijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO₂ przez udostępnienie mocy zatłaczania w składowiskach znajdujących się w krajach, o których mowa w art. 16 ust. 8.

1b. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu ułatwienia emitentom wychwytywania emisji i zachęcania ich do tego, zachęcania inwestorów do finansowania infrastruktury potrzebnej do transportu CO₂ na składowiska oraz, w razie potrzeby, do bezpośredniego finansowania projektów składowania CO₂.

1c. W przypadku gdy CO₂ jest wychwytywany i transportowany w jednym państwie członkowskim, a następnie transportowany i składowany w innym państwie członkowskim, państwa członkowskie koordynują środki określone w ust. 1b. Komisja zapewnia i ułatwia taką koordynację przez ustanowienie regionalnych grup ds. CCS.

2. W terminie trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie identyfikują i zgłaszają Komisji **■** podmioty, o których mowa w ust. 1, oraz wielkość ich **sprzedaży** ropy naftowej i gazu ziemnego w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

3. Po otrzymaniu sprawozdań przedłożonych na podstawie art. 17 ust. 2 Komisja, po konsultacji z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, określa udział wkładu podmiotów, o których mowa w ust. 1 **niniejszego artykułu**, w realizację unijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO₂ do 2030 r.

4. W terminie dwunastu miesięcy od wejścia w życie rozporządzenia, podmioty, o których mowa w ust. 1, przedkładają Komisji plan określający szczegółowo sposób, w jaki zamierzają wywiązać się ze zobowiązań w zakresie ich wkładu w realizację unijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO₂ do 2030 r. Plany te zawierają:

- potwierdzenie wkładu podmiotu wyrażonego w postaci docelowej wielkości nowych zdolności składowania i mocy zatłaczania CO₂, które zostaną oddane do użytku do 2030 r.;
- określenie środków i celów pośrednich na potrzeby osiągnięcia docelowej wielkości.

5. Aby osiągnąć docelowe wielkości dostępnej mocy zatłaczania, podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą wykonywać którekolwiek z poniższych działań:

- inwestować w projekty składowania CO₂ lub je opracowywać, samodzielnie lub we współpracy;
- zawierać umowy z innymi podmiotami, o których mowa w ust. 1, **z uwzględnieniem tym samym ogólnego celu polegającego na zwiększeniu regionalnych zdolności składowania w całej Unii**;
- zawierać umowy z osobami trzecimi realizującymi projekty składowania, **wychwytywania i transportu** lub inwestorami w celu wywiązania się ze zobowiązań w zakresie ich wkładu.

6. **Do dnia... [dwa lata od daty wejścia w życie rozporządzenia]**, a następnie co roku, podmioty, o których mowa w ust. 1, przedkładają **właściwemu organowi państw członkowskich** i Komisji sprawozdanie zawierające szczegółowe informacje na temat ich postępów w wywiązaniu się ze zobowiązań w zakresie ich wkładu. **Zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE sprawozdanie to zawiera szczegółowe informacje na temat nowo uruchomionych zdolności magazynowania, zakresu ich wykorzystania oraz przegląd wykonalności ekonomicznej planowanych mocy zatłaczania oraz zalecenia dla państw członkowskich dotyczące dodatkowych pomiarów wymaganych do osiągnięcia celów w zakresie zatłaczania CO₂.** Komisja podaje te sprawozdania do wiadomości publicznej.

6a. Komisja ocenia zgodność podmiotów, o których mowa w ust. 1, z wymogami niniejszego rozdziału. W ocenie tej Komisja uwzględnia rozwój środków transportu CO₂ do miejsc zatłaczania, a także rozwój działań związanych z wychwytywaniem dwutlenku węgla w celu wytworzenia popytu na zatłaczanie CO₂. Jeżeli brakuje zarówno działania infrastrukturalnego, jak i działania w zakresie wychwytywania – lub jednego z nich – niezbędnych do uruchomienia danego projektu dotyczącego zatłaczania, co powoduje, że konkretny podmiot nie wywiązuje się ze swoich obowiązków, o których mowa w tym artykule, Komisja może zmniejszyć obowiązek zatłaczania określonego podmiotu na dany rok. Wszelkie redukcje pokrywa się w ciągu pięciu lat od ich wystąpienia.

7. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 32 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie w odniesieniu do:

- a) warunków, w jakich umowy między podmiotami, o których mowa w ust. 1, oraz inwestycje w zdolności magazynowania będące w posiadaniu osób trzecich są uwzględniane w celu pokrycia ich indywidualnego wkładu na mocy ust. 5 lit. b) i c),
- b) treści sprawozdań, o których mowa w ust. 6;
- ba) **proporcjonalnych i odstraszających sankcji i kar, które można nałożyć na podmioty, o których mowa w ust. 1 i które nie spełniają wymogów niniejszego rozporządzenia.**

7a. Aby przyczynić się do osiągnięcia unijnego celu dotyczącego mocy zatłaczania CO₂, podmioty, o których mowa w ust. 1, są uprawnione do rozliczania mocy zatłaczania CO₂ odpowiadającej udziałom w projekcie należącym do innego udziałowca zaangażowanego w projekt składowania, w przypadku gdy udziałowiec ten nie jest objęty zakresem ust. 1.

Artykuł 18a

Ramy regulacyjne rynku wychwyconego CO₂

1. Do dnia... [sześć miesięcy od daty wejścia w życie rozporządzenia] Komisja opublikuje wytyczne wskazujące maksymalne odpowiednie poziomy czystości CO₂ i pierwiastków śladowych w przepływie, jakie musi określić podmiot ubiegający się o potwierdzenie projektu składowania CO₂ jako przyczyniającego się do unijnego celu w zakresie mocy zatłaczania.

2. Do dnia... [dwa lata od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] Komisja przeprowadza ocenę zgodnie z ust. 2 i, w stosownych przypadkach, przedkłada wniosek ustawodawczy, aby ustanowić ramy regulacyjne unijnego rynku wychwytywania, utylizacji, składowania i transportu CO₂ w celu uzupełnienia przepisów określonych w dyrektywie 2009/31/WE o przepisy dotyczące:

- a) otwartego, sprawiedliwego i niedyskryminacyjnego dostępu do sieci składowania i transportu CO₂ oraz bezpieczeństwa tej sieci;
- b) otwartego, sprawiedliwego i niedyskryminacyjnego dostępu do wychwyconego CO₂ do celów wykorzystania lub składowania;
- c) funkcjonowania i wzajemnych połączeń sieci transportu CO₂ i innej infrastruktury w całej Unii;
- d) zachęt ekonomicznych, mechanizmów finansowania i pomocy finansowej;
- e) norm specyfikacyjnych dotyczących składowania i transportu CO₂;
- f) norm środowiskowych;
- g) gwarancji pochodzenia CO₂;
- h) mechanizmów egzekwowania prawa.

2a. Przed przyjęciem jakiegokolwiek wniosku ustawodawczego, o którym mowa w ust. 2, Komisja ocenia, czy:

- a) funkcjonowanie rynku CO₂ zapewnia wystarczający dostęp do mocy zatłaczania w odniesieniu do nieuniknionych emisji CO₂;
- b) obowiązki określone w art. 18 ust. 1 skutecznie wspierają rozwój rynku składowania CO₂ w Unii.

Jeżeli ocena przeprowadzona zgodnie z niniejszym ustępem wykaże, że rynek nie rozwija się zgodnie z celami niniejszego rozporządzenia, Komisja może podjąć decyzję o włączeniu zasad zapewniających priorytetowy dostęp nieuniknionych emisji do mocy zatlaczania, a także o zmianie niniejszego rozporządzenia w celu zmiany obowiązków określonych w art. 18 ust. 1.

Komisja zapewnia, aby wszystkie sektory, w których emisje z procesów przemysłowych są nieuniknione, miały wystarczający dostęp do mocy zatlaczania CO₂. Jeżeli z ocen wynika, że rynek nie rozwija się zgodnie z tym celem, Komisja opracowuje zasady zapewniające priorytetowy dostęp do mocy zatlaczania CO₂ dla nieuniknionych emisji z procesów przemysłowych.

Aby ułatwić ocenę zgodnie z niniejszym ustępem, Komisja opracowuje wykaz sektorów, w których występują nieuniknione emisje z procesów przemysłowych z dużych instalacji przemysłowych, w przypadku których po zastosowaniu najlepszych dostępnych technik nie są dostępne opcje bezpośredniej redukcji emisji, w oparciu o jasną metodykę obejmującą dowody naukowe, aktualny stan wiedzy w zakresie odpowiednich technologii, wykonalność ekonomiczną, a także odpowiednie środki redukcji emisji po stronie popytu.

Rozdział IV

Dostęp do rynków

Artykuł 19

Wkład w zrównoważoność i odporność w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego

1. Bez uszczerbku dla Porozumienia w sprawie zamówień rządowych zawartego w ramach Światowej Organizacji Handlu („Porozumienie GPA”) i innych porozumień międzynarodowych, którymi Unia jest związana, jak również dla mających zastosowanie przepisów sektorowych, a w szczególności rozporządzenia (UE) 2022/1031 i rozporządzenia (UE) 2022/2560, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające udzielają zamówień **na zakup lub użytkowanie** technologii neutralnej emisyjnie wymienionej w art. 3 niniejszego rozporządzenia, a także – zwłaszcza przez zamówienie publiczne **na innowacyjne rozwiązania i przedkomercyjne zamówienie publiczne, innowacyjne technologie neutralne emisyjnie i inne innowacyjne technologie** – w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, co obejmuje najlepszą relację jakości do ceny, z uwzględnieniem co najmniej wkładu oferty w zrównoważoność **środowiskową i społeczną** oraz odporność, zgodnie z dyrektywami 2014/23/UE, 2014/24/UE lub 2014/25/UE. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zapewniają, aby proces udzielenia zamówień był otwarty, niedyskryminacyjny i przejrzysty i umożliwiał uczciwą konkurencję między wszystkimi kwalifikującymi się dostawcami.

W przypadku gdy technologia neutralna emisyjnie nie jest głównym przedmiotem zamówienia, lecz jedynie jego częścią, a szacunkowa wartość odpowiedniej części zamówienia przekracza progi określone w dyrektywie 2014/23/UE, dyrektywie 2014/24/UE lub dyrektywie 2014/25/UE, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające podejmują jedno z następujących działań:

- a) rozdzielać część technologii neutralnych emisyjnie na specjalną partię lub partie;
- b) przygotowują odrębną umowę lub umowy odnoszące się do części dotyczącej technologii neutralnych emisyjnie lub
- c) nakładają na głównego wykonawcę obowiązek konkurencyjnego podwykonawstwa w odniesieniu do dostaw odpowiednich produktów technologii neutralnych emisyjnie, z zastosowaniem odpowiednio dyrektywy 2014/23/UE, dyrektywy 2014/24/UE lub dyrektywy 2014/25/UE oraz niniejszego artykułu.

2. Wkład oferty w zrównoważenie **środowiskowe i społeczne** opiera się na następujących kryteriach łącznych, które muszą być obiektywne, przejrzyste i niedyskryminujące:

- a) zrównoważeniu środowiskowym wykraczającym poza minimalne wymogi określone w mających zastosowanie przepisach;
- b) w przypadku gdy konieczne jest opracowanie innowacyjnego rozwiązania – wpływie i jakości planu wdrażania, w tym środków zarządzania ryzykiem;

- c) w stosownych przypadkach wkładzie oferty w integrację systemu energetycznego;
 - d) wkładzie oferty **w godziwe płace i warunki pracy, w tym – w stosownych przypadkach – oferowanie przyuczania do zawodu, a także jasno określonych celach w zakresie umiejętności, przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji w celu zwiększenia atrakcyjności zatrudnienia w sektorach przemysłu neutralnego emisyjnie.**
- 2a. **Wkład oferty w odporność opiera się na następujących kryteriach łącznych, które muszą być obiektywne, przejrzyste i niedyskryminujące:**
- a) **w stosownych przypadkach, wkładzie oferty w bezpieczeństwo energetyczne Unii;**
 - b) **wkładzie oferty w odporność Unii, z uwzględnieniem bezpieczeństwa dostaw poprzez uwzględnienie proporcji produktów pochodzących z jednego źródła dostaw, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 952/2013. Dostawy uznaje się za niewystarczająco bezpieczne, jeżeli jedno źródło spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego dostarczyło w ostatnim roku, dla którego dostępne są dane, ponad 50 % całkowitego popytu w Unii na określoną technologię neutralną emisyjnie lub komponenty wykorzystywane głównie do produkcji tych technologii;**
 - c) **w stosownych przypadkach wkładzie w innowacje przez zapewnienie całkowicie nowych rozwiązań lub poprawę porównywalnych najnowocześniejszych rozwiązań.**
3. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające przypisują wkładowi w zrównoważoność i odporność wagę **co najmniej 30 % kryteriów udzielenia zamówienia za część oferty dotyczącej technologii neutralnych emisyjnie, uwzględniając w wyważony sposób zarówno wkład w zrównoważoność, jak i wkład.**

Do celów wdrażania kryteriów, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające odnoszą się do najnowszych danych wprowadzonych do wykazu, o którym mowa w art. 22 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, a źródło dostaw jest ustalane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 952/2013.

4. W drodze odstępstwa od ust. 3 niniejszego artykułu instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający nie są zobowiązane do brania pod uwagę czynników związanych z wkładem technologii neutralnych emisyjnie w zrównoważoność i odporność, jeżeli uwzględnienie tych czynników **wyraźnie** zobowiązywałoby tę instytucję lub ten podmiot do nabycia sprzętu po nieproporcjonalnie wysokim koszcie **■**. **Różnice kosztów oblicza się wyłącznie w odniesieniu do kosztów sprzętu, z wyłączeniem powiązanych usług, a instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą uznać je za nieproporcjonalne, jeżeli przekraczają one 30 %, w porównaniu z ofertą bez wkładu w zrównoważony rozwój i odporność.** Niniejszy przepis pozostaje bez uszczerbku dla możliwości wykluczenia rażąco niskich ofert zgodnie z art. 69 dyrektywy 2014/24/UE i art. 84 dyrektywy 2014/25/UE, **■** bez uszczerbku dla innych kryteriów udzielenia zamówienia i kryteriów wykluczenia zgodnie z przepisami UE **oraz bez uszczerbku dla prerogatyw instytucji zamawiających w zakresie formułowania specyfikacji technicznych zgodnie z art. 42 dyrektywy 2014/24/UE w celu zapewnienia, aby stosowanie ust. 3 nie prowadziło do nabywania niezgodnego sprzętu wymagającego nieracjonalnie wysokich kosztów w celu zapewnienia zgodności z istniejącym sprzętem.**

Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie może wydawać zalecenia dla instytucji i podmiotów zamawiających w całej Unii dotyczące odpowiednich wyższych progów określania nieproporcjonalnych kosztów w świetle warunków rynkowych w odniesieniu do konkretnych technologii neutralnych emisyjnie.

Państwa członkowskie mogą dostosować swoje ogólne budżety przeznaczane na postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, a także powiązane maksymalne poziomy ofert, aby uwzględnić wdrażanie kryteriów pozacenowych.

- 4a. **Instytucje zamawiające stosują następujące warunki kwalifikacji wstępnej w postępowaniach o udzielenie zamówienia na podstawie niniejszego artykułu:**
- a) **nie więcej niż 50 % części oferty dotyczącej technologii neutralnych emisyjnie, mierzonej wartością finansową sprzętu określoną zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 952/2013, pochodzi z państw trzecich, które nie są sygnatariuszami Porozumienia GPA;**
 - b) **cały sprzęt dostarczony w ramach części oferty dotyczącej technologii neutralnych emisyjnie musi być certyfikowany pod względem cyberbezpieczeństwa w zakresie, w jakim istnieją unijne lub krajowe ramy certyfikacji cyberbezpieczeństwa dla danego sprzętu;**

- c) wykonawcy dostarczający część oferty dotyczącą technologii neutralnych emisyjnie nie podlegają środkowi IZM zdefiniowanemu w rozporządzeniu (UE) 2022/1031, w szczególności w jego art. 6 i 8.

W przypadku gdy stosowanie tych warunków kwalifikacji wstępnej w postępowaniu o udzielenie zamówienia nie skutkuje brakiem odpowiednich ofert, instytucja zamawiająca może wznowić postępowanie bez zastosowania warunków kwalifikacji wstępnej określonych w lit. a) i c) niniejszego ustępu.

- 4b. Państwo członkowskie nie dyskryminuje ani nie traktuje inaczej w sposób nieuzasadniony dostawcy lub produktów neutralnych emisyjnie z innego państwa członkowskiego w oparciu o kryteria równoważoności i odporności.

Artykuł 20

Aukcje mające na celu wdrażanie odnawialnych źródeł energii

1. Bez uszczerbku dla art. 4 dyrektywy **Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001** ⁽⁵⁰⁾ oraz art. 107 i 108 **TFUE**, a także dla międzynarodowych zobowiązań Unii, w tym Porozumienia GPA i innych umów międzynarodowych, którymi Unia jest związana, państwa członkowskie, władze regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub stowarzyszenia złożone z co najmniej jednej takiej instytucji lub co najmniej jednego takiego podmiotu prawa publicznego oceniają wkład w równoważoność i odporność, o którym mowa w art. 19 ust. 2 i **2a** niniejszego rozporządzenia, przy opracowywaniu kryteriów stosowanych do sporządzania klasyfikacji ofert w ramach aukcji, których celem jest wspieranie produkcji lub zużycia energii ze źródeł odnawialnych zdefiniowanej w art. 2 pkt 1 dyrektywy (UE) 2018/2001. **Nie uniemożliwia to tym podmiotom stosowania innych kryteriów pozacenowych.**

2. Wkładowi w równoważoność i odporność przypisuje się wagę od **35 % do 50 %** kryteriów udzielenia zamówienia, z **uwzględnieniem w wyważony sposób wkładu zarówno w równoważoność, jak i w odporność**, bez uszczerbku dla możliwości przypisania wyższej wagi kryteriom określonym w art. 19 ust. 2 lit. a) i b) w stosownych przypadkach zgodnie z przepisami Unii oraz dla wszelkich limitów dotyczących kryteriów pozacenowych określonych zgodnie z zasadami pomocy państwa. **Przy wyborze, opracowywaniu i wdrażaniu konkretnych kryteriów pozacenowych w ramach wkładu w równoważoność i odporność bierze się pod uwagę specyfikę technologii i skutecznie się do niej odnieść.**

3. Państwa członkowskie, władze regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub stowarzyszenia złożone z co najmniej jednej takiej instytucji lub co najmniej jednego takiego podmiotu prawa publicznego nie są zobowiązane do brania pod uwagę czynników związanych z wkładem technologii neutralnych emisyjnie w równoważoność i odporność, jeżeli uwzględnienie tych czynników zobowiązywałoby te podmioty do nabycia sprzętu po nieproporcjonalnie wysokim koszcie **█**. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą zakładać, że różnice kosztów przekraczające 10 % są nieproporcjonalne, **jeżeli koszty wsparcia oferowanego przez sektor publiczny na rzecz projektu byłyby o ponad 15 % wyższe w porównaniu z procedurą bez wkładów na rzecz równoważoności i odporności. Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla prerogatyw instytucji zamawiających w zakresie formułowania specyfikacji technicznych zgodnie z art. 42 dyrektywy 2014/24/UE w celu zapewnienia, aby stosowanie niniejszego ustępu nie prowadziło do udzielenia zamówienia na niekompatybilny sprzęt wymagający nadmiernie wysokich kosztów celem zapewnienia kompatybilności z istniejącym sprzętem.**

Państwa członkowskie mogą dostosować swoje ogólne budżety przeznaczane na aukcje energii odnawialnej, a także powiązane maksymalne poziomy ofert, aby uwzględnić wdrażanie kryteriów pozacenowych.

Państwa członkowskie dopilnowują, aby aukcje obejmowały mechanizm indeksacji inflacji. W stosownych przypadkach z aukcji wyłącza się oferty negatywne.

3a. Instytucje stosują następujące warunki kwalifikacji wstępnej w przypadku aukcji na podstawie niniejszego artykułu:

- a) nie więcej niż 50 % części oferty dotyczącej technologii neutralnych emisyjnie, mierzonej wartością finansową sprzętu określoną zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 952/2013, pochodzi z państw trzecich, które nie są sygnatariuszami Porozumienia GPA;

⁽⁵⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (wersja przekształcona) (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

- b) cały sprzęt dostarczony w ramach części oferty dotyczącej technologii neutralnych emisyjnie musi być certyfikowany pod względem cyberbezpieczeństwa w zakresie, w jakim istnieją europejskie lub krajowe ramy certyfikacji cyberbezpieczeństwa dla danego sprzętu;
- c) wykonawcy dostarczający część oferty dotyczącą technologii neutralnych emisyjnie nie podlegają środkowi IZM zdefiniowanemu w rozporządzeniu (UE) 2022/1031, w szczególności w jego art. 6 i 8.

W przypadku gdy stosowanie tych warunków kwalifikacji wstępnej w odniesieniu do aukcji nie skutkuje brakiem odpowiednich ofert, instytucja zamawiająca może wznowić aukcję bez zastosowania warunków kwalifikacji wstępnej określonych w lit. a) i c).

Artykuł 20a

Wytyczne Komisji

1. Do dnia... [6 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] Komisja przedstawi jasne wytyczne dotyczące konkretnego wdrożenia art. 19 w połączeniu z art. 20 rozporządzenia, przedstawiając:
 - a) katalog konkretnych i charakterystycznych dla danej technologii potencjalnych kryteriów pozacenowych dla aukcji energii odnawialnej, których rozróżnia między kryteriami pozacenowymi odpowiednimi dla procedur przetargowych i kryteriami pozacenowymi odpowiednimi jako wymogi wstępnej kwalifikacji na aukcjach energii odnawialnej;
 - b) metodykę oceny wkładu oferty w zrównowagę środowiskową i społeczną i w odporność, o którym mowa w art. 19 ust. 2 lit. a) i d);
 - c) metodykę oceny różnic kosztów, o których mowa w art. 20 ust. 3.
2. Komisja ocenia wkład kryteriów pozacenowych niniejszego rozporządzenia mających na celu dostarczenie zachęty do innowacji wymaganych do osiągnięcia unijnych celów w dziedzinie energii i klimatu na 2030 r. i 2050 r. oraz przekazuje Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie w tej sprawie do dnia ... [dwa lata po dacie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]. W razie konieczności Komisja zmienia wkład kryteriów pozacenowych, aby wspierać produkcję w UE, z zapewnieniem wysokich norm środowiskowych i zrównoważonego rozwoju, rozwój łańcuchów wartości w Unii i zwiększanie konkurencyjności unijnych przedsiębiorstw na szczeblu globalnym.

Artykuł 20b

Przedkomercyjne zamówienia publiczne i zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania komercyjne

1. Państwa członkowskie dążą do stosowania przedkomercyjnych zamówień publicznych na przedkomercyjne innowacyjne technologie neutralne emisyjnie oraz zamówień publicznych na komercyjne innowacyjne technologie neutralne emisyjnie w ramach wdrażania krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Przedkomercyjne zamówienie publiczne i zamówienie publiczne mogą być uzupełniane finansowaniem na szczeblu Unii w ramach istniejących programów unijnych na rzecz wspólnych przedkomercyjnych zamówień lub zamówień publicznych w poszczególnych państwach członkowskich.
2. W krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu, ich aktualizacjach i sprawozdaniach z postępów należy wyszczególnić harmonogram przedkomercyjnych zamówień publicznych i zamówień publicznych na innowacje oraz ich cele. Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie przygotowuje zalecenia dotyczące projektowania przedkomercyjnych zamówień lub zamówień publicznych.

Artykuł 21

Inne formy interwencji publicznej

1. Bez uszczerbku dla art. 107 i 108 **TFUE** oraz art. 4 dyrektywy (UE) 2018/2001 ⁽⁵¹⁾, a także zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii, przy podejmowaniu decyzji o ustanowieniu systemów korzyści dla gospodarstw domowych, **przedsiębiorstw** lub konsumentów, które zachęcają do nabywania produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie wymienionych w **art. 3a ust. 1 niniejszego rozporządzenia**, państwa członkowskie, władze regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub stowarzyszenia złożone z co najmniej jednej takiej instytucji lub co najmniej jednego takiego podmiotu prawa publicznego opracowują te systemy w taki sposób, aby promować nabywanie przez beneficjentów produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie o wysokim wkładzie w zrównowagę i odporność, o którym mowa w art. 19 ust. 2 **niniejszego rozporządzenia**, dzięki zapewnieniu dodatkowej proporcjonalnej rekompensaty finansowej.
2. Dodatkowa rekompensata finansowa przyznawana przez instytucje zgodnie z ust. 1 za stosowanie kryteriów, o których mowa w art. 19 ust. 2 lit. b), c) i d) **oraz art. 19 ust. 2a**, nie może przekraczać 5 % kosztu produktu końcowego technologii neutralnych emisyjnie ponoszonego przez konsumenta, z **wyjątkiem systemów dotyczących obywateli żyjących w ubóstwie energetycznym, dla których limit powinien wynosić 15 %**.
3. Przy opracowywaniu i wdrażaniu systemu wchodzącego w zakres stosowania ust. 1 instytucja opiera się na otwartym, niedyskryminującym i przejrzystym procesie oceny wkładu produktów dostępnych na rynku w odporność i zrównowagę. Każdy produkt końcowy technologii neutralnych emisyjnie kwalifikuje się do ubiegania się o objęcie go systemem w dowolnej chwili. Instytucja określa wymagane minimum kwalifikujące produkty do dodatkowej rekompensaty finansowej w ramach systemu wsparcia.
4. Państwa członkowskie publikują na jednej ogólnodostępnej stronie internetowej wszystkie informacje dotyczące systemów, o których mowa w art. 21 ust. 1, w odniesieniu do każdego odpowiedniego produktu technologii neutralnych emisyjnie.

Artykuł 22

Koordinacja inicjatyw w zakresie dostępu do rynków

1. **Do dnia... [12 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]** Komisja **przyjme akt wykonawczy zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 34 ust. 3, określając** kryteria oceny wkładu w zrównowagę i odporność dostępnych produktów objętych formami interwencji publicznej, o których mowa w art. 19, 20 i 21, **zgodnie z podobnymi przepisami w obowiązujących aktach prawnych, oraz ustanawiając kryteria odstępstwa przewidziane w art. 19 ust. 4. Komisja bierze pod uwagę szczególnie kontekst MSP.**
 - 1a. **W przypadku konfliktu między różnymi kryteriami dotyczącymi udzielania i zrównowagi ustanowionymi na mocy innych aktów prawnych Unii Komisja zapewnia wytyczne dotyczące sposobu współistnienia tych przepisów. Komisja przeprowadza przegląd i, w razie potrzeby, aktualizuje swoje wytyczne co sześć miesięcy.**
2. Komisja udostępnia i regularnie aktualizuje wykaz **wszystkich** produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie wymienionych w **art. 3**, w podziale na udział dostaw unijnych pochodzących z różnych państw trzecich w ostatnim roku, za który dostępne są dane. **Komisja i Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie konsultują się w tym celu ze stowarzyszeniami branżowymi zainteresowanych stron i podmiotami przemysłowymi.**
3. Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie omawia środki wprowadzane przez państwa członkowskie w celu wdrożenia art. 19 i 21 oraz wymienia najlepsze praktyki, między innymi w odniesieniu do praktycznego stosowania kryteriów określających wkład w zrównowagę i odporność w zamówieniach publicznych lub programów zachęcających do nabywania produktów końcowych technologii neutralnych emisyjnie.

⁽⁵¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych.

Rozdział V

Podnoszenie umiejętności w celu tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy

Artykuł 23

Europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie

1. **W oparciu o proces identyfikacji i grupowania wskazany w art. 23a** Komisja wspiera, w tym przez zapewnienie finansowania załączkowego, tworzenie europejskich akademii przemysłu neutralnego emisyjnie (*jako sieci ekspertów w dziedzinie technologii neutralnych emisyjnie*), których celem jest:

- a) opracowywanie programów nauczania, treści oraz materiałów dydaktycznych i szkoleniowych na potrzeby szkolenia i kształcenia w zakresie rozwoju, produkcji, instalowania, oddawania do użytku, eksploatacji, konserwacji i recyklingu technologii neutralnych emisyjnie oraz w zakresie surowców, **które wskazano podczas identyfikacji i grupowania**, a także wspieranie zdolności organów publicznych właściwych do wydawania pozwoleń i zezwoleń, o których to organach mowa w rozdziale II, oraz instytucji zamawiających, o których mowa w rozdziale IV niniejszego rozporządzenia;
- aa) **dopilnowanie, by opracowane programy nauczania ułatwiały zdobywanie i wzmacnianie kompetencji przekrojowych, wykraczających poza umiejętności związane z konkretną technologią lub konkretnym sektorem, w celu ułatwienia adaptacji między różnymi branżami, co zapewni osobom uczącym się mobilność i zdolność do dostosowania się do stale zmieniającej się sytuacji na rynku pracy i poza nim;**
- ab) **dopilnowanie, by programy nauczania zawierały odpowiednie i dostępne aktualne informacje i szkolenia na temat kwestii związanych ze zdrowiem i bezpieczeństwem, a także odpowiednie informacje na temat praw pracowniczych i warunków pracy;**
- ac) **dążenie do umożliwienia szkolenia i kształcenia 100 000 osób uczących się na akademię w ciągu trzech lat od ich założenia poprzez zachęcanie do zawodowego uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia lub zmiany kwalifikacji, w tym poprzez przyzucanie do zawodu, programy mentorskie, a także krótko- i długoterminowe programy szkoleniowe;**
- b) umożliwianie i propagowanie korzystania z programów nauczania, treści i materiałów przez organizatorów kształcenia i szkolenia w państwach członkowskich, **takich jak uniwersytety, uczelnie badawcze, uniwersytety nauk stosowanych i sojusze uniwersyteckie, przedsiębiorstwa zapewniające takie kształcenie i szkolenie, w tym MŚP, przedsiębiorstwa typu start-up i przedsiębiorstwa społeczne, partnerzy społeczni, a także za pośrednictwem szkolenia instruktorów;**
- ba) **opracowywanie mechanizmów zapewniających jakość szkoleń oferowanych przez organizatorów kształcenia i szkolenia w państwach członkowskich oraz, w stosownych przypadkach, w państwach stowarzyszonych z unijnymi programami w zakresie badań naukowych i innowacji, takimi jak „Horyzont Europa” i „Cyfrowa Europa”, w oparciu o programy nauczania, treści i materiały europejskich akademii przemysłu neutralnego emisyjnie;**
- bb) **przyczynianie się do realizacji długoterminowego celu, jakim jest równoczesna reindustrializacja i dekarbonizacja Unii, a także przyczynianie się do jej otwartej strategicznej autonomii oraz zaspokojenie zapotrzebowania na unijne technologie neutralne emisyjnie i wykwalifikowanych pracowników;**
- c) opracowanie i wdrożenie poświadczeń, w tym mikropoświadczeń, w celu ułatwienia uznawania nabytych umiejętności, ułatwienia zmiany pracy i branży oraz ułatwienia mobilności transgranicznej siły roboczej, jak również promowanie dopasowywania kwalifikacji do odpowiednich miejsc pracy wysokiej jakości za pomocą takich narzędzi jak Europejskie Służby Zatrudnienia (EURES) i EURAXESS.

2. Europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie zwalczają stereotypy płci i **promują równy dostęp do treści nauczania dla wszystkich, zwracając** szczególną uwagę na potrzebę aktywizacji większej liczby kobiet i osób młodych, **w szczególności młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się (NEET), osób starszych, pracowników zawodów, które są zagrożone zniknięciem lub których treść i zadania są w dużym stopniu zmieniane przez nowe technologie, oraz osób pracujących w regionach w okresie transformacji. Europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie promują różnorodność i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami, migrantów i osób znajdujących się w trudnej sytuacji.**

Artykuł 23a

Ustanowienie europejskich akademii przemysłu neutralnego emisyjnie i zarządzanie nimi

Podczas identyfikacji i grupowania określa się niedobory siły roboczej i kwalifikacji w kluczowych sektorach przemysłu i w przemyśle neutralnym emisyjnie w oparciu o potrzeby transformacji przemysłowej i dekarbonizacji oraz ocenia się dostęp do możliwości szkoleniowych związanych z takimi technologiami na szczeblu krajowym.

Analizuje się również pierwotne przyczyny takich niedoborów, zwłaszcza te związane z jakością oferty pracy, i ocenia się w ten sposób, czy potrzebne są dodatkowe środki w celu przyciągnięcia większej liczby pracowników o różnych poziomach kwalifikacji w niektórych gałęziach przemysłu.

Jeżeli na podstawie identyfikacji i grupowania zostanie określony krytyczny poziom niedoboru kwalifikacji w zakresie jakiejś strategicznej technologii neutralnej emisyjnie, Komisja wydaje zaproszenie do składania wniosków dotyczących ustanowienia europejskich akademii przemysłu neutralnego emisyjnie.

Członkowie akademii przemysłu neutralnego emisyjnie to różne podmioty, takie jak branże, w których wykorzystanie technologii neutralnych emisyjnie ma kluczowe znaczenie w ich łańcuchach wartości, organizatorzy kształcenia i szkolenia, partnerzy społeczni i przedsiębiorstwa, w tym MŚP. Przy wybieraniu członków dąży się, w miarę możliwości, do zapewnienia równowagi geograficznej we wszystkich państwach członkowskich, przy jednoczesnym zapewnieniu dostępności treści dydaktycznych opracowanych przez europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie w różnych językach, tak aby jak najwięcej osób uczących się, zwłaszcza z grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, miało dostęp do programów nauczania.

Udostępnia się pulę środków finansowych w wysokości co najmniej 102 000 000 EUR w cenach bieżących na utworzenie i zapewnienie funkcjonowania akademii przemysłu neutralnego emisyjnie w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2027 r. Państwa członkowskie wykorzystują odpowiednie fundusze unijne, w szczególności EFS+, do skutecznego wdrażania treści dydaktycznych akademii i przekazują Komisji informacje na temat wysokości unijnych środków finansowych przeznaczonych na osiągnięcie tego celu.

Trzy lata po ich utworzeniu europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie stają się stabilne finansowo dzięki otrzymywaniu wkładów finansowych od sektora prywatnego.

Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie ustanowiona na podstawie art. 28 ust. 1 monitoruje prace europejskich akademii przemysłu neutralnego emisyjnie i do dnia 31 grudnia 2026 r. sporządza sprawozdanie z wdrażania ich programów nauczania.

Niezwłocznie po wejściu w życie Komisja rozpoczyna proces identyfikacji i grupowania umiejętności oraz publikuje pierwsze zaproszenie do składania wniosków mających na celu utworzenie akademii przemysłu neutralnego emisyjnie, które mogłyby korzystać z istniejących prac i projektów zainteresowanych podmiotów i państw członkowskich.

Europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie ustanawia się do dnia [31 grudnia 2024 r.].

Do dnia [31 grudnia 2025 r.] europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie rozpoczynają dostarczanie i rozpowszechnianie wstępnych treści dydaktycznych. Na etapie wdrażania treści dydaktycznych szczególną uwagę zwraca się na regiony przechodzące transformację przemysłową, regiony, w których występują krytyczne niedobory kwalifikacji, lub regiony o wysokiej stopie bezrobocia, w szczególności bezrobocia młodzieży.

Artykuł 24

Zawody regulowane w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie i uznawanie kwalifikacji zawodowych

1. Do dnia 31 grudnia 2024 r., a następnie co dwa lata, państwa członkowskie określają, czy programy nauczania opracowane przez europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie są równoważne szczególnym kwalifikacjom wymaganych przez przyjmujące państwo członkowskie do celów dostępu do działalności regulowanej wchodzącej w zakres zawodu o szczególnym znaczeniu dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie oraz dla jednoczesnej reindustrializacji i dekarbonizacji, z myślą o zharmonizowaniu wymaganych kwalifikacji, w tym stopni technicznych i akademickich. Państwa członkowskie zapewniają, aby wyniki ocen były podawane do wiadomości publicznej i łatwo dostępne w internecie. **W przypadku gdy programy nauczania nie są uznawane za równoważne kwalifikacjom wymaganych przez przyjmujące państwo członkowskie do celów dostępu do działalności regulowanej, to państwo członkowskie wyjaśnia Komisji, na czym polega różnica i jak zapewnić równoważność.**

2. Jeżeli państwo członkowskie stwierdzi równoważność, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego artykułu, **zapewnia, zgodnie z krajowymi przepisami i praktyką**, uznawanie poświadczeń wydanych przez organizatorów kształcenia i szkolenia na podstawie programów nauczania opracowanych przez akademie, zgodnie z tytułem III rozdział I dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁵²⁾, uznając poświadczenie za wystarczający dowód formalnych kwalifikacji, za każdym razem, gdy posiadacz takiego poświadczenia ubiega się o dostęp do zawodu regulowanego w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2005/36/WE i mającego szczególne znaczenie dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie.

3. W przypadku gdy dostęp do zawodu o szczególnym znaczeniu dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie jest regulowany w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2005/36/WE, państwa członkowskie dążą do opracowania wspólnego minimalnego zestawu wiedzy, umiejętności i kompetencji, które są niezbędne do wykonywania tego konkretnego zawodu, w celu ustanowienia wspólnych ram kształcenia, o których mowa w art. 49a ust. 1 dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, aby umożliwić automatyczne uznawanie kwalifikacji. Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie może również przedstawiać sugestie, o których mowa w art. 49a ust. 3 dyrektywy 2005/36/WE.

Artykuł 25

Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie i umiejętności

Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie, o której mowa w art. 28, wspiera dostępność i wykorzystywanie umiejętności w technologiach neutralnych emisyjnie oraz we właściwych organach i instytucjach zamawiających, o których mowa w rozdziałach II i IV, **wykonując następujące zadania, z wykorzystaniem istniejących struktur w ramach krajowego systemu kształcenia i szkolenia zawodowego:**

- (1) wspomaganie Komisji w ocenie, stałym monitorowaniu i prognozowaniu popytu i podaży w odniesieniu do siły roboczej posiadającej zestaw umiejętności potrzebne w technologiach neutralnych emisyjnie, prognozowaniu dostępności i wykorzystania odpowiednich możliwości kształcenia i szkolenia oraz dostarczaniu informacji w stosownych przypadkach na potrzeby działań europejskich akademii przemysłu neutralnego emisyjnie;
- (2) monitorowanie działalności europejskich akademii przemysłu neutralnego emisyjnie i **gromadzenie, na podstawie danych przedstawionych przez państwa członkowskie i władze krajowe zgodnie z art. 31 ust. 2, informacji o liczbie osób, które skończyły z programów nauczania opracowywanych przez te akademie, oraz zapewnienie zdezagregowanych danych w podziale na sektory przemysłowe, płeć, wiek oraz poziomy edukacji i kwalifikacji**, wspieranie synergii z innymi krajowymi i unijnymi inicjatywami i projektami w zakresie umiejętności, a także zapewnianie nadzoru, **aby przyciągnąć różnorodną siłę roboczą, w tym dzięki ukierunkowanym kampaniom komunikacyjnym;**
- (3) wspomaganie mobilizacji zainteresowanych stron, w tym przemysłu, **przedsiębiorstw, również MŚP, przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw społecznych**, partnerów społecznych oraz organizatorów kształcenia i szkolenia, **takich jak uniwersytety, uczelnie badawcze, uniwersytety nauk stosowanych i sojusze uniwersyteckie**, we wdrażaniu **programów** nauczania opracowanych przez europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie;
- (4) wspomaganie upowszechniania i uznawania poświadczeń w dziedzinie uczenia się, które wydają europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie w państwach członkowskich, w promowaniu uznawania umiejętności i dopasowywaniu umiejętności do miejsc pracy, m.in. przez promowanie ważności i akceptacji poświadczeń na całym **unijnym** rynku pracy oraz **położenie nacisku na długoterminowe programy szkolenia i na płatne praktyki;**
- (4a) **monitorowanie, czy upowszechnianie i uznawanie poświadczeń w dziedzinie uczenia się jest egzekwowane, oraz pomoc w rozwiązaniu ewentualnych problemów z nieuznawaniem;**
- (5) ułatwianie rozwoju europejskich profili zawodowych obejmujących wspólny zestaw wiedzy, umiejętności i kompetencji w kluczowych zawodach w zakresie technologii neutralnych emisyjnie, z wykorzystaniem m.in. programów nauczania opracowanych przez europejskie akademie przemysłu neutralnego emisyjnie oraz, w stosownych przypadkach, terminologii zawartej w europejskiej klasyfikacji umiejętności, kompetencji, kwalifikacji i zawodów (ESCO), aby sprzyjać przejrzystości i mobilności między miejscami pracy i ponad granicami rynku wewnętrznego;

⁽⁵²⁾ Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22).

- (6) promowanie **perspektyw zawodowych i wysokiej jakości** warunków pracy, w tym **sprawiedliwych i adekwatnych wynagrodzeń**, na stanowiskach pracy w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie, **a także atrakcyjności kształcenia technicznego, integracji** na rynku pracy **młodziży, kobiet, osób starszych i osób ze środowisk defaworyzowanych** w przemyśle technologii neutralnych emisyjnie oraz przyciągania wykwalifikowanych pracowników z państw trzecich **za pomocą instrumentów takich jak europejska niebieska karta**, a tym samym osiągnięcie większej różnorodności siły roboczej;
- (6a) **promowanie i wspieranie mobilności pracowników w całej Unii oraz publikowanie informacji o wolnych stanowiskach za pośrednictwem sieci EURES;**
- (7) ułatwianie ściślejszej koordynacji i wymiany najlepszych praktyk **oraz wiedzy fachowej** między państwami członkowskimi **i w obrębie sektora prywatnego** w celu zwiększenia dostępności umiejętności w zakresie technologii neutralnych emisyjnie, w tym przez wnoszenie wkładu w polityki Unii i państw członkowskich służące przyciągnięciu nowych talentów z państw trzecich **oraz ze wszystkich poziomów kształcenia.**

Rozdział VI

Innowacje

Artykuł 26

Europejskie piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie

-1. **Do dnia... [3 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] państwa członkowskie wyznaczają lub ustanawiają jeden właściwy organ krajowy odpowiedzialny za piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie. Organ ten jest jedynym punktem kontaktowym dla wszelkich ugrupowań organizacji wnioskujących o ustanowienie piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie zgodnie z niniejszym artykułem.**

1. **Państwa członkowskie wraz z, w stosowanych przypadkach, władzami lokalnymi i regionalnymi i innymi państwami członkowskimi** mogą z własnej inicjatywy ustanawiać piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie, umożliwiające rozwój, testowanie i walidację innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie **i innych technologii innowacyjnych** w kontrolowanym środowisku rzeczywistym przez ograniczony czas przed ich wprowadzeniem do obrotu lub oddaniem do użytku, co wspomaga uczenie się działań regulacyjnych oraz potencjalne zwiększenie skali i poszerzenie wdrożenia. Państwa członkowskie ustanawiają piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie **w ścisłej współpracy z instytutami przemysłowymi i badawczymi oraz, w stosownych przypadkach, z partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim**, zgodnie z ust. 1 na wniosek każdego przedsiębiorstwa opracowującego innowacyjne technologie neutralne emisyjnie **i inne innowacyjne technologie** i spełniającego kryteria kwalifikowalności i wyboru, o których mowa w ust. 4 lit. a), wybranego przez właściwe organy w wyniku procedury wyboru, o której mowa w ust. 4 lit. b).

2. Zasady i warunki ustanawiania i funkcjonowania piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie na podstawie niniejszego rozporządzenia przyjmuje się w drodze aktów wykonawczych zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w **art. 34 ust. 3**. Zasady i warunki w miarę możliwości służą elastyczności krajowych właściwych organów w zakresie ustanawiania i stosowania ich piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie, sprzyjają innowacjom i uczeniu się działań regulacyjnych, a zwłaszcza uwzględnia się w nich szczególne okoliczności i zdolności uczestniczących MŚP i przedsiębiorstw typu start-up. Akty wykonawcze, o których mowa w **niniejszym ustępie** , zawierają wspólne główne zasady dotyczące następujących kwestii:

- kwalifikowalności i wyboru do udziału w piaskownicach regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie;
- procedury składania wniosków, uczestnictwa, monitorowania, opuszczania piaskownic regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie oraz ich likwidacji, w tym plan działania piaskownicy i sprawozdanie po wyjściu;
- warunków mających zastosowanie do uczestników.

3. Uczestnictwo w piaskownicach regulacyjnych technologii neutralnych emisyjnie nie ma wpływu na uprawnienia nadzorcze i naprawcze organów nadzorujących piaskownicę **regulacyjną**. Testowanie, opracowywanie i walidacja innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i innych innowacyjnych technologii odbywa się pod bezpośrednim nadzorem i kierownictwem właściwych organów. Właściwe organy wykonują swoje uprawnienia nadzorcze w elastyczny sposób w granicach odpowiednich przepisów, dostosowując istniejące praktyki regulacyjne i wykorzystując swoje uprawnienia dyskrecyjne przy wdrażaniu i egzekwowaniu przepisów prawnych w odniesieniu do konkretnego projektu piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie w celu usunięcia barier, zmniejszenia obciążenia regulacyjnego i niepewności regulacyjnej oraz wspierania innowacji w zakresie technologii neutralnych emisyjnie.

4. W stosownych przypadkach, aby osiągnąć cel niniejszego artykułu, właściwe organy rozważają przyznanie odstępstw lub zwolnień w zakresie dozwolonym przez odpowiednie przepisy prawa Unii lub prawa krajowego. Właściwe organy zapewniają, aby plan działania piaskownicy gwarantował poszanowanie kluczowych celów i zasadniczych wymogów przepisów **unijnych** i krajowych. Właściwe organy dopilnowują, aby informacje o wszelkim istotnym ryzyku dla zdrowia, bezpieczeństwa lub środowiska stwierdzonym podczas opracowywania i testowania innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i innych innowacyjnych technologii były podawane do wiadomości publicznej i skutkowały natychmiastowym zawieszeniem procesu opracowywania i testowania do czasu ograniczenia takiego ryzyka. W przypadku gdy właściwe organy uznają, że proponowany projekt stwarza wyjątkowe ryzyko dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, ogółu ludności lub środowiska, zwłaszcza ze względu na fakt, że dotyczy testowania, opracowywania lub walidacji substancji szczególnie toksycznych, zatwierdzają plan działania piaskownicy **regulacyjnej** dopiero po upewnieniu się, że wprowadzono odpowiednie zabezpieczenia współmierne do stwierdzonego wyjątkowego ryzyka.
5. Organy nie nakładają administracyjnych kar pieniężnych ani innych kar za naruszenie mających zastosowanie przepisów Unii lub przepisów państw członkowskich dotyczących technologii neutralnej emisyjnie nadzorowanej w piaskownicy regulacyjnej, pod warunkiem że uczestnicy przestrzegają planu działania piaskownicy oraz warunków ich uczestnictwa ustanowionych zgodnie z niniejszym artykułem i zgodnie z ust. 2 oraz stosują się w dobrej wierze do wskazówek organów.
6. Uczestnicy korzystający z piaskownicy regulacyjnej innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie ponoszą odpowiedzialność, przewidzianą w mających zastosowanie przepisach dotyczących odpowiedzialności przyjętych na szczeblu Unii i na szczeblu państw członkowskich, za wszelkie szkody wyrządzone osobom trzecim w wyniku testowania prowadzonego w piaskownicy regulacyjnej.
7. Czas trwania piaskownicy regulacyjnej technologii neutralnych emisyjnie może zostać przedłużony w ramach tej samej procedury za zgodą krajowego właściwego organu.
8. Piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie są projektowane i wdrażane w taki sposób, aby w stosownych przypadkach ułatwiały współpracę transgraniczną między krajowymi właściwymi organami. Państwa członkowskie, które ustanowiły piaskownice regulacyjne technologii neutralnych emisyjnie, koordynują swoje działania i współpracują w ramach Platformy Europy Neutralnej Emisyjnie w celu wymiany istotnych informacji. Co roku składają Komisji sprawozdania z wyników wdrażania piaskownic regulacyjnych, w tym dobrych praktyk, zdobytych doświadczeń i zaleceń dotyczących ich organizacji oraz, w stosownych przypadkach, stosowania w piaskownicy regulacyjnej niniejszego rozporządzenia i innych przepisów Unii w sposób dostosowany do celów piaskownicy.

Artykuł 26a

Innowacje na rzecz konkurencyjności i dekarbonizacji

Organy nie nakładają administracyjnych kar pieniężnych ani innych kar za naruszenie mających zastosowanie przepisów Unii lub przepisów państw członkowskich dotyczących technologii neutralnej emisyjnie nadzorowanej w piaskownicy regulacyjnej, pod warunkiem że uczestnicy przestrzegają planu działania piaskownicy oraz warunków ich uczestnictwa ustanowionych zgodnie z niniejszym artykułem i zgodnie z ust. 2 oraz stosują się w dobrej wierze do wskazówek organów.

Artykuł 26b

Zasada Innowacyjności

Komisja – bez uszczerbku dla swoich kompetencji wynikających z Traktatów i zgodnie ze swoimi wytycznymi w sprawie lepszego stanowienia prawa z 3 listopada 2021 r. – stosuje zasadę innowacyjności określoną w narzędziu lepszego stanowienia prawa nr 22 oraz w komunikacie Komisji z 15 maja 2018 r. zatytułowanym „Odnowiony europejski program na rzecz badań naukowych i innowacji – szansa Europy na kształtowanie swojej przyszłości” podczas przygotowywania nowych aktów prawnych Unii, a także podczas przeglądu i rewizji obowiązujących aktów prawnych Unii, w celu zapewnienia, aby ramy regulacyjne rynku wewnętrznego sprzyjały innowacjom i wspierały je.

Artykuł 26c

Rada ds. planu EPSTE

1. Do celów ustanowienia i wdrożenia planu EPSTE, o którym mowa w art. 26d, Komisja powołuje radę ds. planu EPSTE. Rada ds. planu EPSTE jest odpowiedzialna za kierunek strategiczny oraz ogólne decyzje dotyczące planu EPSTE i jego realizację, w tym decyzję w sprawie technologii, które mają zostać uwzględnione.
2. W skład Rady ds. planu EPSTE wchodzi państwa członkowskie oraz Komisja. Przewodniczy jej przedstawiciel Komisji. Obejmuje ona strukturalne i stałe zaangażowanie przedstawicieli przemysłu i podmiotów badawczych.
3. Każde państwo członkowskie wyznacza przedstawiciela wysokiego szczebla w Radzie ds. planu EPSTE. W przypadkach, gdy jest to istotne w związku z funkcją i wiedzą fachową, państwo członkowskie może mieć więcej niż jednego przedstawiciela w odniesieniu do różnych zadań związanych z pracą Rady ds. planu EPSTE. Każdy członek Rady ds. planu EPSTE ma zastępcę.
4. Rada ds. planu EPSTE na wniosek Komisji przyjmuje swój regulamin wewnętrzny zwykłą większością głosów swoich członków.
5. Rada ds. planu EPSTE zbiera się w regularnych odstępach czasu w celu zapewnienia skutecznego wykonywania swoich zadań określonych w niniejszym rozporządzeniu. W razie potrzeby posiedzenia Rady ds. planu EPSTE odbywają się na uzasadniony wniosek Komisji lub za zgodą zwykłej większości głosów jej członków.
6. Komisja wspomaga Radę ds. planu EPSTE za pośrednictwem sekretariatu wykonawczego zapewniającego wsparcie techniczne i logistyczne.
7. Rada ds. planu EPSTE może utworzyć stałe lub tymczasowe podgrupy zajmujące się konkretnymi sprawami i zadaniami.
8. Rada ds. planu EPSTE zaprasza przedstawicieli Parlamentu Europejskiego jako obserwatorów do udziału w swoich posiedzeniach, w tym w posiedzeniach stałych lub tymczasowych podgrup, o których mowa w ust. 7.
9. W stosownych przypadkach Rada ds. planu EPSTE lub Komisja mogą zapraszać ekspertów i inne osoby trzecie na posiedzenia Rady ds. planu EPSTE i podgrup lub prosić o przedstawienie pisemnych opinii.
10. Rada ds. planu EPSTE wprowadza niezbędne środki w celu zapewnienia bezpiecznego postępowania z informacjami poufnymi i szczególnie chronionymi informacjami handlowymi oraz bezpiecznego przetwarzania ich.
11. Rada ds. planu EPSTE dokłada wszelkich starań, aby osiągnąć konsensus.

Artykuł 26d-

Strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych

1. Do dnia... [3 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] rada ds. planu EPSTE, o której mowa w art. 26c, ustanawia strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych (plan EPSTE). Celem planu EPSTE jest zapewnienie koncentracji i koordynacji między różnymi systemami i źródłami finansowania na szczeblu unijnym, krajowym i niższym niż krajowy oraz wspieranie rozwoju neutralnych dla klimatu technologii energetycznych, a także zapewnienie strategicznego dostosowania priorytetów w zakresie badań naukowych, innowacji i wdrażania czystych technologii energetycznych.
2. W planie EPSTE określa się technologie energetyczne, które mają strategiczne znaczenie dla Unii, z uwzględnieniem ich wkładu w realizację celów Unii w zakresie neutralności klimatycznej, jak również w konkurencyjność przemysłu Unii oraz które wymagają działań w zakresie badań naukowych i innowacji, aby osiągnąć wymaganą dojrzałość do wdrożenia na pełną skalę.
3. Rada ds. planu EPSTE, o której mowa w art. 26c, jest odpowiedzialna za realizację planu EPSTE. Do celów realizacji planu EPSTE Komisja przyjmuje wykaz technologii określonych w planie EPSTE w drodze aktu wykonawczego zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 34 ust. 3.

4. Z upoważnienia Rady ds. planu EPSTE i przy głębokim zaangażowaniu odpowiednich sektorów, w tym sektora badawczego, opracowywane są plany badań i innowacji dla każdej technologii energetycznej określonej w planie EPSTE. Plany te stanowią podstawę koordynacji między Unią a państwami członkowskimi w zakresie finansowania działań określonych w planie, a także infrastruktury technologicznej niezbędnej dla tych technologii. Plany te zatwierdza Rada ds. planu EPSTE.

5. Co roku Komisja przedstawia Radzie i Parlamentowi Europejskiemu sprawozdania na temat postępów planu EPSTE. Plan EPSTE jest poddawany przeglądowi i w razie potrzeby zmieniany w ciągu 18 miesięcy po każdych wyborach do Parlamentu Europejskiego.

Artykuł 27

Środki dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw typu start-up

1. Państwa członkowskie podejmują następujące działania:
 - a) zapewniają **MŚP** priorytetowy dostęp do piaskownic regulacyjnych innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie, o ile przedsiębiorstwa te spełniają warunki kwalifikowalności określone w art. 26;
 - b) organizują działania na rzecz podnoszenia świadomości na temat udziału **MŚP** w piaskownicach regulacyjnych;
 - c) w stosownych przypadkach ustanawiają specjalny kanał komunikacji z **MŚP** w celu dostarczania wskazówek i udzielania odpowiedzi na zapytania dotyczące wdrażania art. 26.
 2. Państwa członkowskie uwzględniają szczególne interesy i potrzeby **MŚP** oraz zapewniają odpowiednie wsparcie administracyjne uczestnictwa w piaskownicach regulacyjnych. Bez uszczerbku dla stosowania art. 107 i 108 **TFUE** państwa członkowskie powinny informować **MŚP** o dostępnym wsparciu finansowym na ich działalność w piaskownicach regulacyjnych.
- 2a. **Niniejszy artykuł ma zastosowanie do przedsiębiorstw typu start-up.**

Rozdział VII

Zarządzanie

Artykuł 28

Ustanowienie Platformy Europy Neutralnej Emisyjnie i jej zadania

1. **Niniejszym** ustanawia się Platformę Europy Neutralnej Emisyjnie („Platforma”).
2. Platforma wypełnia zadania określone w niniejszym rozporządzeniu.
3. Platforma może doradzać Komisji i państwu członkowskim i wspierać je w działaniach służących osiągnięciu celów **ustalonych** w niniejszym rozporządzeniu, z uwzględnieniem krajowych planów państw członkowskich w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/1999 ⁽⁵³⁾.
4. Komisja i państwa członkowskie **koordynują** w ramach Platformy **■**, a także z odpowiednimi państwami trzecimi, aby wspomóc promowanie przyjmowania technologii neutralnych emisyjnie na świecie, **współpracować w opracowywaniu innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie** i wspierać rolę zdolności przemysłowych Unii w torowaniu drogi dla globalnego przejścia na czystą energię, zgodnie z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia wynikającymi z jego art. 1. Platforma:
 - a) **omawia z Komisją i państwami członkowskimi sposoby poprawy i propagowania współpracy, know-how i wymiany technologii** w całym łańcuchu wartości neutralnych emisyjnie między Unią a państwami trzecimi, **a w razie potrzeby zaleca sposoby Komisji i państwu członkowskim;**

⁽⁵³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

- aa) *omawia z Komisją i, w razie potrzeby, zaleca Komisji, w jaki sposób zapewnić wyrażenie niniejszego rozporządzenia w innych unijnych inicjatywach lub systemach tymczasowych objętych planem przemysłowym Zielonego Ładu oraz dostosować je do niniejszego rozporządzenia;*
- ab) *monitoruje postępy w łańcuchach wartości technologii neutralnych emisyjnie, śledzi zmiany technologiczne i przemysłowe oraz określa przyszłe pojawiające się strategiczne łańcuchy wartości;*
- ac) *monitoruje terminowe zgłaszanie pomocy państwa przez państwa członkowskie i wydawanie zezwoleń przez Komisję;*
- ad) *monitoruje wnioski o dostęp do dotacji za pośrednictwem unijnych funduszy i programów do celów związanych z niniejszym rozporządzeniem oraz, w razie konieczności, wydaje zalecenia na potrzeby skoordynowanej, przyspieszonej i prostszej procedury;*
- ae) *ocenia potrzeby inwestycyjne i finansowe, zapewnia wytyczne dotyczące rozwoju umiejętności oraz omawia najlepsze praktyki w odniesieniu do wdrażania rozdziału II sekcja I, a także art. 12 i 13 oraz przyspiesza terminy wydawania pozwoleń;*
- b) *omawia z Komisją i w razie potrzeby zaleca Komisji sposoby zaradzenia barierom pozataryfowym w handlu, np. przez wzajemne uznawanie oceny zgodności lub zobowiązania do unikania ograniczeń wywozowych;*
- c) *zaleca Komisji, które państwa trzecie powinny być traktowane priorytetowo w kontekście zawierania partnerstw przemysłowych na rzecz neutralności emisyjnej, biorąc pod uwagę następujące kryteria:*
 - (i) ewentualny wkład w bezpieczeństwo dostaw, z uwzględnieniem zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie;
 - (ii) czy między państwem trzecim a Unią istnieją umowy o współpracy;
 - (iii) **moc zatłaczania i składowania CO₂ na swoich terytoriach;**
- ca) *oceniać narzędzia ochrony handlu w celu przeciwdziałania wszelkim środkom z państw trzecich, które mogą pojawić się i zagrażać celom ustanowionym w art. 1.*

5. Państwa członkowskie wspierają Komisję we wdrażaniu środków na rzecz współpracy określonych w partnerstwie przemysłowym na rzecz neutralności emisyjnej. Celem partnerstw przemysłowych na rzecz neutralności emisyjnej będzie ułatwienie wymiany handlowej między uczestnikami, w tym dzięki sprzyjaniu niezbędnym inwestycjom w Unii i w państwach trzecich, poprawie odporności i zrównoważoności wspierających łańcuchów wartości oraz zagwarantowaniu równych warunków działania.

5a. **Platforma regularnie i co najmniej raz w roku ocenia globalną konkurencyjność przemysłu europejskiego objętego zakresem niniejszego rozporządzenia i zaleca działania mające na celu poprawę konkurencyjności.**

5b. **Do dnia... [3 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia], a następnie co trzy miesiące Komisja przekazuje Platformie, a także Grupie Doradczej ds. Przemysłu Neutralnego Emisyjnie oraz Europejskiemu Naukowemu Komitetowi Doradczemu ds. Przeglądu i Obciążenia Regulacyjnego sprawozdanie z wdrażania sprawdzianu konkurencyjności. W sprawozdaniu określa się, jakie wnioski ustawodawcze zostały opracowane w ciągu trzech miesięcy objętych sprawozdaniem, sposoby zastosowania sprawdzianu konkurencyjności podczas przygotowywania tych wniosków oraz zmiany dokonane we wnioskach w celu zapewnienia, by nie szkodziły one nadmiernie konkurencyjności Unii. Co najmniej dwa razy do roku, na podstawie informacji przekazanych przez Grupę Doradczą ds. Przemysłu Neutralnego Emisyjnie Platforma omawia wdrażanie sprawdzianu konkurencyjności.**

5c. **Platforma regularnie koordynuje prace z Forum Wysokiego Szczepła ds. Normalizacji w celu omawiania wykorzystania normalizacji do wsparcia rozwoju technologii neutralnych emisyjnie w Europie.**

Artykuł 29

Struktura i funkcjonowanie Platformy Europy Neutralnej Emisyjnie

1. W skład Rady wchodzi państwa członkowskie, Komisja **oraz Parlament Europejski**. Przewodniczy jej przedstawiciel Komisji.

2. Każde państwo członkowskie i **Parlament Europejski** wyznaczają przedstawiciela wysokiego szczebla w Platformie. W przypadkach, gdy jest to istotne w związku z funkcją i wiedzą fachową, państwo członkowskie i Parlament Europejski może mieć więcej niż jednego przedstawiciela w odniesieniu do różnych zadań związanych z pracą Platformy. Każdy członek Platformy ma zastępcę.
3. Platforma na wniosek Komisji przyjmuje swój regulamin wewnętrzny zwykłą większością głosów swoich członków.
4. Platforma zbiera się w regularnych odstępach czasu w celu zapewnienia skutecznego wykonywania swoich zadań określonych w niniejszym rozporządzeniu. W razie potrzeby posiedzenia Platformy odbywają się na uzasadniony wniosek Komisji lub za zgodą zwykłej większości głosów jej członków.
5. Komisja wspomaga Platformę za pośrednictwem sekretariatu wykonawczego zapewniającego wsparcie techniczne i logistyczne.
6. Platforma może utworzyć stałe lub tymczasowe podgrupy zajmujące się konkretnymi sprawami i zadaniami.

Platforma tworzy co najmniej następujące stałe podgrupy:

- a) *podgrupę ds. omawiania potrzeb finansowych i wąskich gardeł związanych ze strategicznymi projektami technologii neutralnych emisyjnie, potencjalnych najlepszych praktyk, w szczególności w celu rozwijania transgranicznych łańcuchów dostaw w Unii, oraz koordynacji finansowania strategicznych projektów neutralnych emisyjnie;*
 - b) *podgrupę ds. omawiania wdrażania przepisów zgodnie z art. 6, 7 i 8;*
 - c) *podgrupę ds. omawiania i koordynowania partnerstw przemysłowych na rzecz neutralności emisyjnej, o których mowa w art. 28, zapewniając współpracę z innymi odpowiednimi forami koordynacyjnymi;*
 - d) *podgrupę ds. zapewnienia odpowiedniego wdrażania akademii przemysłu neutralnego emisyjnie zgodnie z rozdziałem V;*
 - e) *podgrupę poświęconą piaskownikom regulacyjnym technologii neutralnych emisyjnie, o których mowa w art. 26, w celu maksymalizacji potencjalnych efektów mnożnikowych w całej Unii w drodze ułatwiania współpracy transgranicznej oraz ograniczania ryzyka zakłóceń na rynku i zakłóceń konkurencji.*
- 6a. Rada spotyka się co najmniej raz w roku z radą ds. planu EPSTE, o której mowa w art. 26c, aby omówić strategiczne dostosowanie wdrażania niniejszego rozporządzenia do planu EPSTE.

7a. Platforma powołuje Grupę Doradczą ds. Przemysłu Neutralnego Emisyjnie. Grupa Doradcza ds. Przemysłu Neutralnego Emisyjnie składa się z przedstawicieli sektorów przemysłowych objętych zakresem niniejszego rozporządzenia. Co najmniej jedna trzecia członków Grupy Doradczej pochodzi z MŚP lub reprezentuje MŚP. Grupa Doradcza ds. Przemysłu Neutralnego Emisyjnie, z własnej inicjatywy lub na wniosek platformy, przedstawia zalecenia Platformie. Grupa Doradcza ds. Przemysłu Neutralnego Emisyjnie ułatwia interakcję między Platformą a organami konsultacyjnymi lub doradczymi utworzonymi w ramach unijnej polityki przemysłowej.

8. W stosownych przypadkach Platforma zaprasza ekspertów **reprezentujących przemysł, społeczeństwo obywatelskie, środowiska akademickie, związki zawodowe** i inne osoby trzecie na posiedzenia Platformy i podgrup lub zwraca się o przedstawienie pisemnych opinii.
9. Platforma wprowadza niezbędne środki w celu zapewnienia bezpiecznego postępowania z informacjami poufnymi i szczególnie chronionymi informacjami handlowymi oraz bezpiecznego przetwarzania ich.
10. Platforma dokłada wszelkich starań, aby osiągnąć konsensus.

11. Platforma koordynuje działania z istniejącymi sojuszami przemysłowymi, współpracuje z nimi oraz *zaprasza je do udziału w swoich posiedzeniach, w tym w posiedzeniach podgrup stałych lub tymczasowych, o których mowa w ust. 6 niniejszego artykułu, aby przekazywać informacje na temat statusu celów ustanowionych w art. 1 i przedstawiać zalecenia na ich temat.*

Artykuł 29a

Europejski Naukowy Komitet Doradczy ds. Przeglądu i Obciążenia Regulacyjnego

1. Ustanawia się Europejski Naukowy Komitet Doradczy ds. Przeglądu i Obciążenia Regulacyjnego („naukowy komitet doradczy”).
2. W skład naukowego komitetu doradczego wchodzi 15 wyższych rangą ekspertów naukowych zajmujących się szerokim zakresem odpowiednich dyscyplin. Członkowie naukowego komitetu doradczego spełniają kryteria określone w ust. 3.
3. Nie więcej niż dwóch członków naukowego komitetu doradczego może mieć obywatelstwo tego samego państwa członkowskiego. Niezależność członków naukowego komitetu doradczego jest niekwestionowana.
4. Członków naukowego komitetu doradczego wyznacza się na czteroletnią kadencję, z możliwością jednokrotnego odnowienia, w wyniku otwartej, sprawiedliwej i przejrzystej procedury selekcji. Wybór członków opiera się na następujących kryteriach:
 - a) doskonałość naukowa;
 - b) doświadczenie w przeprowadzaniu ocen naukowych i udzielaniu porad naukowych w dziedzinach, w których kandydat dysponuje wiedzą fachową;
 - c) wiedza fachowa w dziedzinie administracji publicznej lub w innych dziedzinach istotnych dla zadań komitetu;
 - d) doświadczenie zawodowe w środowisku międzydyscyplinarnym w kontekście międzynarodowym.
5. Członkowie naukowego komitetu doradczego są powoływani jako osoby prywatne i wydają opinie z zachowaniem pełnej niezależności od państw członkowskich i instytucji Unii. Naukowy komitet doradczy wybiera spośród swoich członków przewodniczącego na okres czterech lat i uchwala regulamin.
6. Naukowy komitet doradczy wspiera prace Komisji, Parlamentu Europejskiego i państw członkowskich, działając niezależnie w realizacji swoich zadań i przekazując sprawozdania na temat:
 - a) wpływu regulacyjnego istniejącego prawa unijnego i powodowanego przez nie obciążenia;
 - b) wpływu i obciążenia regulacyjnego wynikającego z obowiązujących aktów delegowanych i aktów wykonawczych oraz
 - c) obowiązującego prawa państw członkowskich transponującego dyrektywy unijne.
7. Naukowy komitet doradczy niezależnie ustala swój roczny program prac po konsultacjach z Komisją. Przewodniczący naukowego komitetu doradczego informuje Komisję, Parlament Europejski i państwa członkowskie o treści i wdrażaniu rocznego programu prac. Naukowy komitet doradczy może – na wniosek Parlamentu Europejskiego, indywidualnego komisarza lub indywidualnego państwa członkowskiego bądź na podstawie uzasadnionego wniosku zainteresowanych stron – doradzać w kwestiach wpływu regulacyjnego projektów prawa Unii i powodowanego przez nie obciążenia lub w procesie decyzyjnym.
8. Sprawozdania doradcze, o których mowa w ust. 5, są przekazywane Parlamentowi Europejskiemu, Komisji i państwom członkowskim oraz udostępniane do wiadomości publicznej.
9. Komisja zapewnia obsługę sekretariatu naukowego komitetu doradczego.

Artykuł 30

Uwzględnienie w krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu

Państwa członkowskie **przedstawiają szczegółowo środki, jakie zamierzają wprowadzić, aby osiągnąć cele** niniejszego rozporządzenia w swoich krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu oraz ich aktualizacjach, przedkładanych zgodnie z art. 3, 9 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999, w szczególności w odniesieniu do wymiaru „badania naukowe, innowacje i konkurencyjność” unii energetycznej, oraz przy składaniu dwuletnich sprawozdań z postępów zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia. **Państwa członkowskie identyfikują w szczególności środki służące promowaniu badań, rozwoju i innowacji, aby osiągnąć cele niniejszego rozporządzenia.**

Rozdział VIII**Monitorowanie**

Artykuł 31

Monitorowanie

1. Komisja na bieżąco monitoruje:
 - a) postępy Unii w osiągnięciu celów Unii, o których mowa w art. 1, oraz związane z nimi skutki niniejszego rozporządzenia;
 - b) postępy w osiągnięciu celu na poziomie Unii dotyczącego mocy załaczania CO₂, o którym to celu mowa w art. 16;
 - ba) adekwatność zdolności administracyjnych państw członkowskich w zakresie wypełniania zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia.**
2. Państwa członkowskie i wyznaczone przez nie w tym celu organy krajowe gromadzą i dostarczają dane i inne dowody wymagane na podstawie ust. 1 lit. a) i b). W szczególności gromadzą one i co roku przekazują Komisji dane dotyczące:
 - a) rozwoju technologii neutralnych emisyjnie i tendencji rynkowych, w tym średnich kosztów inwestycji produkcyjnych i kosztów produkcji, a także cen rynkowych odpowiednich technologii neutralnych emisyjnie;
 - b) zdolności produkcji technologii neutralnych emisyjnie i powiązanych działań, w tym dane dotyczące zatrudnienia i umiejętności oraz postępów w osiągnięciu celów na 2030 r., o których mowa w motywie 13;
 - c) wartości i wielkości przywozu do Unii oraz wywozu poza Unię technologii neutralnych emisyjnie;
 - ca) liczby MŚP, które stanowią część projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie;**
 - d) średniego czasu trwania procedur wydawania pozwoleń na podstawie niniejszego rozporządzenia;
 - e) rodzaju i liczby pozwoleń wydanych na szczeblu krajowym w ciągu ostatnich 12 miesięcy;
 - f) liczby zakończonych, wstrzymanych lub anulowanych procesów wydawania pozwoleń w ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz rodzajów przeszkód napotkanych w przypadku wstrzymania lub anulowania;
 - g) liczby piaskownic utworzonych w ciągu ostatnich 12 miesięcy;
 - h) ilości CO₂ składowanego stale pod ziemią zgodnie z dyrektywą 2009/31/WE.
3. Dane te obejmują co najmniej informacje wymagane w zawiadomieniu Komisji w sprawie wytycznych dla państw członkowskich dotyczących aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030.

4. Każde państwo członkowskie przesyła Komisji pierwsze sprawozdanie do końca maja roku następującego po dacie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Następne sprawozdania przesyła się do końca maja każdego roku.
5. Państwa członkowskie przekazują również dane zgromadzone zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu krajowym urzędem statystycznym i Eurostatowi do celów zestawiania i publikowania danych statystycznych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 ⁽⁵⁴⁾. Państwa członkowskie wyznaczają krajowy organ odpowiedzialny za przekazywanie danych do krajowych organów statystycznych oraz Eurostatu.
6. Na podstawie sprawozdań przedkładanych zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu Komisja monitoruje postępy Unii, o których mowa w ust. 1 lit. a) **niniejszego artykułu**, i co roku publikuje powiązane zalecenia w ramach rocznych sprawozdań z postępów w dziedzinie konkurencyjności czystych technologii energetycznych zgodnie z art. 35 ust. 2 lit. m) rozporządzenia (UE) 2018/1999.
7. Na podstawie projektów wniosków o pozwolenie przedkładanych zgodnie z art. 10 dyrektywy 2009/31/WE oraz na podstawie sprawozdań przedkładanych zgodnie z art. 17 ust. 2 oraz art. 18 ust. 4 i art. 18 ust. 6 niniejszego rozporządzenia Komisja monitoruje postępy w osiągnięciu ogólnounijnego celu dotyczącego mocy zatlaczania CO₂, o którym mowa w ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu, i co roku składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. **W tym celu Komisja utworzy publicznie dostępną bazę danych obejmującą wszystkie dostępne dane związane ze składowaniem CO₂ w Unii, aby zapewnić wkład w mapowanie składowisk CO₂ i monitorować osiągnięcie ogólnego celu ustanowionego w art. 16.**
- 7a. **Na podstawie sprawozdań, o których mowa w art. 16 ust. 2 i art. 18 ust. 4 oraz przedłożonych przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1, do 31 stycznia 2025 r. Komisja oceni skuteczność niniejszego rozporządzenia oraz przedłoży sprawozdanie w tej sprawie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, któremu w razie konieczności towarzyszyć będzie przegląd.**

Rozdział IX

Przepisy końcowe

I

Artykuł 33

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 1 ust. 3, art. 3 ust. 2 i art. 18 ust. 7, powierza się Komisji na okres pięciu lat od [data rozpoczęcia]. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 1 ust. 3, art. 3 ust. 2 i art. 18 ust. 7 może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.

⁽⁵⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164).

4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty zgodnie z **art. 1 ust. 3, art. 3 ust. 2 lub art. 18 ust. 7** wchodzi w życie wyłącznie, jeżeli Parlament Europejski lub Rada nie wyrażą sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy, licząc od daty zawiadomienia o tym akcie Parlamentu Europejskiego i Rady, lub jeśli przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie zamierzają wyrażać sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 34

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
4. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 8 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w związku z jego art. 4.

Artykuł 35

Ewaluacja

1. Do dnia [3 lata od daty rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia], a następnie co trzy lata, Komisja dokonuje jego oceny i przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie z głównymi ustaleniami.
2. W ramach oceny ocenia się, czy osiągnięto cele niniejszego rozporządzenia ustanowione w art. 1, oraz jego skutki dla użytkowników biznesowych, zwłaszcza MSP, i użytkowników końcowych, a także dla celów Europejskiego Zielonego Ładu.
3. W ocenie uwzględnia się wyniki procesu monitorowania, o którym mowa w art. 31.
4. Właściwe organy państw członkowskich dostarczają Komisji wszelkie będące w ich posiadaniu istotne informacje, których Komisja może potrzebować do sporządzenia sprawozdania, o którym mowa w ust. 1.

Artykuł 36

Przetwarzanie informacji poufnych

1. Informacje uzyskane w trakcie wdrażania niniejszego rozporządzenia są wykorzystywane wyłącznie na potrzeby niniejszego rozporządzenia i chronione stosownymi przepisami unijnymi i krajowymi.
2. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa i tajemnicy handlowej oraz innych szczególnie chronionych, poufnych i niejawnych informacji otrzymanych i wygenerowanych w wyniku stosowania niniejszego rozporządzenia, w tym w odniesieniu do zaleceń i środków, które należy zastosować, zgodnie z prawem Unii i odpowiednimi przepisami prawa krajowego.
3. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają, by klauzule tajności informacji niejawnych dostarczanych lub wymienianych na podstawie niniejszego rozporządzenia nie były obniżane ani znoszone bez uprzedniej pisemnej zgody wytwórcy.
4. Jeżeli jednak państwo członkowskie stwierdzi, że upublicznienie zagregowanych informacji w kontekście art. 18 może naruszać jego interes bezpieczeństwa narodowego, ma możliwość sprzeciwienia się ich upublicznieniu przez Komisję w drodze uzasadnionego wniosku.
5. Komisja i organy krajowe, ich urzędnicy, pracownicy oraz inne osoby wykonujące pracę pod nadzorem tych organów zapewniają poufność informacji uzyskanych w trakcie wypełniania swoich zadań i przeprowadzania swoich działań. Obowiązek ten obejmuje również wszystkich przedstawicieli państw członkowskich, obserwatorów, ekspertów oraz innych uczestników biorących udział w posiedzeniach Platformy na podstawie art. 29.

Artykuł 37

Zmiana w rozporządzeniu (UE) 2018/1724

W rozporządzeniu (UE) 2018/1724 wprowadza się następujące zmiany:

- (1) w załączniku I, w kolumnie pierwszej, dodaje się nowy wiersz „R. Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie”;
- (2) w załączniku I, w kolumnie drugiej, w wierszu „R. Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie” dodaje się punkty w brzmieniu:
 - „1. informacje na temat procesu wydawania pozwoleń”;
 - „2. usługi finansowe i inwestycyjne”;
 - „3. możliwości finansowania na szczeblu Unii lub państwa członkowskiego”;
 - „4. usługi wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej, w tym m.in. deklaracja podatkowa dotycząca podatku od osób prawnych, lokalne prawo podatkowe, prawo pracy”.
- (3) w załączniku II, w kolumnie pierwszej, dodaje się nowy wiersz „Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie”;
- (4) w załączniku II, w kolumnie drugiej, w wierszu „Projekty produkcji technologii neutralnych emisyjnie” dodaje się punkt w brzmieniu:

„Procedury odnoszące się do wszystkich odpowiednich pozwoleń administracyjnych na planowanie, budowę, rozbudowę i eksploatację projektów produkcji technologii neutralnych emisyjnie, w tym pozwolenia na budowę, pozwolenia w zakresie chemikaliów i pozwolenia na podłączenie do sieci oraz oceny wpływu na środowisko i zezwolenia środowiskowe, jeżeli są wymagane, a także obejmujące wszystkie wnioski i procedury administracyjne”;
- (5) w załączniku II, w kolumnie trzeciej, w wierszu „Projekty produkcji neutralne emisyjnie” dodaje się punkt w brzmieniu:

„Wszystkie rezultaty procedur, od potwierdzenia ważności wniosku do powiadomienia o decyzji kompleksowej w sprawie wyniku procedury przez odpowiedzialny właściwy organ krajowy”;
- (6) w załączniku III dodaje się punkt w brzmieniu:
 - „8. Krajowe właściwe organy działające jako punkt kompleksowej obsługi zgodnie z art. 4 rozporządzenia [akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie]”.

*Artykuł 38***Wejście w życie i stosowanie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie [następnego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej] r.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia [data wejścia w życie] r. Do dnia [2 lata od daty rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia] r. art. 19 ust. 2 lit. a), b) i c) stosuje się wyłącznie do zamówień udzielanych przez centralne jednostki zakupujące zdefiniowane w art. 2 ust. 1 pkt 16 dyrektywy 2014/24/UE i art. 2 ust. 1 pkt 12 dyrektywy 2014/25/UE oraz do zamówień o wartości co najmniej 25 mln EUR.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w ... dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodnicząca

W imieniu Rady

Przewodniczący